

Sarcina juriului nu a fost ușoară, în al doilea rând, și datorită prezentării neunitare a lucrărilor. În timp ce prezentarea unora dintre proiecte a fost foarte sumară, altele s-au bucurat de o prezentare sumptuoasă, dar greu de desfășurat. În fine, s-a remarcat o mare diferență între calitățile și volumele generale ale proiectelor prezentate. Astfel, de exemplu, cu greu se pot situa pe același plan de apreciere « Fabrica de radiatoare și băi » din București cu « Centrul de condiționare a vinului » din Constanța. Tot așa de greu se pot situa alături proiectele de locuințe prezentate de D.S.A.P.C.-Bacău, cu marile ansambluri din București. Judecarea construcțiilor după fotografii constituie, de asemenea, o greutate importantă, dat fiind posibilitățile de iluzionare oferite de fotografia modernă. Astfel, Școala de muzică din București, proiect distins cu mențiune, arată în realitate altfel decât în fotografie, în care nu apar degradările suferite de clădire în cei doi ani ce s-au scurs de la construcție.

Fotografia a ajutat de asemenea proiectul « Bloc punct cu 11 etaje la Floreasca », în fotografie neapărînd clar proporția generală, cam greoaie, a blocului.

Juriul s-a străduit să judece cu obiectivitate calitățile și lipsurile lucrărilor prezentate, acordînd distincții atît unor lucrări de mare amploare și deja consacrate de aprecierea publicului și a specialiștilor — ca, de exemplu, ansamblul de locuințe de pe calea Griviței sau complexul de cămine studențești de la Grozăvești — cît și unor lucrări de mai mică amploare, realizate în general de arhitecți tineri, ca un mijloc de stimulare.

Iată unele aprecieri ale juriului asupra cîtorva din proiectele prezentate spre premiere.

Din lucrările executate pe calea Griviței din București au fost prezentate spre premiere ansamblul din piața « 3 Decembrie » și ansamblul din dreptul Uzinelor « Grivița Roșie », cele 1 000 apartamente realizate din panouri mari fiind deja premiate în 1961.

Ansamblul pieței « 3 Decembrie » a fost considerat, în general, ca un exemplu pozitiv de stradă « coridor » și piață clădită pe contur. Este regretabilă însă timiditatea cu care a fost tratat gabaritul străzilor și al pieței, timiditate care se vedește și în ansamblul din fața uzinelor, în care clădirile transversale sînt așezate prea aproape de clădirea longitudinală din spate.

Juriul a apreciat că ansamblul de cămine și cantine studențești cu 4 000 de locuri din București-Grozăvești reprezintă o reușită din punctul de vedere al compoziției urbanistice și al tratării de detaliu, cu toate că numărul de niveluri ales pentru cămine nu corespunde din punct de vedere economic.

Fabrica de radiatoare și băi din București a fost apreciată pentru eleganța și sobrietatea arhitecturii fațadelor, caracterizate prin lipsă de monotonie și de greutate.

Cu toate că centrala de termoficare de la Ploiești Brazi, nu diferă mult ca siluetă generală de marile construcții energetice de aceeași categorie din țară, proiectanții lucrării au reușit să proporționeze mai

bine volumele între ele și să armonizeze mai bine detaliile cu ansamblul.

Juriul a apreciat proporția generală fericită a blocurilor-punct de pe bd. Dinicu Golescu-București și cu deosebire distribuția interioară, care îmbină armonios confortul cu economia. Este regretabilă adoptarea și aci — ca și la majoritatea blocurilor înalte din Capitală și din alte orașe — a acoperișului mult detașat și ridicat la colțuri al ultimului etaj retras al clădirii, care prin repetare în atîtea exemplare a devenit un element de generare a monotoniei.

În ceea ce privește proiectele-tip, juriul și-a bazat aprecierea pe modul în care au fost rezolvate concomitent problemele de economie și cele de confort și plastică, iar la proiectele cu tehnică avansată, pe felul în care a fost legată soluționarea problemelor de distribuție și confort de cele de tehnică. Sub acest aspect, juriul a apreciat că, în această din urmă categorie, singurul proiect care răspunde, în parte, la aceste două cerințe este proiectul blocului punct cu p + 11 etaje de la Floreasca și a propus premiarea lui, cu toată lipsa de proporționare semnalată mai înainte.

Așa cum am arătat, s-a remarcat numărul mic al proiectelor elaborate de arhitecții tineri prezentate la premiere. Dintre cele patru proiecte prezentate, juriul a propus premiarea a trei proiecte pe care le-a găsit corespunzătoare. A fost remarcat, în mod deosebit, proiectul casei de odihnă de la Eforie-Sud (D.S.A.P.C.-Constanța) care denotă o sensibilitate deosebită, dacă se trece peste unele stîngăcii în proporționarea fațadelor.

Mențiunile au fost propuse de juriu ținînd seama de aceleași criterii de economie, confort și plastică ca și la premii.

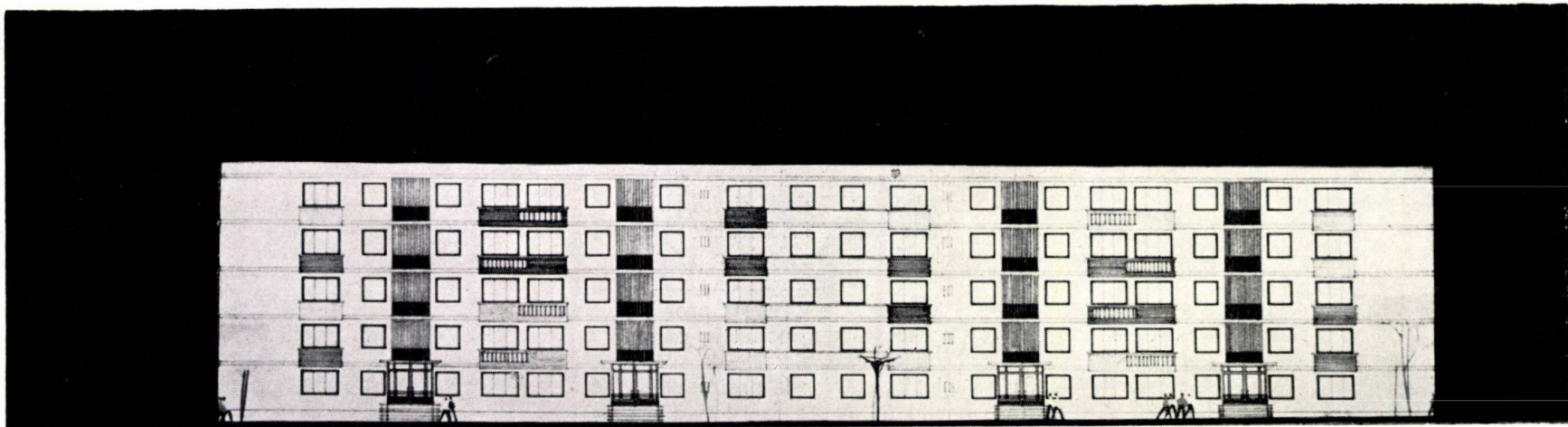
Între proiectele menționate în grupa A au intrat și două schițe de sistematizare: schița orașului Constanța, elaborată de D.S.A.P.C.-Constanța, și schița orașului Vulcan elaborată de ISCAS. Aprecierea proiectului pentru sistematizarea principalului oraș portuar al țării noastre nu a fost foarte dificilă pentru juriu, majoritatea membrilor săi cunoscînd proiectul de la prezentarea din plenara ce a avut loc în mai 1961 la Constanța; aprecierea celorlalte proiecte de sistematizare a fost însă mai dificilă.

În categoria A a mențiunilor a intrat și clădirea noii gări din Brașov. Juriul a apreciat că deși corespunde din punct de vedere funcțional, plastica — într-o măsură oarecare nehotărîtă din punctul de vedere al raportului între volume — precum și un ușor abuz de linii și de suprafețe curbe, în fațadă, scad valoarea proiectului, pînă la nesituarea lui între lucrările distinse cu premii.

Aprecierea pentru menționare a clădirii cinematografului cu 800 locuri construit în cîteva exemplare în Capitală se sprijină, în principal, pe proporțiile fericite ale volumului interior, căci în examinarea din exterior a clădirilor executate se vedește limpede că ele nu pot susține o așezare liberă.

Arh. T. EVOLCEANU

În numărul de față al revistei, alături de imaginile lucrărilor care au mai apărut în paginile unor numere anterioare, se prezintă mai pe larg lucrările de arhitectură și urbanism care nu au mai fost prezentate pînă acum.

BLOCURI DE LOCUINȚE PE BD. REPUBLICII-PLOIEȘTI

Autor: arh. S. Nițu
D.S.A.P.C. — Ploiești

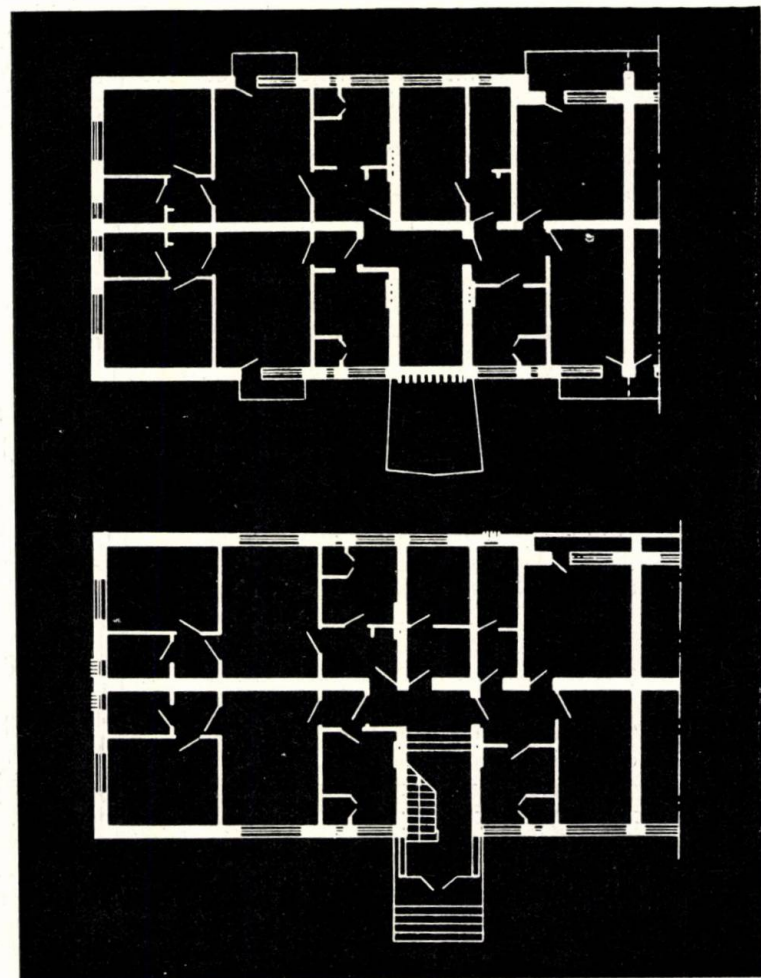
Pe latura de nord-est a bd. Republicii din Ploiești s-a construit un lot de 1 450 apartamente, care alcătuiesc etapa I-a de construcție a unui microraión în suprafață de 37 ha, microraión ce va cuprinde un total de 3 257 apartamente.

Regimul de construcție este de $p + 4$ și $p + 8$ niveluri. Configurația terenului a impus o rupere în lungimea blocurilor prin decalarea pe verticală a nivelurilor, evitând astfel înălțimea prea mare a soclurilor.

Pentru blocurile cu $p + 4$ niveluri s-au folosit secțiunile ISCAS nr. 4 405 tip 1 și tip 2, iar pentru blocurile cu $p + 8$ niveluri s-a folosit o secțiune cu sistem constructiv pe cadre de beton armat, planșee monolit și diafragme, utilizată de I.P.B.

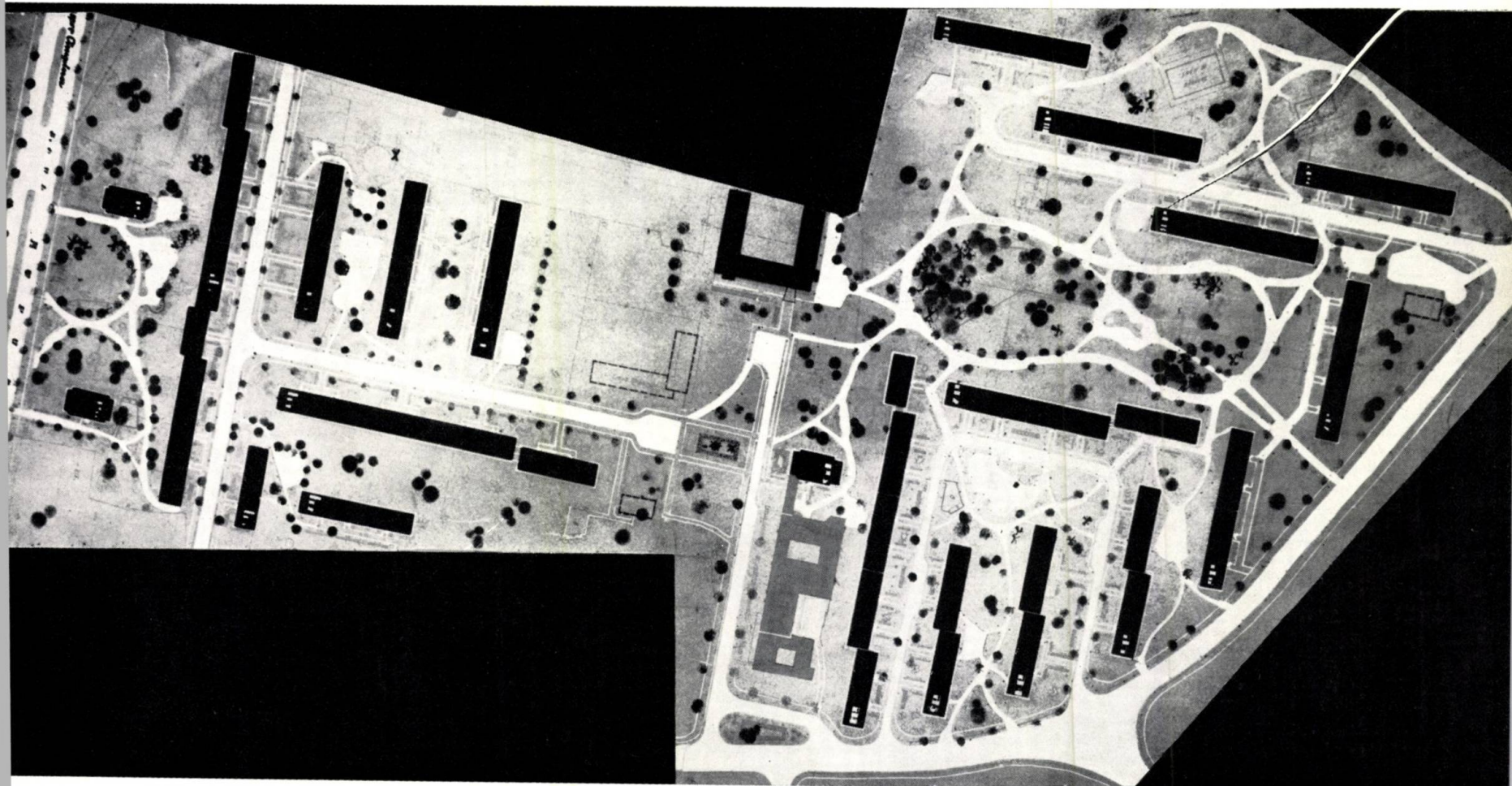
Încălzirea blocurilor este asigurată de trei centrale termice amenajate în blocuri.

Tencuieli fin drișcuite, zugrăveli cu vinacet, socluri din similipiatră în asize dau un aspect plăcut fațadelor.

- 1 — Fațada principală
- 2 — Plan parter și plan nivel curent
- 3 — Vedere de ansamblu a blocurilor în execuție
- 4 — Bd. Republicii — Detaliu de sistematizare

I	3
2	4

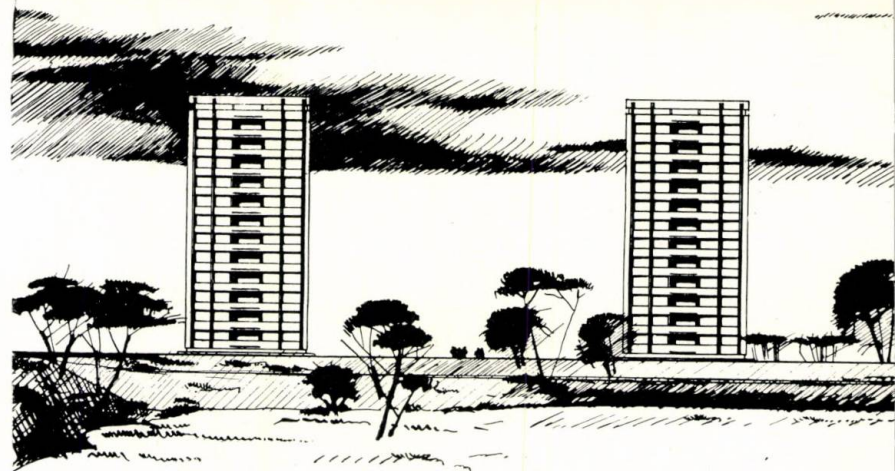
Autor: arh. V. Agent

Colaboratori:

Arhitectură: arhitecții Rodica Macry, Margareta Dumitriu

Rezistență: inginerii C. Pîslărașu, A. Marcovici

Institutul Proiect-București

Blocuri de locuințe — Desfășurare

Bloc de locuințe

BLOCURI-PUNCT CU 12

Blocurile-punct cu 12 niveluri, executate prin metoda cofrajelor glisante, fac parte dintr-un mare ansamblu care beneficiază de o situație pitorească—împrejurimile lacului Floreasca.

Studiul de sistematizare a prevăzut amenajarea unui parc de cca. 9 ha pe ale cărui laturi (est și sud) au fost amplasate o serie de construcții care delimitează noul ansamblu de vechiul cartier, construit dens, ce se întinde pînă în piața Dorobanți.

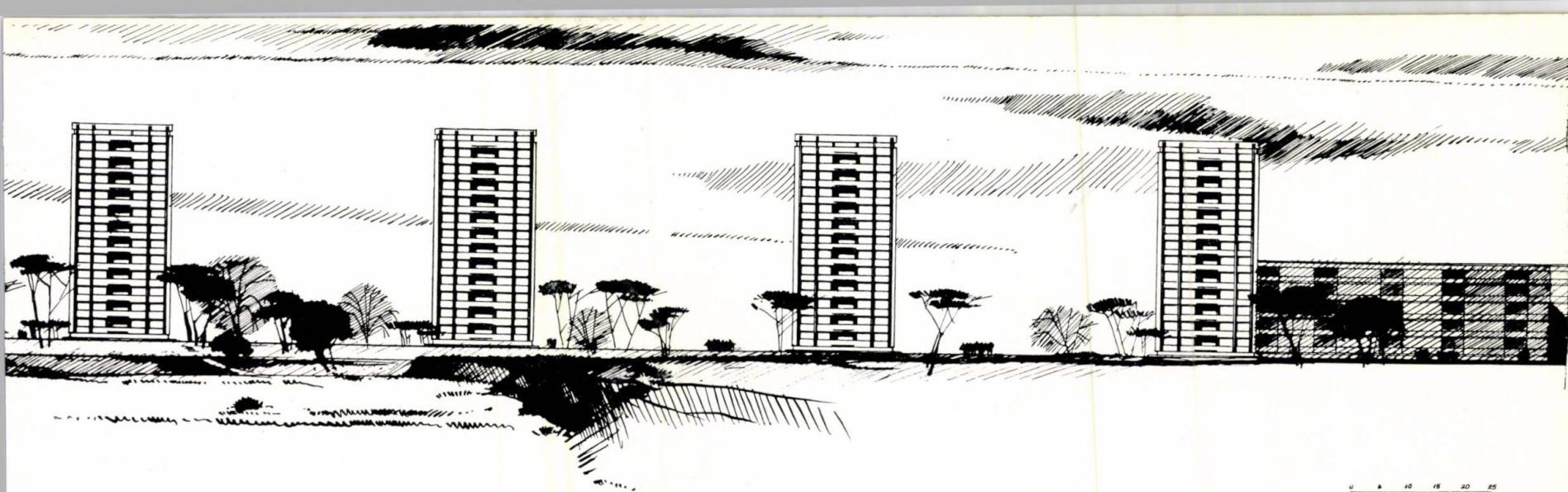
Spre a satisface cerințele unei cit mai largi vizibilități (atît dinspre lac, cit și dinspre parc) spre suprafața oglinzii de apă, proiectarea a prevăzut executarea unei șosele de cornișă în jurul lacului. Pe această cornișă au fost dispuse cele 6 blocuri-turn cu 12 niveluri, la distanță de 46 m unul de altul.

Insorirea apartamentelor ca și larga cuprindere a vecinătăților pitorești sînt asigurate de cele două orientări favorabile ale camerelor. Fiecare apartament este dotat cu logie.

Blocurile vor putea caza aproximativ 1 500 persoane în 294 de apartamente — 6 apartamente cu o cameră, 222 cu 3 camere și 66 cu 4 camere. Suprafața totală construită pe bloc este de 4 335 m², iar cea locuibilă de 2 033 m², revenind la apartamentele de 3 camere o suprafață locuibilă de 39,29 m², iar la cele de 4 camere o suprafață locuibilă de 52,65 m².

Fiecare bloc are 49 de apartamente din care 1 cu o cameră, 37 cu 3 camere și 11 cu 4 camere. La nivelul 12 sînt prevăzute spațiile necesare celor două uscătorii, precum și cite un apartament de o cameră. Terasa de peste etajul 11 este închisă cu parapetul supraînălțat al coronamentului care maschează construcțiile ce depășesc acest nivel, realizîndu-se astfel un volum al cărui profil se înscrie pe fundalul cerului cu un contur curat.

Deservirea exterioară a blocurilor este asigurată de strada de cornișă ce unește str. Aviator R. Beller cu calea Floreasca, precum și de o alee șerpuită pe o terasă intermediară a taluzului.

NIVELURI ÎN PARCUL FLOREASCA - BUCUREȘTI

Încălzirea ansamblului se face de la o centrală termică subterană.

Fațada principală a blocului este compusă dintr-un element central și dominant pe trei travee verticale, tăiate de registrele orizontale ale logiilor. Acest motiv central este încadrat de două cimpuri neutre, punctate de golurile marcate pe orizontală ale ferestrelor de la băi. Fațada posterioară a căpătat o tratare similară, cu singura deosebire că elementul dominant central are parapetele balcoanelor de la palierul scării dispuse decalat față de cele ale logiilor învecinate. Fațadele laterale au fost tratate unitar; ele sînt marcate de o succesiune de registre orizontale de plinuri și goluri, întrerupte de cite un accent mic central format de intrîndul logiilor bucătărilor.

Plantațiile ca și amenajările exterioare (treptele ce deservesc aleile și urmăresc pantele terenului, zidurile de sprijin, spațiile de joc pentru copii, plasate între blocuri) completează ansamblul integrîndu-l în peisaj.

SISTEMUL CONSTRUCTIV

Structura de rezistență adoptată a fost în sistem fagure cu diafragme dese din beton armat, cu travee variabile pe ambele direcții, continue pe toate nivelurile. Structura rezolvă astfel favorabil preluarea sarcinilor gravitaționale și seismice, construcția fiind prevăzută cu un număr suficient de diafragme pe ambele direcții, capabile să preia toate eforturile.

În ceea ce privește modul de execuție, elementele structurale ale construcției se împart în două grupe principale:

A. *Elementele verticale* (diafragmele interioare și exterioare) constituind pereții încăperilor sînt executate cu cofraje glisante.

Executarea elementelor verticale prin sistemul cofrajelor glisante constă din executarea succesivă a pereților din beton armat în cofraje

dispușe pe conturul tuturor pereților și care cu ajutorul unor dispozitive de glisare se deplasează în ritm uniform pe verticală, lăsînd în urmă lor pereți de beton armat gata confecționați.

Cofrajul glisant este alcătuit din următoarele elemente:

1. Cofrajul pereților de 1,15 m înălțime, din panouri de scîndură căptușite cu tablă neagră, rigidizate și asamblate cu o serie de coaste și distanțieri.

2. Podina superioară, de pe care se fac operațiile de armare a pereților, poziționarea ramelor de goluri, cutiile de rezemare a planșeelor și turnare a betonului.

3. Podina inferioară, de pe care se controlează fața betonului, se face finisarea interioară și exterioară a pereților.

4. Sistemul de ridicare care antrenează în sus întregul ansamblu de cofraje și podine.

Pereții interiori au o grosime de 15 cm. Pentru asigurarea unei izolări termice eficiente, pereții exteriori (executați prin glisare) sînt în grosime de 30 cm. Acești pereți au din punct de vedere termic echivalența unui zid de cărămidă gros de 37,5 cm.

În locul ramelor de lemn introduse în timpul glisării pentru a se lăsa goluri ușilor și ferestrelor, în mod experimental și cu rezultate avantajoase, tîmplăria ferestrelor s-a introdus în cofraje.

B. *Elementele orizontale* (planșee de 8—10 cm grosime) sînt realizate în modul următor:

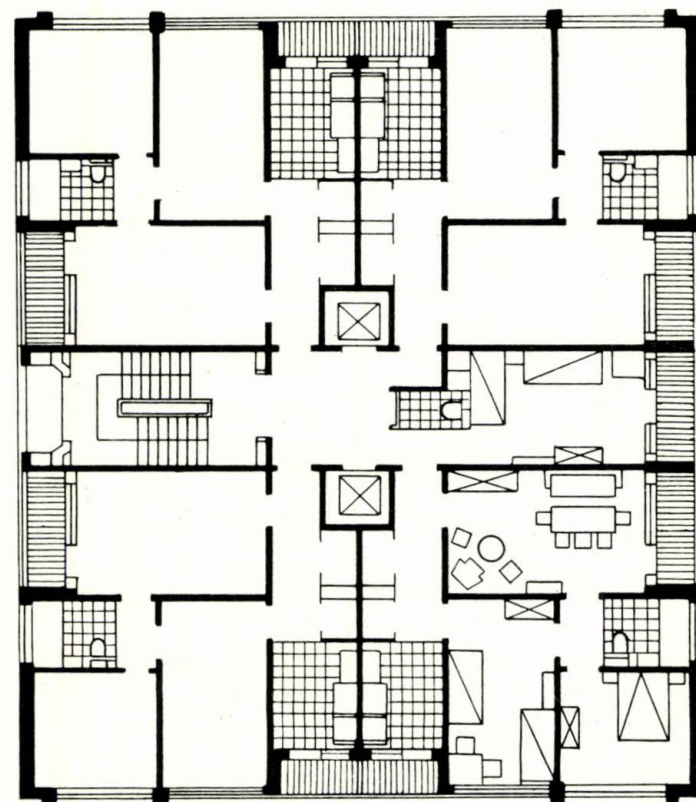
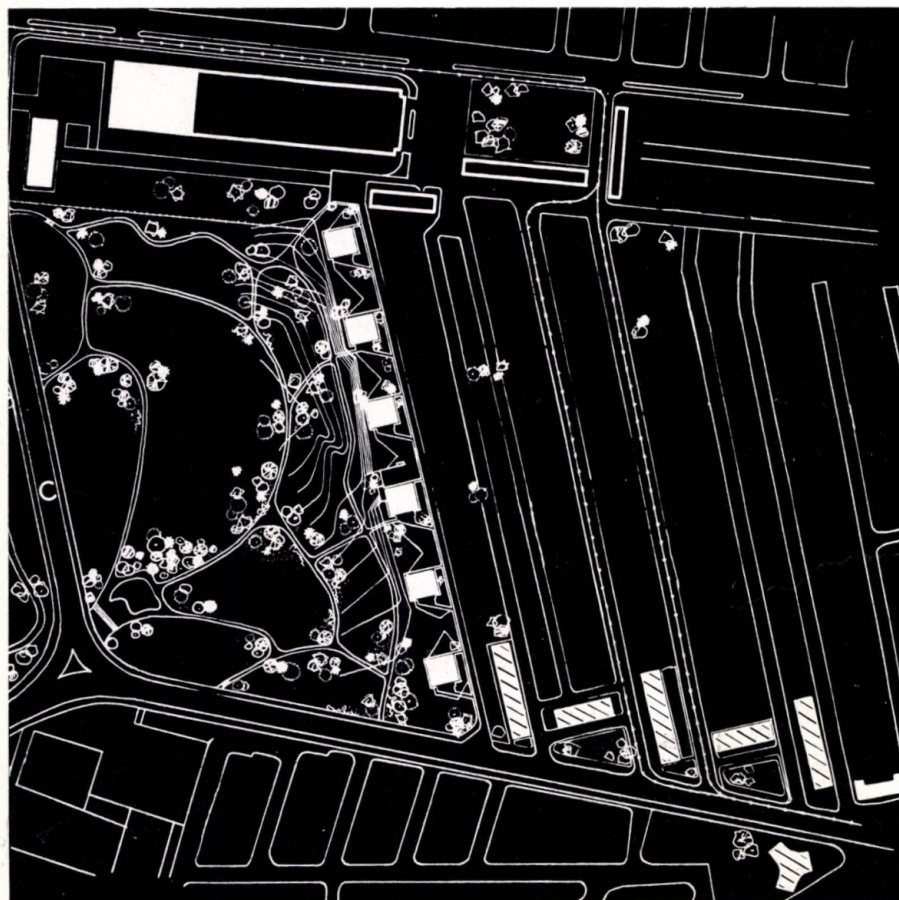
În timpul glisării se lasă în pereții de beton goluri de 25 X 18 cm la distanța de 60—70 cm unul de altul. În aceste puncte reazemă plăcile, care se toarnă ulterior pe cofraje de inventar suspendate pe pereți prin intermediul unor bride metalice.

În scopul ridicării gradului de industrializare a acestui sistem de execuție, la unul din blocuri s-a experimentat, cu rezultate favorabile, înlocuirea planșeelor din beton armat monolit cu planșee din panouri mari prefabricate.

I | 4
2 3 | 5

- 1 — Blocuri de locuințe — Desfășurare
- 2 — Planul de ansamblu al blocurilor de locuințe
- 3 — Bloc de locuințe — Plan nivel curent
- 4 — Bloc de locuințe — Fază de execuție
- 5 — Blocuri de locuințe

Finisajul este și el rezolvat favorabil și avantajos, întrucât prin executarea pereților cu cofraje glisante se obțin suprafețe care — prin rectificarea de pe podina inferioară în timpul glisării — nu mai necesită decât rectificări ulterioare foarte reduse și permite aplicarea directă a vinaceturii pe fațade; finisarea tavanelor și a pereților interiori se realizează — la unele blocuri — ca și la structurile casetate prin aplicarea unei tencuieli reduse, gletuite și zugrăvite, iar la altele prin aplicarea unor zugrăveli stropite.

Instalațiile s-au executat în condițiile normale unei construcții cu cofrare pe niveluri, fără a se lua măsuri speciale.

★

Analizându-se rezultatele obținute la încheierea lucrărilor executate pe șantier, ca și unele rezultate obținute în țară la construcțiile executate prin sistemul cofrajelor glisante, s-a ajuns la concluzia că acest sistem prezintă o serie de avantaje tehnico-economice :

- reducerea duratei de execuție cu peste 30% față de celelalte sisteme de execuție curente;
- reducerea consumului de material lemnos cu peste 35% față de sistemele de execuție cu cofrare pe nivel (fagure sau celular);
- realizarea unui beton de calitate superioară prin turnarea lui în straturi succesive de mică grosime;
- creșterea importantă a gradului de industrializare, care se reflectă în creșterea cu cca. 25% a productivității muncii; și ca urmare, reducerea consumului de manoperă specifică, prin eliminarea operațiilor de montare și demontare a cofrajului la fiecare nivel, prin reducerea volumului de tencuieli și eliminarea schelei de fațadă (înlocuită cu o nacelă pentru aplicarea vinaceturii);
- reducerea prețului de cost al construcției cu cca. 3%, ca urmare a reducerilor anterioare, fapt ce a permis prevederea unor finisaje superioare.

În încheiere menționăm că acest sistem de execuție nu a condiționat decât în mică măsură rezolvarea partiului de arhitectură și a plasticii fațadelor.

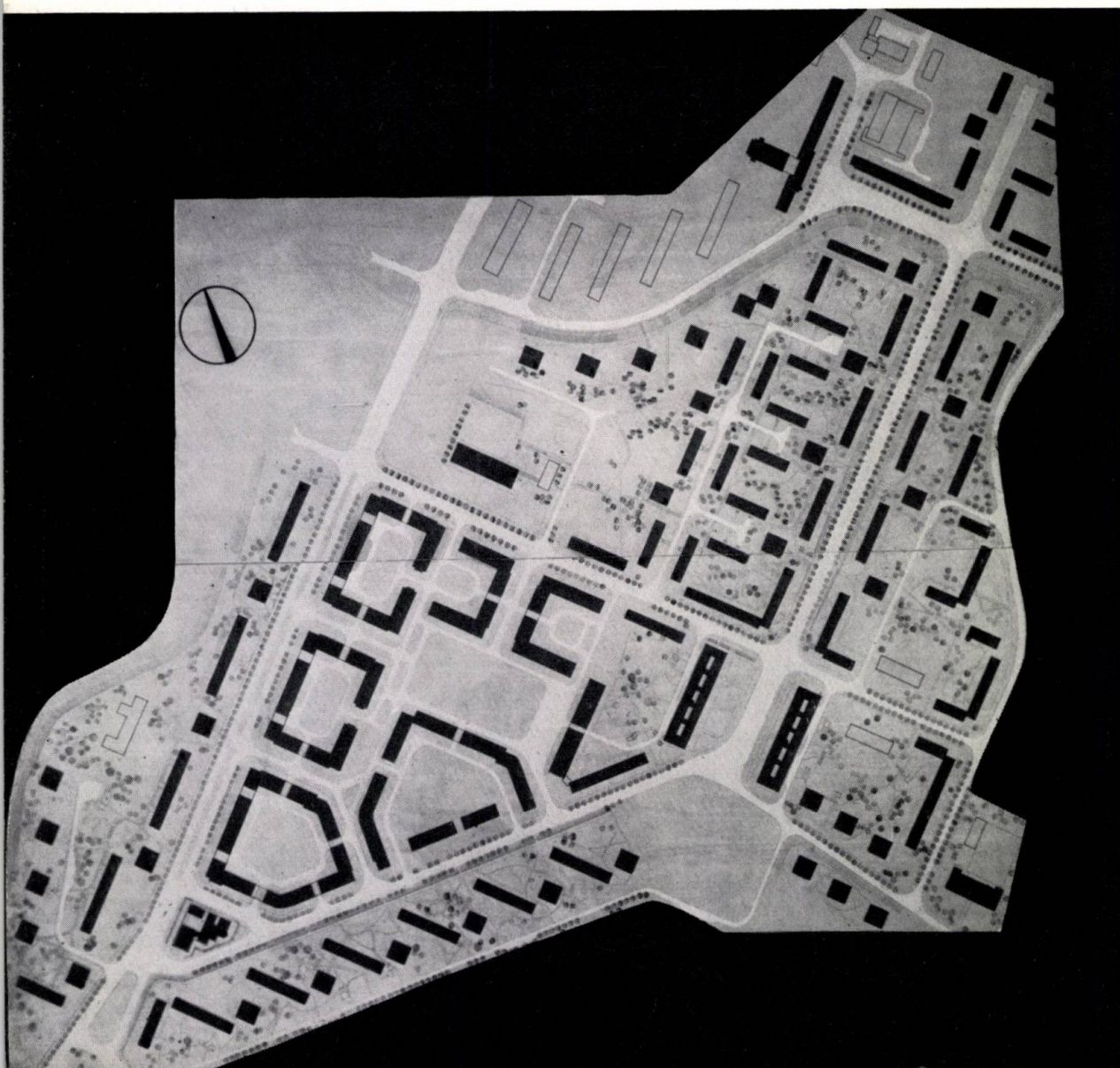
Arh. V. AGENT

SISTEMATIZAREA ZONEI DE SUD-VEST A ORAȘULUI ONEȘTI—ETAPA 1960—1962

Autori: arhitecții N. Florescu,
Gh. Bălțeanu, Gh. Dorin,
P. Ștefănescu, St. Catina,
T. Olteanu, Sulamita
Cleja, Lidia Mateescu

ISCAS

Construcțiile din această etapă sînt amplasate într-o zonă care înconjoară și completează cvartalul I, realizat între anii 1952—1956.

Soluția ansamblului proiectat a fost determinată de condițiile create prin schița de sistematizare a orașului, precum și de cvartalul III, construit între anii 1959—1960.

Relieful orașului a marcat ca necesară utilizarea teraselor naturale: terasa inferioară — cvartalul III, terasa medie — cvartalele I, II și V, terasa superioară — cvartalul IV.

După cum reiese din indicii alăturați, numărul de locuitori pe apartament a fost luat în ipoteza a cca. 10 m² locuibili de persoană.

Din totalul de 47 de unități comerciale, 2 sînt de alimentație publică, 15 sînt unități pentru produse alimentare, 20 pentru produse industriale și 10 cooperative.

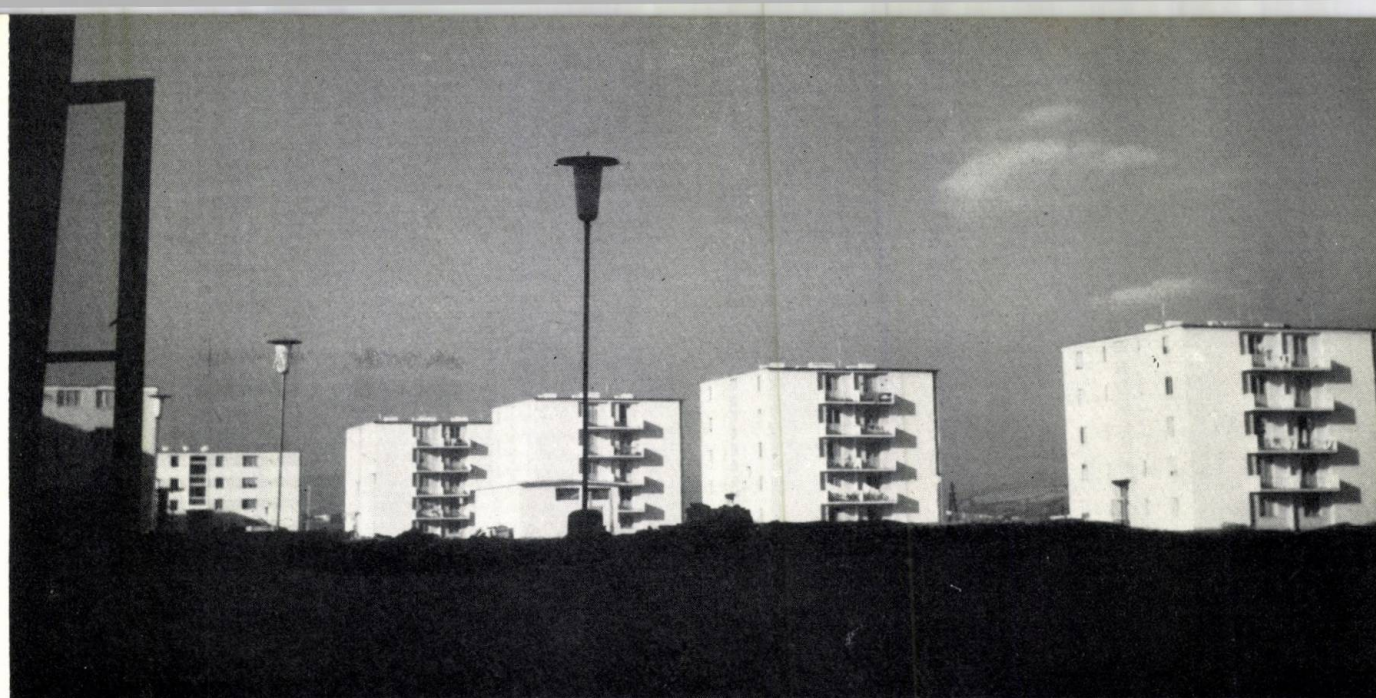
Pe lângă aceste construcții s-a mai realizat — în afara școlii cu 18 clase anterior proiectată — o școală cu 16 clase și un cinematograf cu 455 de locuri. S-au păstrat teritorii pentru creșe, grădinițe, săli de gimnastică, dispensare și alte dotări.

Caracteristici tehnico-constructive

I. — Clădiri p+4 niveluri. La acest tip de clădiri, sistemul constructiv este pe ziduri portante

- 1 — Detaliu de sistematizare a oraşului Oneşti
- 2 — Blocuri de locuinţe
- 3 — Blocuri de locuinţe cu parter comercial

I 2
3

transversale, planşeele din prefabricate din fîşii cu goluri pe deschideri de 2,60 m, 3,60 m şi 4,00 m, iar învelitorile în terasă necirculabilă.

Finisajele interioare sînt executate cu zugrăveli în culori de apă la camere, gleturi şi ulei la bucătării, faianţă la băi ; pardoselile s-au realizat din mozaic de calcar la servicii, mozaic de marmură la scări, parchet lamelar în camere pe pudretă de cauciuc.

Finisajele exterioare sînt executate în tencuieli drişcuite şi colorate cu vinacet.

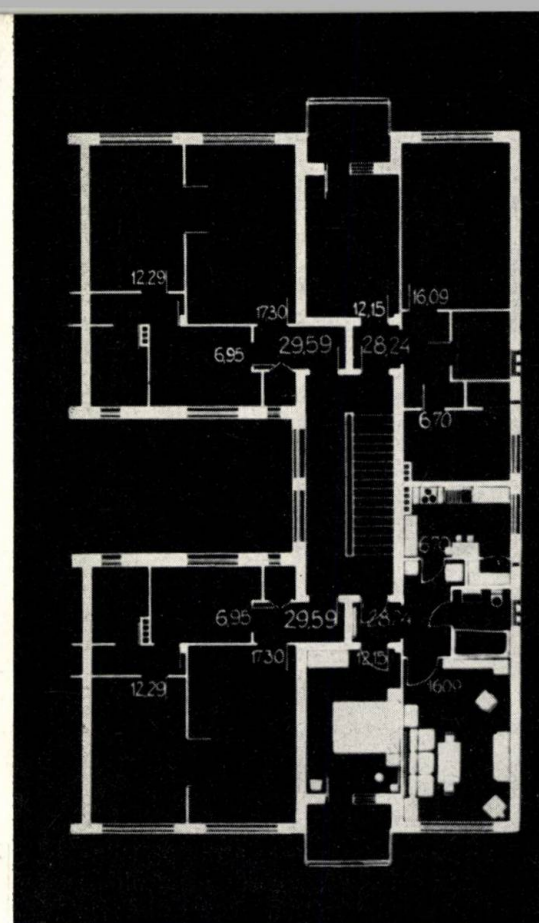
II. — Clădirile $p+3$ niveluri au ziduri portante longitudinale, planşee prefabricate din fîşii cu goluri pe deschidere de 4,40 m, iar învelitorile — la clădirile din cvartalurile I şi II completare — din şarpantă de lemn (la clădirile E şi F) şi ţiglă tip Marsilia ; în rest — la cvartalurile IV, V — în terasă necirculabilă.

Finisajele interioare ca şi cele exterioare sînt aceleaşi ca la clădirile precedente.

III. — Clădirile G_1 , G_2 ($p+3$, parţial 4 niveluri) au magazine la parter şi parţial la mezanin — deasupra depozitelor.

Sistemul lor constructiv constă din cadre de beton armat cu planşee monolit. Învelitorile sînt în terasă necirculabilă.

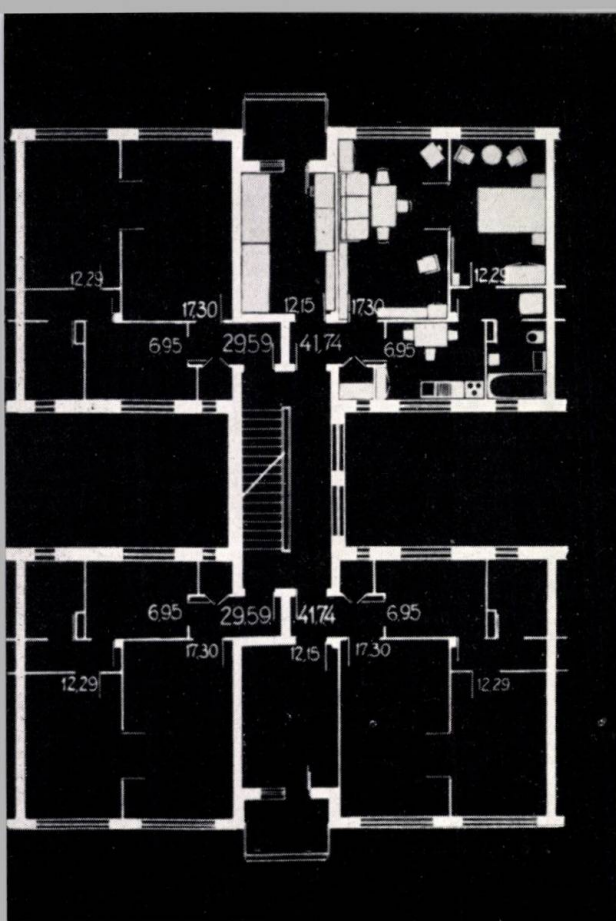

Finisajele interioare și cele exterioare sînt executate la fel ca la clădirile $p + 4$ niveluri.

IV. — Clădirile G_3, G_4 ($p + 4$ niveluri) au și ele magazine la parter; parțial, din denivelare, la G_4 au rezultat subsoluri — zona depozite. Sistemul constructiv este tot din cadre de beton armat cu planșee monolit, însă parțial cu diafragme din beton armat. Învolturile și finisajele interioare și exterioare, aceleași ca la clădirile din grupa I.

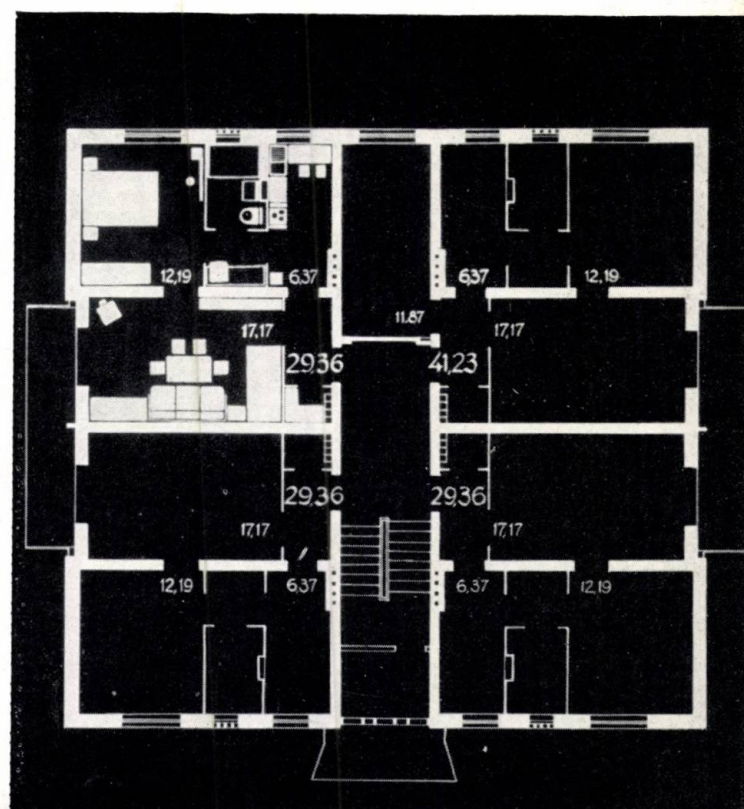
V. — Magazine parter, independente (cvartalul V). Sistemul constructiv al acestor magazine constă din stâlpi metalici și zidărie cu interax de 5,60 m și planșee din dală groasă.

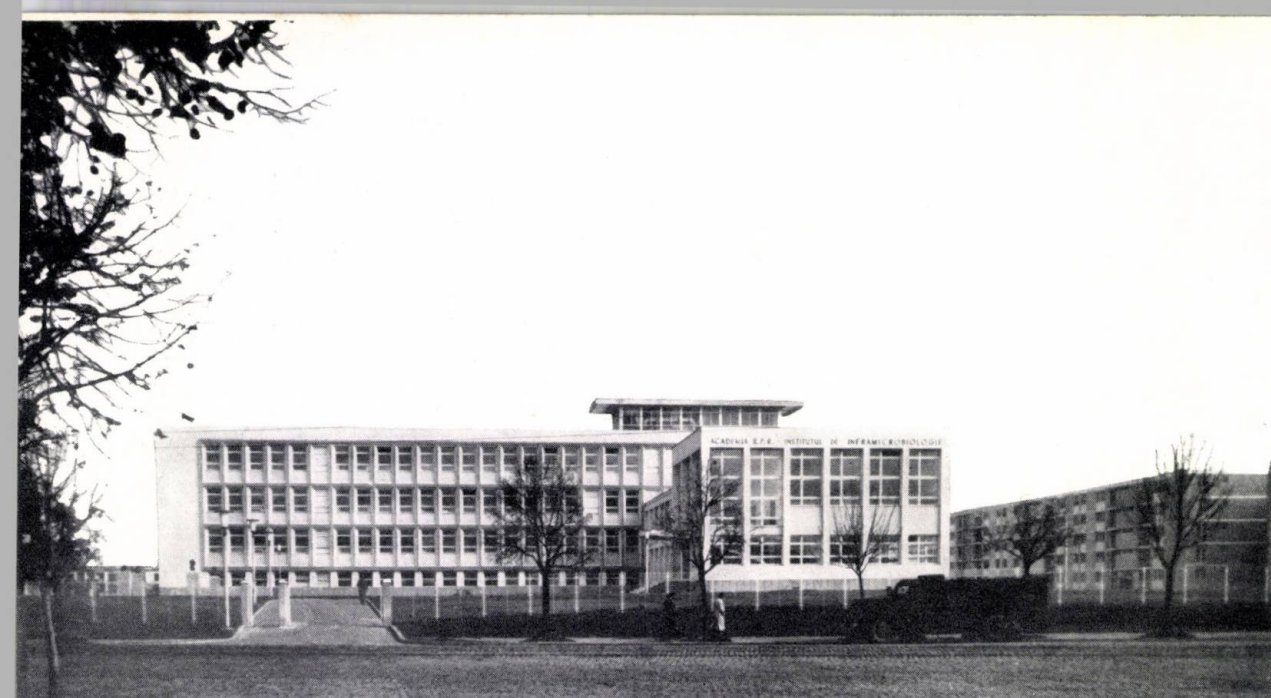
Finisajele interioare și cele exterioare sînt aceleași ca la magazinele de la clădirile G_1, G_2, G_3, G_4 .

I 3 | 4 5
2 | 6 7

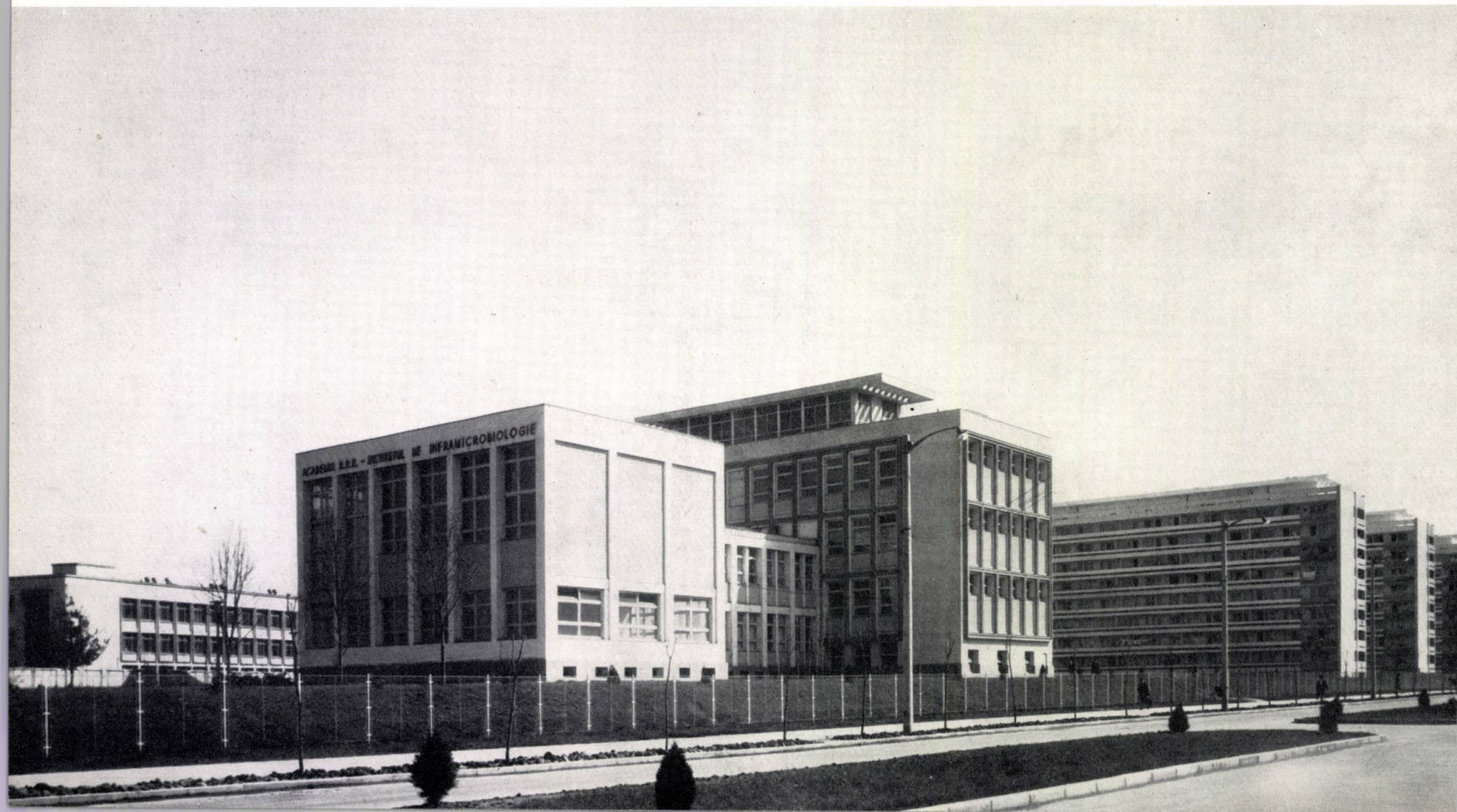
1 — Blocuri de locuințe
2 — Bloc de locuințe
3, 4, 7 — Tipurile de secțiuni folosite
5 — Blocuri de locuințe
6 — Ansamblu de locuințe

Autori: arhitecții *Margareta Dîmbo-
ianu, Al. Șerbescu*
Institutul Proiect-București

INSTITUTUL DE INFRAMICROBIOLOGIE AL ACADEMIEI R. P. R.

Amplasat pe șos. Mihai Bravu, la intersecția cu str. Baba Novac, institutul este dotat cu laboratoare și săli de lucrări practice necesare muncii științifice de cercetare a virusurilor. Acest amplasament a fost dictat de apropierea de Spitalul de Contagioși nr. 2 cu care este legat printr-o alee, unele probe necesare cercetărilor fiind recoltate de la bolnavii internați în spital.

Terenul afectat institutului are 1,70 ha și formează — împreună cu spitalul și un grup de 7 blocuri (529 apartamente) construite pe un teren alăturat — un ansamblu important de-a lungul inelului șos. Mihai Bravu.

Partiul de arhitectură împarte în 3 corpuri cele 3 funcțiuni deosebite :

1. Laboratoarele de cercetări, cu serviciile tehnice aferente, dispuse în corpul C, dominant, avînd demisol, parter și două etaje ;

2. Direcția științifică și serviciile administrative, dispuse în corpul B, care are parter, etaj și subsol ;

3. Aula, biblioteca și anexele, dispuse în corpul A, cu parter, etaj și subsol.

Parțial, la demisolul corpului C și la subsoluri, se află încăperile pentru instalațiile de aer condiționat, centrala de ventilație, centrala de presiune, camerele termostat, camerele frigorifice, substația termică, camera tablourilor electrice etc.

Corpul C (laboratoarele)

Pentru a se realiza un traseu judicios al instalațiilor speciale — foarte prețioase și scumpe — laboratoarele au fost grupate în acest corp, care are un ascensor și două monte-charges pentru animale de experiență (restul circulației verticale se face prin 2 scări).

La demisol au fost amplasate: secția izotopi radioactivi, secția epidemiologie și laboratoarele centrale de culturi-virusuri; despărțite de restul serviciilor se află serviciile comune: spălătoare și sterilizatoare de sticlărie, spălătoria, crematoriul, ultracentrifuga, camera de presiune, atelierul de reparat instrumentele de precizie.

La parter se află laboratoarele secției I de biologie inframicrobiană, secția II de biochimie și biofizică inframicrobiană și secția microscop electronic.

Fiecare secție are la capetele construcției grupuri de camere pentru animalele de experiență, deservite de camera de pregătire și de monte-charges.

Etajul I cuprinde secția viroze umane I și secția viroze umane II, dotate de asemenea cu camere pentru animalele de experiență.

Etajul II are o secție nouă de cercetări pentru stabilirea cauzelor tumorilor canceroase, formată din: laboratoare de cercetări asupra virozelor tumorale, leucoze animale și onciză virală, dotate cu camerele necesare animalelor de experiență.

Etajul III — parțial terasă — adăpostește stația de ventilație și mașina ascensor.

Fiecare etaj este dotat cu grupuri sanitare, dușuri și vestiare pentru personalul de serviciu, vestiare pentru medici.

Corpul B (direcția științifică și serviciul administrativ)

Parterul cuprinde o parte didactică cu laborator de lucrări practice pentru o grupă de 24 de studenți, precum și serviciile administrative și un grup sanitar.

Etajul I îl formează direcția științifică și secretariatul, direcția administrativă și serviciile dependente — dactilo, foto, desen.

Corpul A (aulă, bibliotecă și anexe)

Parterul se compune din bibliotecă cu fișier, depozit și holul de intrare.

Etajul I cuprinde un hol și aula care poate primi 150 de persoane.

★

Soluții constructive. Laboratoarele sînt modulate pe o tramă de 4,00 x 6,00 m, cu subdiviziuni la jumătate.

Cele 3 corpuri de clădire au structura de beton armat, grinzi și stîlpi. Rabițuri au fost executate numai pe culoare, la boxele de experiență și la unele laboratoare, aulă, bibliotecă și direcția științifică.

Instalații. În afara celor menționate mai înainte, au fost prevăzute instalații speciale de raze ultraviolete la toate hotele din boxele de experiență (pentru obținerea mediului steril de lucru), instalații de presiune cu puncte de lucru la toate laboratoarele și boxele de experiență, instalații de gaze și presiune pozitivă, cu puncte la locurile de lucru, iluminat fluorescent la toate corpurile și instalații speciale de forță și prize la toate laboratoarele, iluminat de siguranță și instalații telefonice.

În exterior, au fost construite subteran, o stație de epurare pentru ape reziduale și o stație de dezactivare a apelor evacuate din secția izotopi.

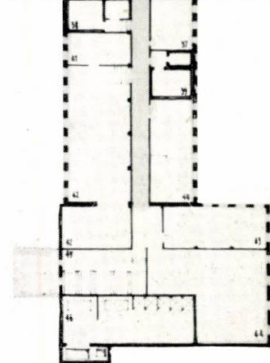
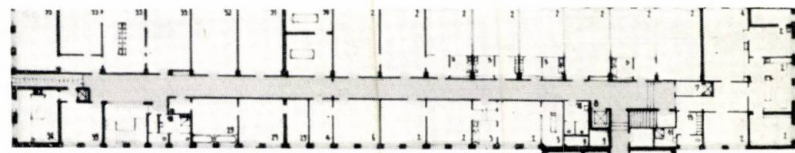
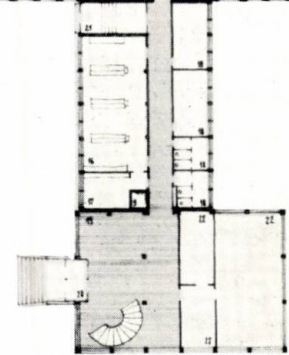
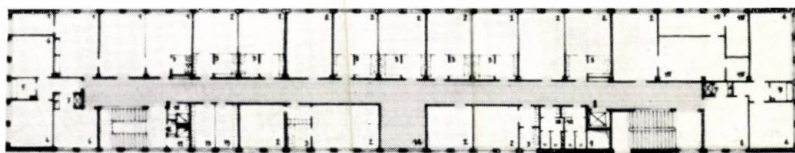
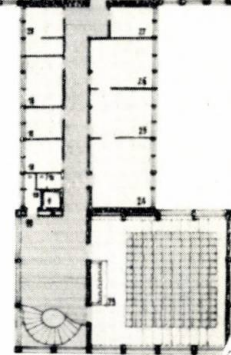
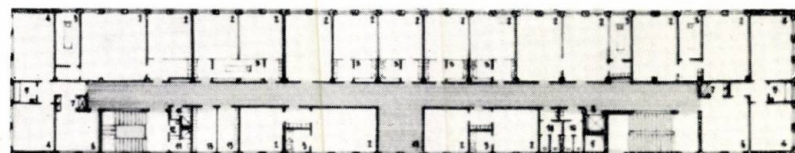
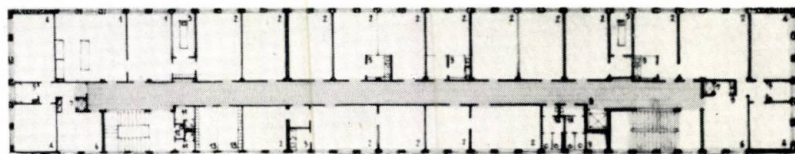
Mobilier. Toate laboratoarele, boxele de experiență, vestiarele au fost prevăzute cu mobilier fix; sala de lucrări practice și aula au fost mobilate cu scaune cu pupitre rabatabile.

Finisaje. În laboratoare s-au folosit la pereți și tavan vopsitorie în ulei, iar la boxele și servicii — faianță; la pardoseală linoleum, iar la culoarele din corpurile C și B mozaic în carouri.

Pereții și tavanul aulei, bibliotecii și ai încăperilor direcției științifice au fost zugrăviți cu vinacet; la pardoseli s-a întrebuințat parchet din lemn de stejar.

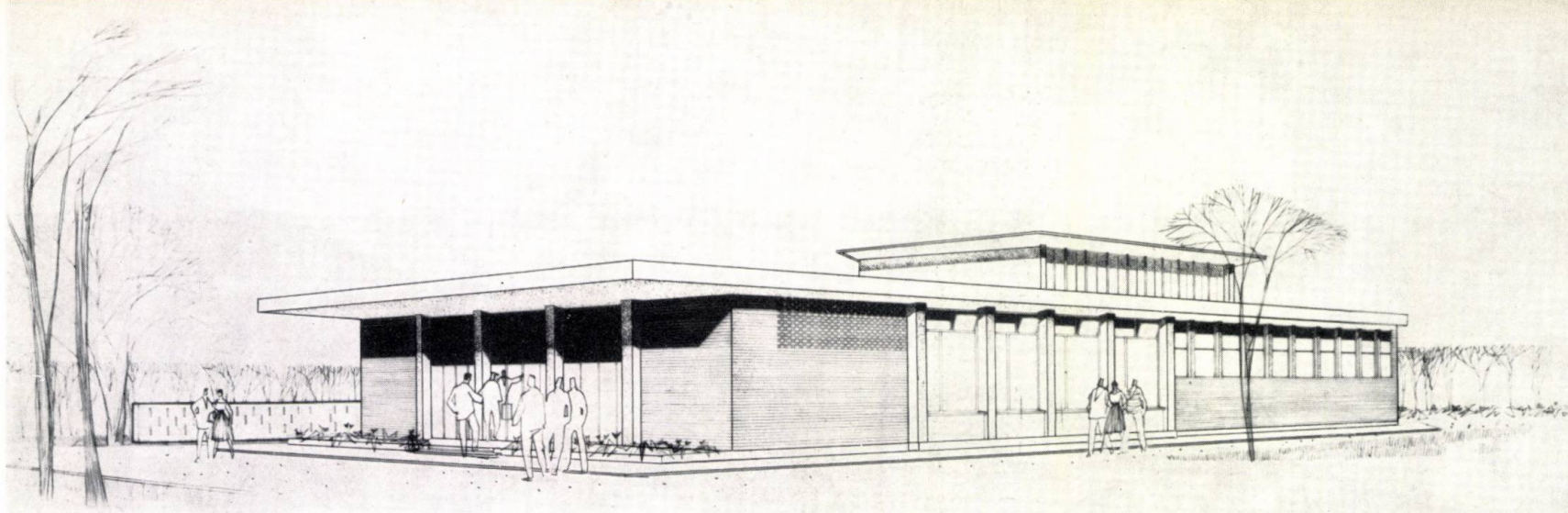
La holul de la parter și cel de la etajul corpului A, pereții au fost finisați în zugrăveală cu vinacet, iar pardoseala realizată din marmură de culoare albă și roșie.

Finisajele exterioare au fost executate cu terasit alb și vernil, iar profilele ce formează casetajul pe fațada corpului C, din praf de piatră. Partea de jos a construcției, ce corespunde soclului, este din mozaic de marmură spălat.

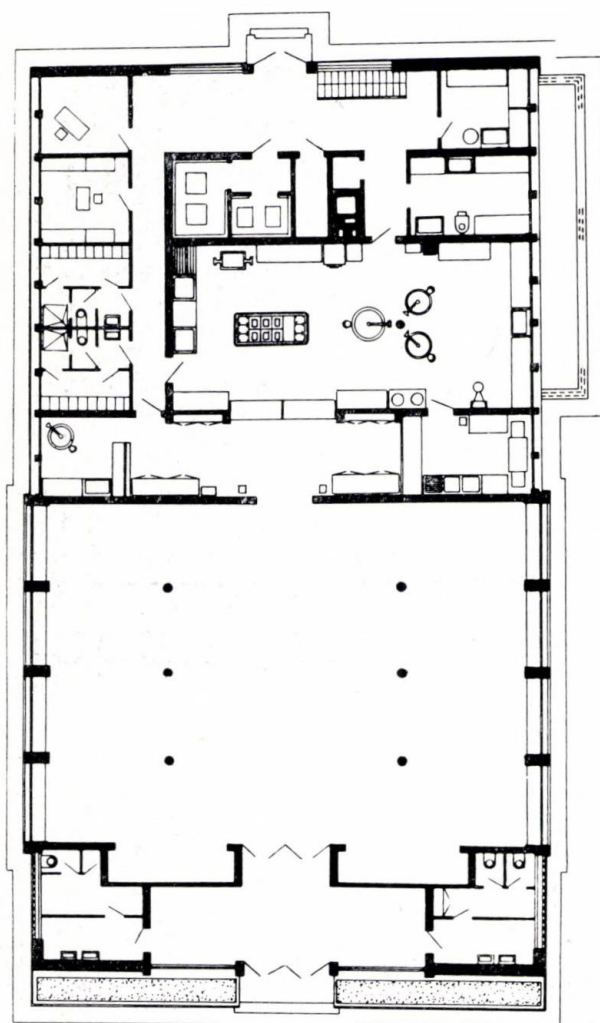
I 3
4
2 5
6

- 1 — Institutul de inframicrobiologie al Academiei R.P.R. din București — Fațada principală
- 2 — Vedere de ansamblu
- 3 — Plan nivel 2 — Laboratoare cercetări cancer
- 4 — Plan nivel 1
- 5 — Plan parter
- 6 — Plan demisol

CANTINĂ - TIP DE 600/3 - 400/2 LOCURI

Autor : arh. Mirella Nicolau
ISCAS

Plan parter

Proiectată pentru 600 de locuri în trei serii sau 400 de locuri în două serii, cu serviciul asigurat de ospătari, acest nou tip de cantină — construit până în prezent la Fabrica de mobilă-Dej — apare ca foarte economic, iar din punct de vedere funcțional răspunde bine destinației sale.

Conform temei, partiul de arhitectură al acestui tip de cantină cuprinde încăperile de recepție a consumatorilor, sala de mese, încăperile pentru primirea, depozitarea și prepararea alimentelor ; grupuri sanitare pentru personalul de serviciu, o centrală de ventilație, o centrală termică pentru abur tehnologic și apă caldă menajeră.

Aceste încăperi sînt repartizate pe 3 niveluri : la subsol — depozitele de alimente și centrala termică ; la parter — sălile de recepție a publicului, vestibul-hol, grupuri sanitare, vestiare, sala de mese ; la etajul tehnic — centrala de ventilație.

Scheletul de rezistență are o structură mixtă, formată din stâlpi de beton armat și zidărie de cărămidă. Fundațiile sînt obișnuite, din tălpi continue de beton simplu pentru ziduri și din blocuri de beton simplu cu cuzineți pentru stâlpi.

Acoperirea sălii de mese a fost realizată dintr-un planșeu în cutepliuri de beton armat, care avantajează distribuirea luminii fluorescente și reduce totodată zgomotul atît de supărător în sălile de mese.

Iluminatul s-a prevăzut a fi fluorescent și incandescent.

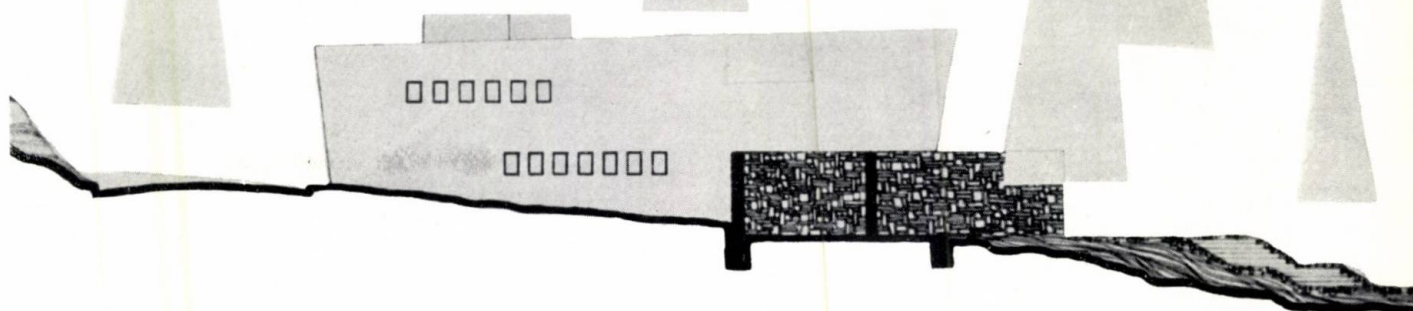
Agregatele de ventilație sînt împărțite în două grupe fiind plasate, pentru economie de spațiu, la un etaj parțial, deasupra frigiferelor și oficiului. Aerul viciat este evacuat prin 5 orificii plasate la nivelul superior al încăperilor, pe peretele opus celor de introducere a aerului curat.

La interior, s-au folosit tencuieli obișnuite și cu adaos de ciment la bucătărie și la sălile de preparare ; pardoselile, din mozaic turnat în carouri.

Fațadele au fost finisate în cărămidă aparentă aleasă, cu cîmpuri de tencuială colorată cu vinacetic.

- 1 — Fațadă laterală
- 2 — Planul sălii de mese cu anexele ei
- 3 — Fațada principală

I
2
3

În anul 1962, în stațiunea balneoclimaterică Sovata s-a construit, pentru uzul oamenilor muncii veniți la odihnă și tratament, o cantină modernă cu o capacitate de 1200/3 mese, sala de mese avînd 400 de locuri.

S-a căutat realizarea unui grad maxim de confort, corespunzător unei stațiuni internaționale.

Amplasată în apropierea centrului localității, pe un teren în pantă, cu vedere spre lacul Ursu, clădirea este înconjurată de plantații bogate.

Cantina, avînd două niveluri, grupează la parter spațiile de acces și de primire a publicului, sala de mese și anexele ei fiind amplasate la nivelul superior (care din cauza denivelării terenului devine în fațada posterioară parter, permițînd practicarea acceselor de serviciu).

Forma clădirii și amenajările exterioare s-au rezolvat în funcție de cadrul natural existent.

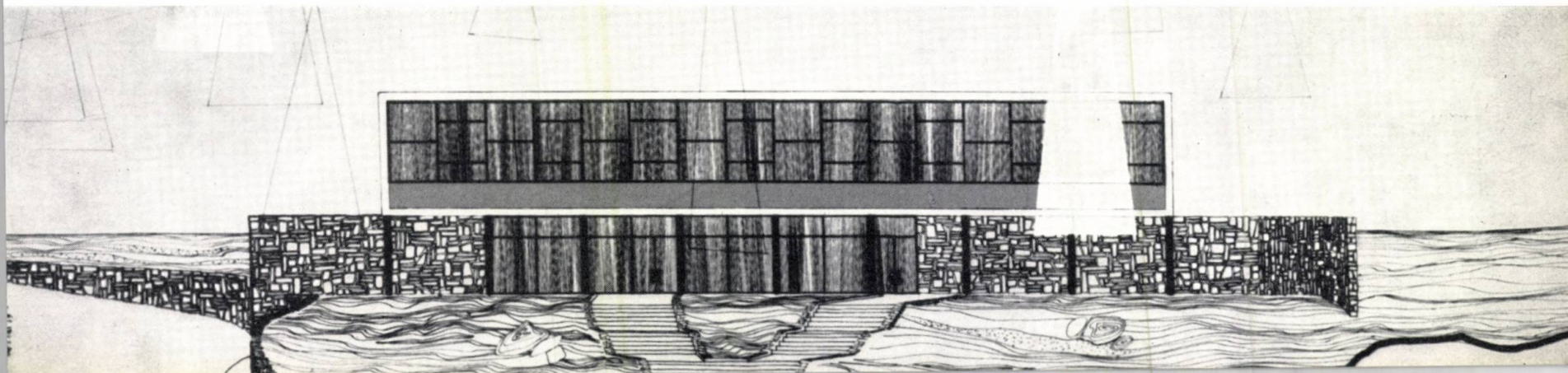
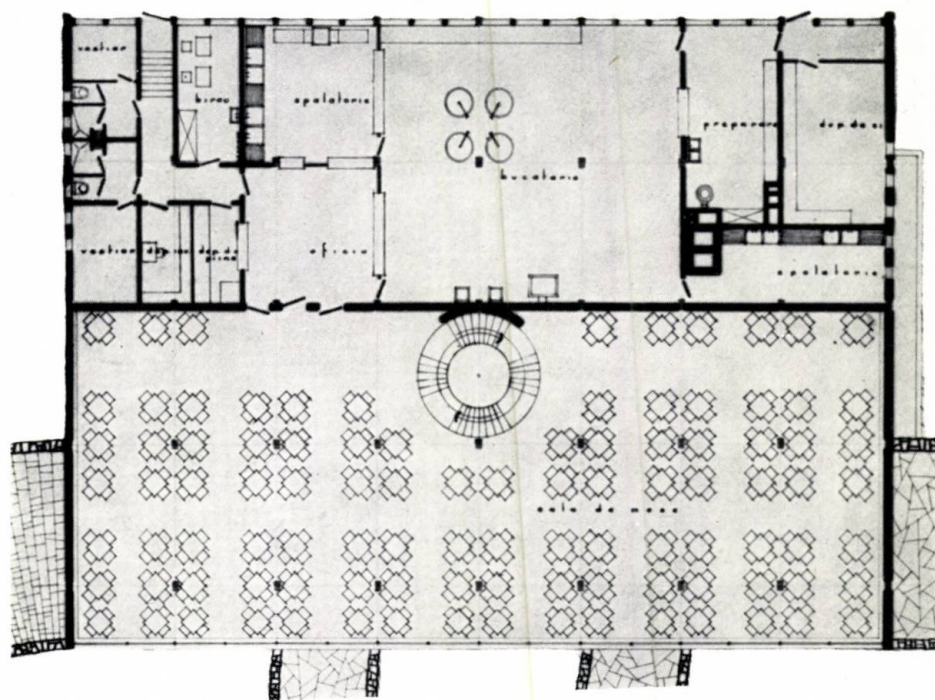
Circulația publicului se face astfel încît să se evite aglomerația. În acest scop, holul de la parter este împărțit în două spații, unul pentru publicul care sosește — dotat cu bufet și grupuri sanitare, iar al doilea pentru publicul care părăsește clădirea. Separarea acestor două părți se face printr-o scară dublă, de acces, amplasată în mijlocul holului și ale cărei trepte libere permit o bună vizibilitate asupra întregului hol, astfel încît, deși separat funcțional, rămîne ca aspect un spațiu unitar, agreabil rezolvat.

Spațiile destinate preparării meselor sînt relativ reduse, întrucît în localitate există un depozit central de alimente și semipreparate.

Încălzirea se face cu aer cald rezolvîndu-se astfel și problema ventilării.

CANTINĂ LA SOVATA

Autor : arh. E. Truță
D.S.A.P.C. - Tg. Mureș

ȘCOALA MEDIE DE MUZICĂ Nr. 2 BUCUREȘTI

Autor: arh. R. Cosma
Institutul Proiect-București

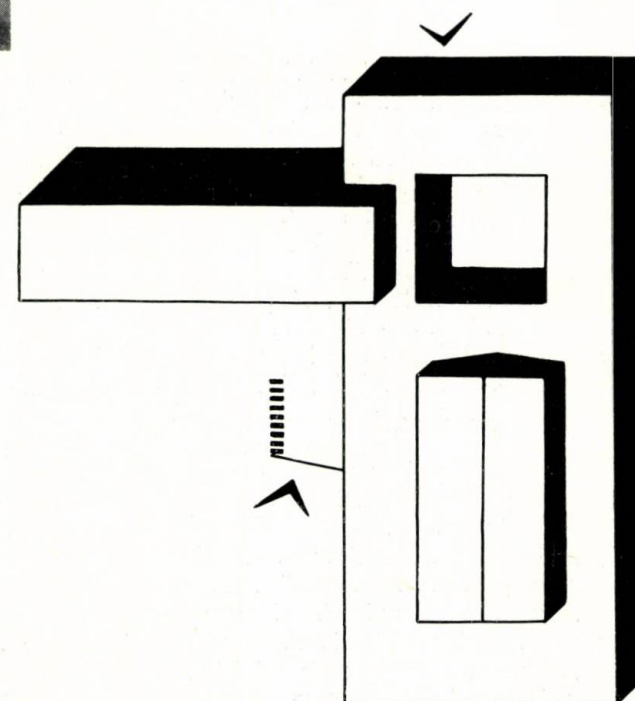
Școala medie de muzică nr. 2 din București, executată în 1962, cuplează un ciclu de învățământ mediu de cultură generală cu un ciclu de învățământ de specializare muzicală; programul este destinat elementelor dotate cu aptitudini deosebite în domeniul muzicii, fiind eșalonat pe durata de 12 ani, începând cu vârsta preșcolară. O școală având un astfel de program se construiește pentru prima dată în țara noastră, iar în documentările cercetate nu s-au găsit exemple de construcții noi cu program similar.

Partiul de arhitectură a urmărit îmbinarea armonioasă a celor două tematici, exprimându-le prin volume diferite.

Astfel, corpul școlii medii, dezvoltat în înălțime pe 3 niveluri, se articulează în nucleul central al compoziției cu volumul școlii muzicale, dezvoltat pe orizontală și având 2 niveluri. Legătura celor două funcțiuni este asigurată de marele hol dispus în nucleul central al școlii.

Corpul de învățământ mediu, marcat prin travee tip, exprimă unitățile de clase și cuprinde: 5 clase pentru 40 elevi, 8 clase pentru 30 elevi, laboratoare de științe naturale și de fizico-chimice, ateliere de lucru manual cu aplicații pe instrumente muzicale, biblioteca, cabinetul medical etc.

Funcțiunile comune celor 2 școli: administrația, cancelaria, intrarea principală, holul sălii de spectacol (larg deschis spre un patio) sînt grupate în nucleul central; tot aici sînt dispuse și cele 2 scări principale.

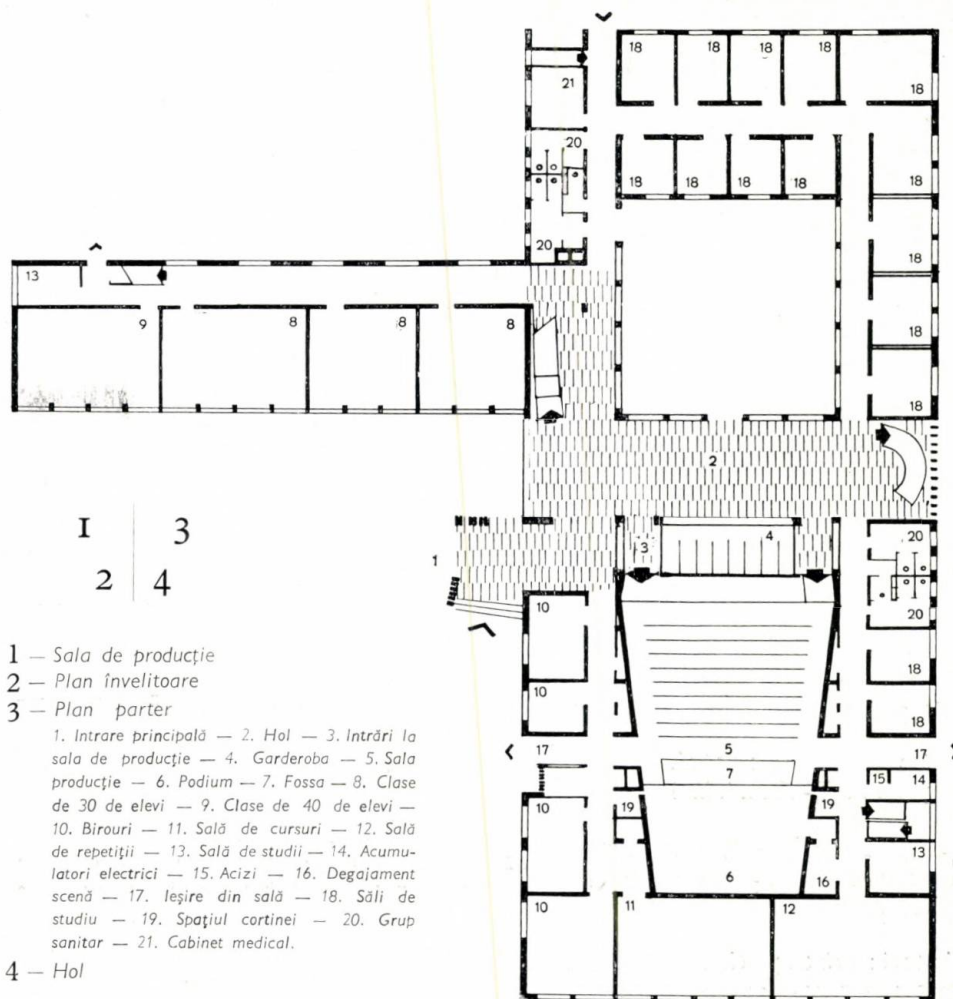
Corpul de învățămînt muzical cuprinde 45 încăperi pentru studiu cu profesor sau pentru exercițiu individual, o sală de repetiție, o sală de producție cu o capacitate de cca. 300 locuri — accesibilă și publicului din exterior printr-o legătură directă cu intrarea principală, — marele hol, degajamentul garderobei, precum și accesul în sală care se face prin 2 vomitorii.

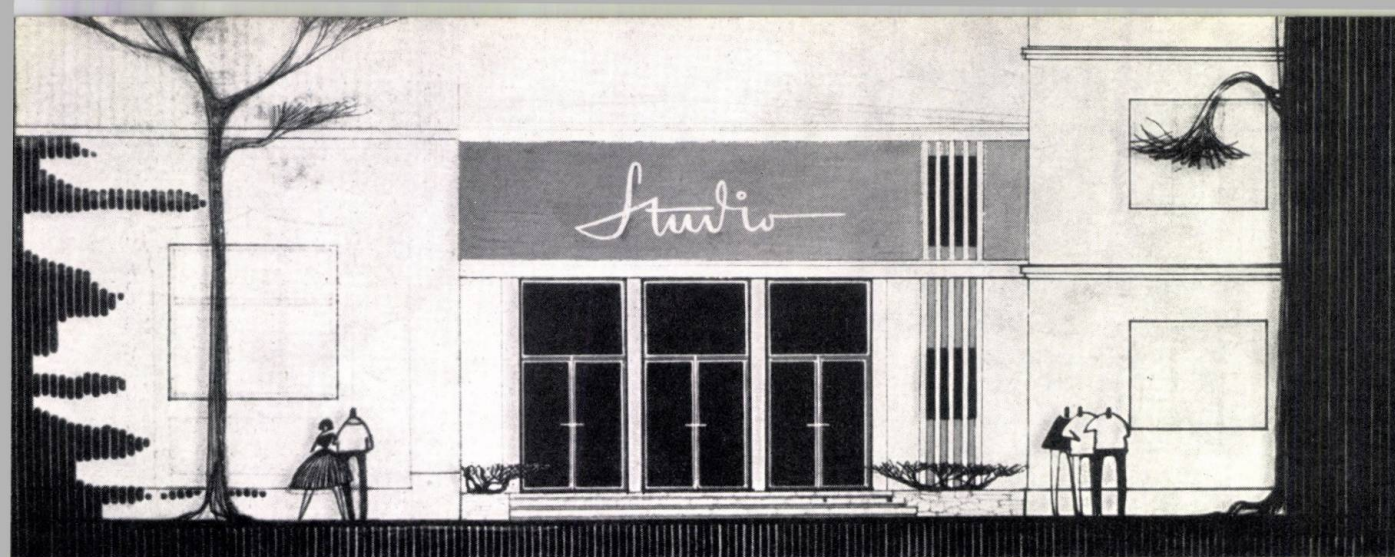
Sala de producție a fost proiectată pentru audiții muzicale cu orchestră pe podium, prevăzîndu-se totodată și posibilitatea montării de spectacole, cu cortină și cu orchestra în fosă.

În directă legătură cu sala, s-a prevăzut o cabină de regie electrică, 2 cabine pentru reflectoare, o cabină tehnică video-audio prevăzută cu ochi ciclop atît spre sala de producție cît și spre studioul de înregistrări.

Rezolvarea cît mai bună a problemelor de acustică și de izolare fonică a constituit o preocupare continuă a proiectării, realizîndu-se această calitate atît prin dimensionarea spațiilor cît și prin tratamentele acustice prevăzute în toate încăperile (pardoseli, pereți, tîmplărie).

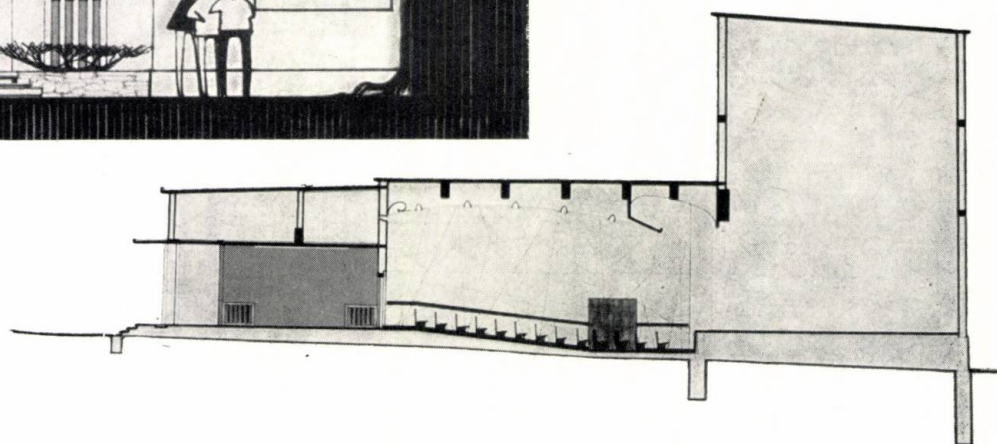
La sala de producție, în afara obținerii unei bune vizibilități, s-a acordat o atenție deosebită studiului plafonului. Pentru difuziunea sonoră completă, s-a realizat un plafon în plan orizontal, avînd un ecran difuzant constituit din plane înclinate alternate, realizate din plăci de ipsos și suspendate de placa acoperișului. Ventilarea naturală a sălii se face prin ferestre practicate în peretele dublu al sălii și accesibile prin degajamente la etaj.

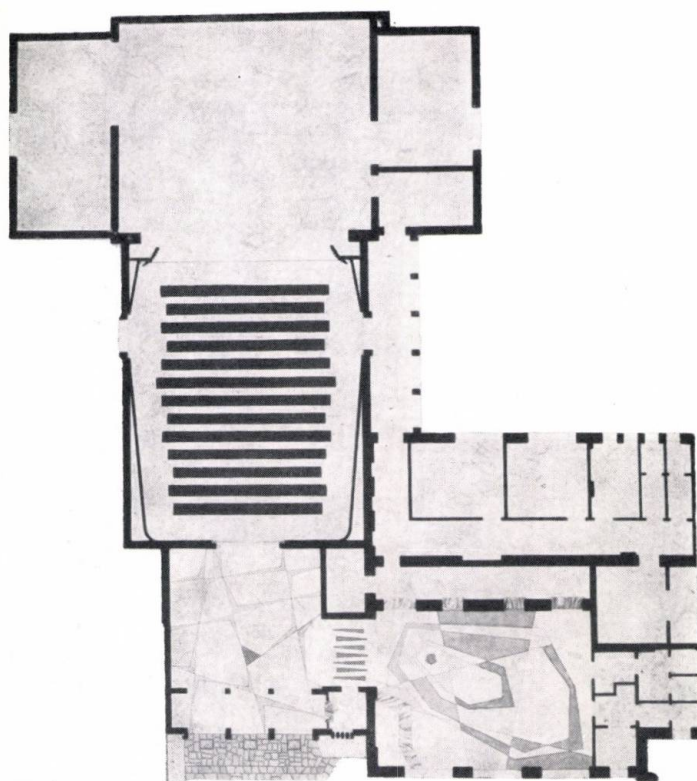
I
2 3

1 — Fațadă
2 — Plan
3 — Secțiune

SALA „STUDIO” A INSTITUTULUI DE TEATRU DIN TG. MUREȘ

Autori: arhitecții G. Biro, M. Damian
D.S.A.P.C.-Tg. Mureș

Legat de clădirea existentă a Institutului de teatru din Tg. Mureș s-a realizat sala « Studio » a institutului, cu dubla funcție de sală de curs și sală mică de spectacole.

Pe lângă sala propriu-zisă, cu o capacitate de 200 locuri, studioul cuprinde și anexele necesare: vestibul, case pentru vânzarea biletelor, hol, garderobe, foaier cu bufet, grup sanitar pentru public, scenă cu cabine pentru artiști, cameră de grupare a artiștilor, cabină pentru electrician, cabină pentru proiecție de decor de la distanță, depozit pentru costume și recuzită, centrală termică, grup sanitar.

Circulațiile asigură atât accesul publicului cât și legătura cu clădirea Institutului de teatru.

S-a urmărit, în general, o dată cu dimensionarea judicioasă a spațiilor și o exprimare estetică originală, prin modul de finisare a fațadei și

a interioarelor, la care s-au folosit pentru prima oară lambriuri cu finopol (înlocuitor de melacart — inovația arh. M. Damian).

Problema ridicată de lungimea de front redusă a fațadei (9,45 m), a fost rezolvată printr-o tratare legată de clădirile învecinate în ceea ce privește înălțimea registrelor orizontale și a colorării adecvate a tuturor elementelor, în general.

Vestibulul, holul și foaierul sînt finisate în mod asemănător cu fațada.

Sala de spectacol prezintă un aspect deosebit, atât prin pereții ușor înclinați către fundul sălii, colțurile rotunjite, plafonul curbat, scafele reflectoarelor și cele pentru elementele de iluminare a sălii, panta pardoselii cât și prin cortina, perdelele și tapițeria scaunelor, elemente care, toate la un loc, creează un cadru festiv remarcabil.

În ziua de 19 Iunie a.c., în aula Academiei R. P. Romîne, în cadrul unei şedinţe festive a fost sărbătorit academicianul arhitect Petre Antonescu, cu prilejul celei de-a 90-a aniversări a naşterii sale.

La această sărbătorire au luat parte numeroşi academicieni, membri corespondenţi ai Academiei, profesori, cercetători ştiinţifici, arhitecţi.

Cuvîntul de deschidere a şedinţei a fost rostit de academicianul Iorgu Iordan, vicepreşedinte al Academiei R.P.R., care a spus printre altele :

« Ne-am adunat astăzi aici ca şi în alte rînduri pentru a sărbători pe colegii noştri care împlinesc o anumită vîrstă şi un anumit rod al activităţii lor ştiinţifice, artistice sau literare. . . »

În numele secţiei a IX-a a Academiei R.P.R. şi în numele Prezidiului, îmi exprim cu prilejul acesta toată admiraţia şi toată stima pentru acest mare arhitect al ţării noastre care s-a distins printre cadre numeroase şi valoroase ca şi dînsul, prin faptul că a căutat să meargă pe linia inaugurată de Ion Mincu, în sensul continuării şi dezvoltării elementelor valabile din arhitectura noastră naţională.

Acest fapt a dus şi la cunoaşterea în amănunt a istoriei arhitecturii romîneşti şi succesele obţinute la şcoala de arhitectură dovedesc acest lucru».

Academicianul arhitect Duiliu Marcu, în numele Academiei R. P. Romîne, prof. arh. Octav Doicescu, în numele Uniunii Arhitecţilor din R.P.R., şi prof. arh. Grigore Ionescu, în numele Institutului de arhitectură « Ion Mincu », au rostit cuvîntări omagiale în care au scos în evidenţă personalitatea sărbătoritului ca arhitect de mare valoare, profesor şi om de cultură.

« Ne-am adunat astăzi în aula celui mai înalt for de ştiinţă din patria noastră — a spus academicianul arhitect Duiliu Marcu — pentru a sărbători împreună pe colegul nostru respectat şi iubit, arhitectul academician Petre Antonescu, cu prilejul împlinirii a 90 de ani de viaţă, bogată în realizări, în nobile exemple de muncă şi de preţuire a frumosului.

Sărbătorim astăzi pe acela care, alături de marii înaintaşi ai culturii noastre, a participat la afirmarea ei. Împreună cu arhitectul Ion Mincu, academicianul Petre Antonescu a studiat şi a înţeles vechea noastră arhitectură, creînd opere inspirate din ea şi pregătind multe generaţii de arhitecţi pe această cale. . . »

. . . Participarea arhitectului Petre Antonescu la misiunea nobilă de promovare a arhitecturii noastre naţionale s-a manifestat în decursul anilor în felurite forme.

Cităm, mai întîi, opera sa de cercetare, de descoperire, de înţelegere şi de reprezentare a valorilor arhitecturii noastre vechi. A făcut studii continue asupra realizărilor construite ale străbunilor noştri, sub formă de însemnări, schiţe, relevee, acuarele, studii obţinute prin repetate căutări pe urmele marilor noştri ctitori, concretizate în scrieri şi expoziţii.

Această muncă, ce l-a preocupat întreaga sa viaţă, l-a făcut posesorul unei comori de cunoştinţe şi de înţelegere, pe care de-a lungul a cîtorva decenii le-a putut dăru, cu toată dragostea ce avea pentru arhitectură,

S Ă R B Ă T O R I R E A ACADEMICIANULUI ARHITECT P E T R E A N T O N E S C U L A Î M P L I N I R E A A 90 D E A N I

celor care apoi au ridicat arhitectura românească la posibilitățile ei actuale și la strălucirea de azi.

Munca de profesor de istorie a arhitecturii românești cât și cea de șef de atelier, îndreptățește dragostea și respectul de care s-a bucurat tovarășul arhitect Petre Antonescu, o viață întreagă. . .

. . . Opera propriu-zisă, de creație originală, care reprezintă personalitatea artistică a arhitectului Petre Antonescu, o formează însă clădirile și monumentele pe care le-a ridicat în cursul celor cinci decenii de viață profesională.

Concepția arhitecturală și inspirația acestei opere au fost realizate prin folosirea simultană a două surse, a două limbaje arhitecturale: tradiția arhitecturii clasice și tradiția vechii arhitecturi românești.

Multiplele concretizări în operele de arhitectură ale acad. Petre Antonescu, desăvârșite cu măiestrie, cu dragoste și respect pentru frumos, relevă pe maestrul acestei profesii, pe artistul care, mai ales în ornamentală, este un dirijor subtil, de mare talent, savant aș putea spune, prin felul cum a știut întotdeauna să evidențieze, prin detalii desenate cu abilitate și cu personalitate, elementele cele mai interesante ale operelor sale de arhitectură.

I 3
2

- 1 — Institutul Academic Român de la Roma
- 2 — Bloc de locuințe în Piața Splaiului — București
- 3 — Aula Facultății de Științe Juridice din București

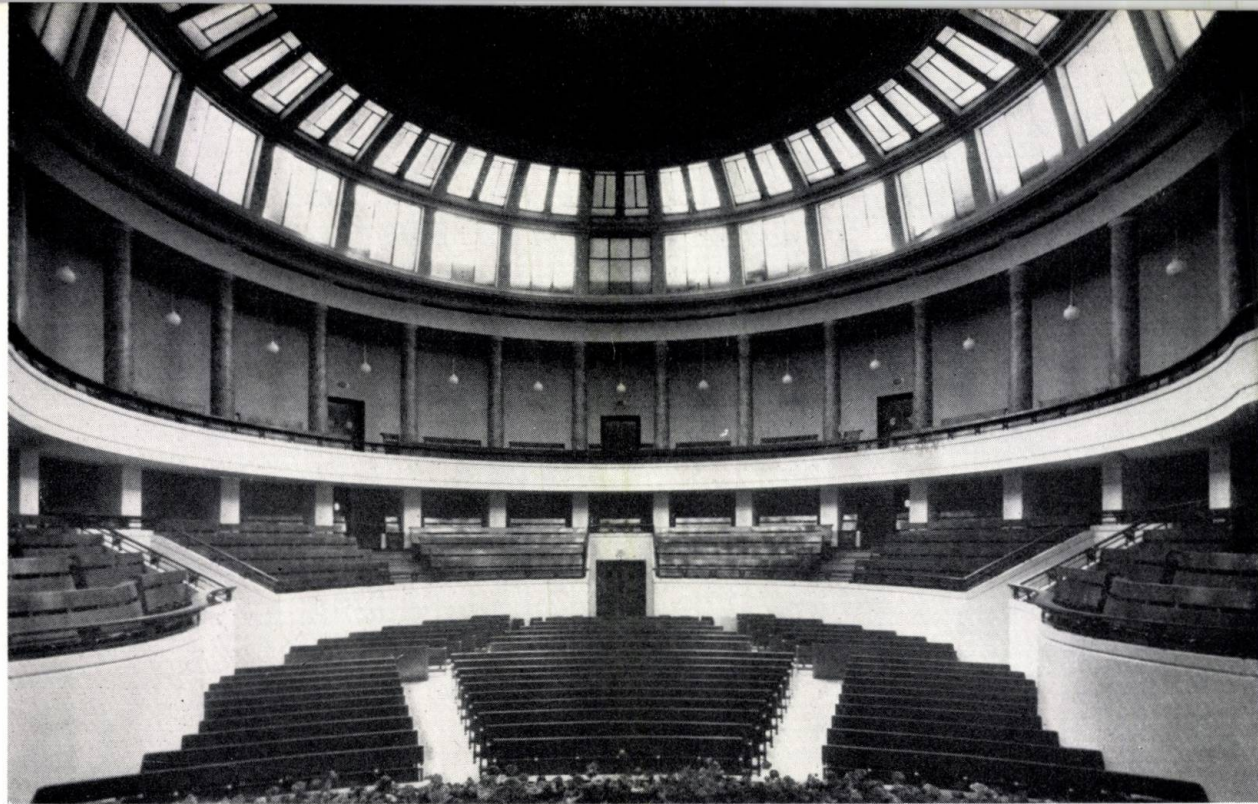
Trebuie subliniate în special: originalitatea opereii arhitecturale a maestrului Petre Antonescu care sintetizează pe plan artistic superior, experiența marilor meșteri ai trecutului, pe care a folosit-o în mod creator. . .

. . . Pe această linie se înscriu lucrări ca Institutul de Științe Juridice din București, Institutul Academic Român de la Roma, Arcul de Triumf din București, Sfatul Popular al Capitalei, Sfatul Popular Regional din Craiova, Banca de Investiții din București, Institutul de Istorie al Academiei R.P.R. și altele. . . »

Prezentînd omagiul Uniunii Arhitecților din R.P.R., tov. prof. arh. Octav Doicescu a spus :

« Din plină pulsație creatoare, a tehnicii și artei arhitecților, din mijlocul activității noastre de astăzi pe care o desfășurăm pentru desăvîrșirea socialismului, ne exprimăm omagiul pentru un mare creator, maestrul nostru, arhitectul Petre Antonescu, la sărbătorirea celor 90 de ani de viață. Dar nu îi exprimăm numai un omagiu. Îl asigurăm de prezența lui vie și constantă, la această venerabilă vîrstă, în mijlocul nostru. Pentru că în procesul nostru de gîndire, maestrul Petre Antonescu ne este o imagine centrală, limpede și stimulativă, prin năzuințele sale creatoare de arhitect, exprimate de-a lungul acestor ani.

Năzuințele sale creatoare de arhitect, exprimate de-a lungul acestor ani. Ne este constantă imaginea lui în mijlocul nostru, în munca noastră de asociere tehnică a materiei, în dispozițiuni și forme arhitecturale utile desfășurării vieții; năzuințele sale nu s-au terminat aici: a exprimat și un limbaj familiar al poporului, din a cărui muncă izvorau și căruia i se adresa.

Acest limbaj familiar al arhitecturii sale, pe care ți-l însușești ca un obiect care îți este destinat personal să te reprezinte, care îți dă siguranța, liniștea sau demnitatea, de fapt calitățile care fac din tehnica de a construi — arhitectură, ne este constant și nouă în desfășurarea activității noastre; această permanentă mărturisire de solidaritate cu acei cărora te adresezi, cu scopurile lor simple și limpezi.

Și aceste calități nu se datorează numai formației sale universitare în școala din Paris. Totul era atunci puțin prielnic pătrunderii în limbajul arhitectural european, a «țăranului de la Dunăre». Acea școală de la sfârșit de secol al XIX-lea, profesa academismul neobaroc — incert și supus uzurii morale; o atitudine monumentală și universalizantă, o haină impersonală, însă retoric exprimată în orașele timpului. Prin acest obstacol, în practica arhitecturii, a pătruns dincolo, maestrul Petre Antonescu, a îmbrăcat în creația lui haina albă și directă a expresiei populare și a avut măiestria să o exprime în plin oraș. Această atitudine în creație ne este prezentă și nouă; înlăturarea din creația sa a celui monumentalism dominator, ineficace în desfășurarea și nevoile vieții, ni-l înfățișează, pe maestrul Petre Antonescu, ca un precursor, exemplu activ în eforturile noastre actuale. Am fi fericiți să putem exprima timpul nostru în creațiile noastre, cu simplitatea sa plină de vervă.

Sărbătorirea sa astăzi aici, cu noi, în această înaltă și nouă instituție a noastră, alături de celelalte personalități creatoare în domeniul artei, în acest cadru și în climatul stimulator creat de partid și de statul nostru socialist, exprimă în același timp și aprecierea de care se bucură arhitectura noastră și sprijinul ce se acordă și celor experimentați, și celor tineri, dintre noi.

... Dacă generația de profesioniști ai noștri dinaintea primului război mondial a fost educată de o metodologie clasică impersonală — a adăugat în continuare prof. arh. Octav Doicescu — generația dintre primul și al doilea război a fost educată de generația profesorului Petre Antonescu, în care el a avut pentru noi rolul principal; transmisă direct sau indirect, această educare a fost competentă nu numai să înțeleagă necesitatea uriașelor transformări petrecute în viața poporului nostru, dar să le și exprime cu forță, cu curaj și cu strălucire în recentele înnoiri ale orașelor noastre. Forța acestei înnoiri este fără îndoială a întregului nostru popor, în unitatea și în optimismul lui actual și al generației actuale în activitate; dar ceva din competența cu care exprimăm aceste calități le datorăm și maestrului Petre Antonescu.

... Maestrul Petre Antonescu, în marea febrilitate de pregătire după eliberare, ne-a oferit celor mai tineri sau foștilor săi elevi, în institute de proiectare, toate documentările și sfaturile sale, care atunci ne lipseau și de care avem nevoie totdeauna, ca și acum.

Constatăm permanent prezența lui între noi. Nu putem să nu-i transmitem și noi mai departe acest stil al său care, în primul rînd, este o deosebit de frumoasă dragoste de oameni. Există ceva mai permanent, cu mai multă durabilitate morală, ca necesitatea și frumusețea acestui umanism? ... »

Din partea Institutului de Arhitectură « Ion Mincu » a luat cuvîntul tov. prof. arh. Grigore Ionescu.

« Arhitect în accepțiunea înaltă a cuvîntului, cu o solidă pregătire profesională, artist de o rară sensibilitate, om de cultură și profesor de mare prestigiu, care a exercitat o puternică și pozitivă înrîurire asupra elevilor

săi, maestrul Petre Antonescu este personalitatea proeminentă care a dominat activitatea arhitecturală din România primei jumătăți a secolului al XX-lea.

... O însemnată înrîurire au avut asupra fixării gustului său pentru arhitectură și a dragostei pentru monumentele noastre vechi anii petrecuți la București. Aci și-a făcut studiile liceale și tot aici, ca student, s-a apropiat și a fost atras de grupul reprezentanților de frunte ai artei românești. Problema specificului artei noastre pămîntene și a respectului datorat patrimoniului cultural al poporului se puneau atunci — în ultimul deceniu al secolului trecut — în lumina curentului de protest care prinsese întreaga intelectualitate progresistă în legătură cu condamnabilele lucrări de restaurare a celor două monumente de arhitectură — mănăstirea Argeșului și biserica « Trei Ierarhi » din Iași — lucrări întreprinse de arhitectul francez Leconte du Nouy.

În această atmosferă, mînat de pasiunea sa pentru arhitectură, Petre Antonescu a părăsit în 1893 studiile de drept — începute probabil din îndemn familiar — și a plecat la Paris să studieze arta de a construi.

Cînd a revenit în țară diplomat al vestitei École des Beaux Arts, arhitectura românească oscila, pe de o parte între un eclectism steril și academicismul de școală franceză, iar pe de altă parte între curentul promițător de înprospătare artistică, bazat pe tehnica nouă a fierului și a betonului armat, și tendințele de afirmare a unor forme de caracter național, autohton.

Educat în spiritul arhitecturii neoclase franceze, pe care a studiat-o adînc în școala de la Paris și pe care a interpretat-o cu măiestrie în forme originale atunci cînd în decursul prodigioasei sale cariere i s-a cerut, sau cînd nevoi de ambianță stilistică sau de cuprindere în forme monumentale a unui program vast i-au impus aceasta, Petre Antonescu a fost totuși, ca arhitect și mai ales ca profesor, animatorul și propovăduitorul curentului care a avut la bază ideea afirmării existenței unei arhitecturi românești».

Scoțînd în evidență sensibilitatea artistică a sărbătoritului, vasta sa cultură, precum și marele prestigiu de care s-a bucurat în timpul activității sale de arhitect și profesor, vorbitorul a spus :

« Lucrările sale sînt o dovadă a talentului și a vastei sale experiențe. Fiecare din ele — palate administrative, clădiri de învățămînt, hoteluri, case particulare — exprimă personalitatea puternică a arhitectului, imaginația și sensibilitatea care îl caracterizează, știința sa în proporționarea justă a volumelor și arta cu care a știut totdeauna să sublinieze prin detalii adecvate părțile din clădire ce se cer puse în evidență. Folosind cu iscusință experiența acumulată a meșterilor trecutului, maestrul Petre Antonescu s-a îndepărtat cu grijă de tot ce putea să-l ducă la imitații servile.

... Privită înapoi și în prezent, în această zi festivă, figura maestrului nostru, a omului și a arhitectului, ne apare — deși ușor umbrită de povara anilor — așa cum ne-a rămas nouă, foștilor săi elevi, de pe băncile școlii: o figură dîră dar luminoasă de creator, atrăgătoare prin prestanță și vorbă, convingătoare prin faptă; figura unui adevărat șef de școală, luptător pasionat pentru promovarea unei arhitecturi ce trebuia să-și extragă seva în special din experiența înaintașilor, mai îndepărtați și mai apropiați, ieșiți din sînul propriului nostru popor.

Experiența aceasta, și pe aceea a sa personală, — a spus în încheiere vorbitorul — maestrul a transmis-o cu bucurie, prin lumina minții și căldura sufletului său, unui număr de 38 de promoții de arhitecți ».

În încheierea ședinței omagiale, acad. Iorgu Iordan a dat citire scrisorii academicianului Petre Antonescu, care fiind suferind nu a putut participa la ședința festivă.

« Tovarășe Președinte, — scrie academicianul Petre Antonescu în scrisoarea sa — inițiativa luată de Academia Republicii Populare Romîne, asociată cu Uniunea Arhitecților din R.P.R. și cu Institutul de Arhitectură « Ion Mincu », pentru sărbătorirea roadelor muncii ce am depus pentru binele obștesc în domeniul arhitecturii, m-a mișcat profund.

Această caldă manifestare a distinșilor mei colegi: academicieni, profesori și arhitecți, mi-ar fi prilejuit marea bucurie de a veni în mijlocul lor, spre a le exprima prin viu grai deosebita mea grațitudine pentru sentimentele și prețuirea lor.

Am, însă, nespusa părere de rău să vă aduc la cunoștință că nu numai starea inerentă vîrstei mele înaintate, dar mai ales înrăutățirea sănătății în ultima vreme, a determinat pe medicii mei să nu-mi permită a părăsi locuința.

Mi-aș îngădui, totuși, Tovarășe Președinte, să încerc a compensa absența mea, rugîndu-vă foarte mult să binevoiți a face să fie citite celor prezenți, rîndurile de mulțumire ce urmează:

Tovarășe Președinte, onorat prezidiu, distinși colegi
și dragi prieteni

S-au scurs nouă decenii de cînd cel căruia i s-au adresat azi și aici binevoitoare cuvinte de prețuire, a văzut lumina zilei. Aflîndu-mă acum cu gîndul în mijlocul Dumneavoastră îmi vine în minte timpul acesta ce s-a desfășurat

cu adînci prefaceri care au schimbat din temelii înfățișarea și așezările patriei noastre. Oameni și generații s-au perindat în acest răstimp, dar din operele aduse la iveală au dăinuit și vor rămîne numai acelea care și-au tras ființa din năzuințele poporului și s-au răsfrînt apoi în realități care au rămas să-l slujească pe el, făuritorul adevărat al tuturor valorilor.

Fie-mi îngăduit să recunosc acestui mare creator anonim tot ce a fost bun și autentic în opera pe care domniile voastre ați prețuit-o. Spre el se îndreaptă cuvintele dumneavoastră, precum s-au îndreptat mereu și gîndurile celui care a plăsmuit opera și a concretizat-o în piatră și zidiri.

Arta și meșteșugul de a zidi s-au păstrat în tradiția poporului nostru de-a lungul veacurilor. Mărturie stau monumentele de mare frumusețe care durează și astăzi pretutindeni pe pămîntul nostru. Noi ne-am străduit a le cerceta, a le pătrunde frumusețea lor simplă și a le reda conținutul într-o formă nouă, pe care o pretinde construcția zilelor noastre cu mulțimea ei de probleme și cerințe.

Această pătrundere și prefacere s-a desăvîrșit lent, de-a lungul unei vieți întregi, și s-a împletit cu alte căutări care au pornit dintr-un trunchi deopotrivă de rodnic — clasicismul — cu seva sa puternică, cu nealterate proporții, cu echilibrul senin și simplu.

I | 2
3

1 — Sfatul Popular Regional din Craiova
2 — Sfatul Popular al Capitalei
3 — Locuință în București

Cele două linii s-au încrucișat de multe ori, sau au mers alături în cursul anilor și lucrărilor, întregindu-se și valorificîndu-se reciproc.

Acestea au fost în trăsăturile lor mari rîvna, frămîntările și strădaniile noastre călăuzite încă de la început de ideea că generației noastre îi revenea mesajul afirmării existenței unei arhitecturi romînești și datorita de a da specificului național în arhitectură, o expresie adecvată timpurilor noi.

Cu emoție și adînci simțăminte mulțumesc Academiei Republicii Populare Romîne, Uniunii Arhitecților din R.P.R., Institutului de Arhitectură « Ion Mincu », distinșilor lor reprezentanți, precum și dragilor prieteni care m-au onorat cu sărbătorirea de azi.

Rămîn profund recunoscător celor ce m-au ajutat în munca mea de-a lungul anilor, celor mulți ale căror nume nu se pomenesc aici, trecînd laudele asupra lor și asupra poporului din care au izvorît toate.

Cu osebire se îndreaptă recunoștința mea spre Partidul Muncitoresc Român și către Guvernul țării care m-au ajutat și răsplătit în anii unei vîrste ce se apropie de un veac.

Din pragul acesta tîrziu, vă mulțumesc încă o dată tuturor ».

PETRE ANTONESCU

După citirea scrisorii academicianului arh. P. Antonescu, din partea Uniunii Arhitecților din R.P.R. s-a oferit, spre a-i fi înmînată, o plachetă omagială din bronz.

Termocentrala de la Paroșeni

Prof. arh. L. ADLER
Vicepreședinte al C.S.C.A.S.
Arh. C. ENACHE

AL II-LEA SEMINAR INTERNAȚIONAL DE ARHITECTURĂ INDUSTRIALĂ - U.I.A. BRAZILIA 1962

Lucrările celui de al II-lea seminar internațional de arhitectură industrială, ținut între 29 septembrie și 8 octombrie 1962 în orașele Rio de Janeiro și Brasília, s-au desfășurat în 5 grupe de lucru:

GRUPA I. — Relațiile dintre oraș și industrie, amplasarea zonelor industriale
Președinte: Heikki Siren (Finlanda)
Coordonator: Ladislau Adler (România)
Raportor: Jiri Gocar (Cehoslovacia)

GRUPA II. — Arhitectura și structura
Președinte: Jean Demaret (Franța)
Coordonator: G. Serrano Camargo (Columbia)
Raportor: Federico Ugarte (Argentina)

GRUPA III. — Probleme ale prefabricării în construcțiile industriale
Președinte: Vladimir Butuzov (U.R.S.S.)
Coordonator: E. F. Groosman (Olanda)
Raportor: Ipoly Farkas (Ungaria)

GRUPA IV. — Probleme ale construcțiilor industriale în țările în dezvoltare
Președinte: Hector Mestre (Mexic)
Coordonator: M. Hartland Thomas (Marea Britanie)
Raportor: Stanislaw Kolendo (Polonia)

GRUPA V. — Condiții de lucru (acustică, ventilație, lumină și culoare, echipament social și sanitar)

Președinte: G. T. Heery (S.U.A.)
Coordonator: Rino Levi (Brazilia)
Raportor: Jean Fayeton (Franța)

În raportul preliminar al primei grupe a fost prezentată problema relațiilor dintre oraș și industrie, relații care în secolul XX, prin dezvoltarea rapidă a producției industriale și implicita extindere a orașelor, devin foarte complexe cu dificile aspecte igienice, estetice, de transporturi etc., pe care urbanismul contemporan trebuie să le rezolve.

Raportorul a propus stabilirea unei clasificări a industriilor în vederea unei mai suple distribuirii a lor, pe o schemă de repartitie mai puțin rigidă decât cea aplicată în prezent. În continuare s-au arătat soluțiile de amplasare a industriei în raport cu orașul, adoptate în R. S. Cehoslovacă, și anume: în zona de locuit, la periferie sau în afara orașului; aceste soluții fiind în funcție de: factorii economici, de asigurarea condițiilor optime de lucru și de viață a populației, de concentrarea întreprinderilor în zone, asigurarea extinderii orașului și industriei, înlăturarea treptată și sistematică a nocivităților întreprinderilor existente prost amplasate, eliberarea de noi suprafețe pentru construcția de locuințe și sporirea suprafețelor plantate, asigurarea unei raționale echipări sociale, sanitare și tehnice.

Problemele puse în discuție au fost următoarele: dislocarea industriei din orașe; influența uzinei asupra structurii funcționale a orașului și corelația dintre locuință și locul de muncă; importanța industriei în delimitarea dezvoltării spontane a marilor aglomerări urbane; tendințele evoluției procesului de producție în industrie și consecințele în urbanism; importanța unei repartii planificate a industriei în dezvoltarea zonei de locuit.

Alte referate ale grupei I au fost: « Distribuția zonelor industriale în regiunea centrală a orașului Buenos-Aires » (raportare: Itala Fulvia Villa — Argentina) și « Amplasarea și sistematizarea zonelor industriale în România » (raportori: Ladislau Adler și Constantin Enache). În cadrul acestui referat am prezentat cinci exemple caracteristice pentru orientarea noastră în rezolvarea problemelor respective:

1. Zona industrială Iași, având următoarele elemente caracteristice:

- este amplasată lângă orașul Iași a cărei reconstrucție este determinată tocmai de dezvoltarea unei puternice zone industriale;
- cuprinde unități de industrie republicană și de industrie locală;
- se dezvoltă pe un teritoriu pe care o serie de industrii fuseseră amplasate haotic, creînd astfel dificultăți pentru sistematizarea zonei;
- are o suprafață de cca. 470 hectare;
- crearea zonei este posibilă datorită amenajării hidrotehnice complexe a râului Bahlui, prin care părțile din luncă ale orașului și teritoriului zonei sînt scoase de sub inundații.

2. Zona industrială București — Drumul Serii, avînd următoarele elemente caracteristice:

- este amplasată în Capitală, pătrunzînd radial în interiorul orașului, pînă la inelul II, soluție specifică zonelor industriale situate în orașe mari cu structură radial-inelară;
- este o zonă industrială complexă cuprinzînd unități de industrie republicană, unități de industrie locală și depozite;
- are o suprafață de cca. 560 hectare;
- unul din sectoarele în curs de realizare ale zonei, ocupînd aproape o treime din suprafața totală, este conceput ca « sector model experimental » pentru sistematizarea zonelor industriale.

3. Zona industrială Constanța, avînd următoarele elemente caracteristice:

- este amplasată lângă orașul Constanța care, datorită funcțiilor specifice de prim port maritim-comercial și principal centru al activității turistice și balneare a litoralului, are o mare dezvoltare;
- are o suprafață de cca. 700 hectare;
- situația existentă, cu sectorul de depozite ce deservește portul maritim, a condiționat sistematizarea prin determinarea delimitării zonei pe două din laturi și necesitatea menținerii aproape integrale a rețelei feroviare în funcțiune.

4. Zona industrială Oradea, avînd următoarele elemente caracteristice:

- este amplasată lângă orașul Oradea, important centru regional;
- ocupă un teren complet liber;
- patru dintre industriile propuse au nocivități mari, punînd prin aceasta problema protecției sanitare a orașului împotriva acestor nocivități;
- ocupă o suprafață de cca. 300 hectare.

5. Zona industrială Galați, avînd următoarele elemente caracteristice:

- este amplasată lângă Galați, vechi oraș de pe Dunăre în plină reconstrucție socialistă;
- în limitele zonei, terenul este complet liber;
- are o suprafață de cca. 350 hectare.

În funcție de aceste elemente caracteristice s-au prezentat principalele soluții propuse prin sistematizare.

În încheiere, au fost desprinse o serie de principii pe baza cărora noi rezolvăm aceste probleme, subliniindu-se, de asemenea, că — ținînd seama de ritmul intens de industrializare socialistă a țării stabilit prin Planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965 și prin Programul economic de perspectivă — problema amplasării și sistematizării zonelor industriale capătă pentru arhitecții noștri o importanță deosebită.

Referatul nostru, ilustrat cu schițe și diapozitive, a fost urmărit cu interes și viu discutat, mulți delegați solicitînd materialul prezentat și propunînd chiar stabilirea unui schimb sistematic de păreri și lucrări din acest domeniu.

Expunerea noastră, luările de cuvînt, dezbaterile sesiunii au scos, neîndoios, în evidență posibilitățile asigurate de regimul nostru în repartizarea rațională a forțelor de producție, în rezolvarea armonioasă a dezvoltării zonelor industriale în raport cu cele de locuit, datorită planificării socialiste a economiei naționale. De asemenea, am avut încă o dată confirmarea justeții liniei noastre în amplasarea și sistematizarea zonelor industriale, iar principiile teoretice și soluțiile practice prezentate s-au dovedit a fi experiențe deosebite de valoroase în special pentru activitatea de arhitectură și urbanism din țările în curs de industrializare.

Delegații U.R.S.S. și Bulgariei au prezentat scurte rapoarte de detalii suplimentare relativ la problemele cuprinse în rapoartele prezentate.

Îmbucurător este faptul că toți participanții la lucrările Grupei I, fără nici o excepție, și-au exprimat de acordul față de propunerea, profund reacționară a delegatului mexican Castaneda Tamborrel, de « a se rezerva industriei viitorului o nouă formă de amplasare, subterană », de « a se crea o lume subterană pentru producție ».

Concluziile la lucrările grupei I au fost următoarele:

Pornind de la punctul de vedere că arhitectura este destinată satisfacerii în condiții optime a nevoilor omului, problemele referitoare la relațiile dintre oraș și industrie sînt din cele mai importante. În consecință, proiectele pentru fiecare întreprindere trebuie să rezolve în primul rînd aceste probleme.

Problemele privitoare la relațiile dintre locuință și locul de muncă se pun nu numai în cadrul strict al orașelor, ci în însăși rezolvarea sistematizării unor regiuni întregi sau chiar a unei țări.

Eforturile urbanistilor trebuie să fie îndreptate către o colaborare cît mai strînsă cu arhitecții de specialitate și economiștii.

Realizarea coordonată de ansambluri industriale și de locuit asigură o mare eficacitate economică, soluții remarcabile din punct de vedere funcțional și estetic.

Pentru a găsi soluții bune urbanistice trebuie căutate mijloacele unei planificări și sistematizări în raport cu posibilitățile fiecărei țări.

Seste necesară stabilirea unei clasificări a zonelor industriale.

Grupele I de lucru a recomandat Comitetului Executiv al U.I.A. organizarea unei comisii speciale care să examineze în permanență problemele de arhitectură industrială și să pregătească viitoarele seminare asupra problemelor puse de aceasta.

Lucrările grupei II s-au axat pe problema « Arhitectura și structura ». Raportul preliminar a arătat că în construcțiile industriale, concepția structurală este deosebit de importantă și a precizat următoarele principii:

- necesitatea unei concepții clare a spațiului ca bază a căutării diverselor posibilități structurale, pînă la găsirea celei adecvate;
- analizarea condițiilor de rezistență necesare structurii;
- determinarea formei și dimensiunilor elementelor structurale în funcție de spațiile care trebuie delimitate și a posibilităților de a instala și a modifica utilajul fără a antrena ulterior schimbări fundamentale în condițiile structurii;
- prevederea unei supleți indispensabile a structurii pentru a se putea aduce modificări sau extinderi, fără afectarea unității ansamblului;
- întrebuițarea rațională a materialelor celor mai potrivite;
- modularea elementelor în vederea unei unități structurale perfecte;
- evitarea formelor care nu corespund unei rezolvări structurale economice sau unor condiții de lucru optime cum ar fi iluminarea, acustica, ventilarea etc.

În comentariile la raport, arhitectul Dusan Poniz (Polonia) a prezentat principiile de la care consideră că trebuie pornit în rezolvarea problemelor ridicate: corelația între structură și formă, între tehnică și artă, găsirea și adoptarea unor metode pentru realizarea unor forme noi în construcții.

Președintele grupei II a subliniat în continuare că arhitectura industrială fiind una din cele mai importante manifestări ale epocii noastre, arhitectul trebuie să stabilească un echilibru între cele trei elemente esențiale: funcțiunea, structura de rezistență, estetica.

Arhitectul Nestrovic (Iugoslavia) a precizat că pentru a se putea discuta despre structură în arhitectura industrială, trebuie ținut seamă de experiența din ultimii ani în acest domeniu, atît în privința posibilităților de folosire a betonului armat sau a oțelului, a elementelor prefabricate, cît și a modului celui mai potrivit și a rezolvării arhitectural-estetice.

Arhitectul Nikolai Kim (U.R.S.S.) a subliniat necesitatea atingerii unui nivel calitativ deosebit în arhitectura viitorului; posibilitatea de a realiza pentru unele întreprinderi planuri-tip, îmbunătățite pe baza experienței căpătate în timpul funcționării lor. În acest scop sînt necesare cadre tehnice specializate, cu experiență în ramura industrială pentru care proiectează construcții. Astfel, se pot forma proiectanți specializați chiar pentru cele mai dificile teme, cum ar fi cele ale industriei chimice și metalurgice. Proiectantul trebuie să cunoască bine atît procedeele de construcție tradițională cît și pe cele ale tehnicii moderne, întrucît astăzi arhitectul trebuie să fie coordonatorul proiectării în general.

Arhitectul N. Kim a prezentat în continuare cîteva broșuri din care se putea vedea felul în care mai multe fabrici de dimensiuni reduse au fost comasate într-o singură clădire cu servicii comune, soluție care permite economii de teren, de investiții și de exploatare.

Grupele III de lucru a făcut cunoscute realizările legate de problemele prefabricării în construcțiile industriale.

Raportul prezentat de Ipoly Farkas (Ungaria) a tratat despre situația actuală a arhitecturii industriale în R.P.U. Partea cea mai importantă a raportului a fost consacrată prefabricării pe șantier a construcțiilor industriale. Raportorul a arătat că utilizarea elementelor prefabricate soluționează în mod economic realizarea construcțiilor industriale cu un mare volum din țările avansate din punct de vedere al producției industriale. În privința prefabricării pe șantier, raportorul a precizat că necerînd

decît investiții minime, ea convine țărilor slab sau mijloci dezvoltate din punct de vedere al producției industriale. Luînd în considerație experiența căpătată în domeniul prefabricării industrializate din țările care se bucură de un progres economic, ca de exemplu Ungaria, I. Farkas a subliniat că fabricarea elementelor standardizate nu este strict legată de realizarea unor clădiri-tip, ci ele pot fi utilizate peste tot unde prefabricarea pe șantier nu este avantajoasă.

Indicii de materiale folosite la elemente prefabricate nu sînt mult diferiți de indicii rezultați la structuri portante, întrucît chiar atunci cînd este vorba de pînze subțiri, progresul în tehnica construcției nu se realizează în primul rînd prin economia de materiale, ci prin calitatea și rapiditatea execuției construcțiilor.

În completare, arhitecții Tulio Fornari și Chel Negri (Argentina) au vorbit despre problemele prefabricării construcțiilor industriale în țările în curs de dezvoltare, arătînd că lipsa echipării cu utilaje de construcții, mîna de lucru specializată redusă și lipsa căilor de comunicații și a mijloacelor de transport impun în prima etapă folosirea prefabricatelor ușoare și mijlocii, realizate în general pe șantiere.

Grupa IV de lucru a discutat problemele construcțiilor industriale din țările în curs de dezvoltare.

Făcîndu-se deosebirea între țările industriale și cele în curs de dezvoltare, s-a arătat că primele trebuie să continue să se dezvolte pentru a putea exista, iar cele în curs de dezvoltare trebuie să folosească experiența țărilor industriale, atît în ceea ce privește succesele cît și erorile comise. În primul rînd, construcțiile industriale din aceste țări trebuie să se încadreze într-un plan regional, să se realizeze pe baza unor proiecte și a unei tehnici simple, cu preferință pentru materiale de construcție locale, întrucît materialele de import sînt nerecomandabile din punct de vedere economic. Evident, că nu se pot impune limite atunci cînd este vorba de importul de uzine complet utilizate. În stadiul atins de țările industriale este mult mai economică întrebuințarea unui surplus de materiale, dacă aceasta duce la economisirea mîinii de lucru, în timp ce, dimpotrivă, în țările slab dezvoltate mîna de lucru este disponibilă în dauna materialelor. Concluzia ar fi că numai condițiile locale pot hotărî asupra materialului și cantității în care este convenabil a fi utilizat în construcțiile industriale. Experiența arhitectului, specialist în construcții industriale, poate folosi foarte mult unei țări pe cale de dezvoltare cu condiția ca el să cunoască bine posibilitățile locale și să țină seama de ele la elaborarea proiectelor. Legată de aceste considerente, ridicarea de tehnicieni din rîndurile populației acestor țări, este, desigur, cea mai indicată. Aceștia cunosc condițiile locale și în consecință vor putea trece la proiectarea cît mai avantajoasă în funcție de aceste condiții.

Grupa V de lucru a dezbătut problemele ridicate de condițiile de lucru din industrie (acustică, ventilație, lumină, culoare, echipament social și sanitar). S-a arătat astfel că, ținînd seama de faptul că muncitorii petrec mai mult de jumătate din viață în cadrul uzinelor, preocuparea pentru condițiile fiziologice și psihologice în care își pot desfășura munca, devine o datorie. E firesc ca arhitecții, prin însăși sarcina lor de a construi pentru oameni, sînt cei chemați să găsească soluțiile pentru asigurarea confortului la locul de muncă.

Rino Levi, arhitect din São-Paulo, în raportul asupra condițiilor de muncă din punct de vedere al acusticii deosebește două feluri de nocivități acustice: unul legat de vecinătăți (care trebuie luate în considerare la amplasarea întreprinderilor și zonelor industriale) și altul legat de zgomotul din interiorul clădirii industriale, care a constituit de fapt obiectul raportului. Astfel, se arată că din cercetările făcute de Institutul Brazilian de Acustică reiese că zgomotele din întreprinderi trebuie reduse chiar la sursă prin captatoare speciale de sunete, prin izolarea utilajului față de fundații, prin studierea formelor interioare specifice (evitarea suprafețelor concave, planurilor paralele, a tunelelor), prin instalarea de bariere acustice care să izoleze utilajul mai zgomotos, prin folosirea de materiale absorbante în vederea diminuării efectelor de reverberație sonoră. Arhitectul poate să rezolve majoritatea problemelor de acustică din construcțiile industriale și printr-o judicioasă amplasare a atelierelor celor mai zgomotoase, astfel încît să nu incomodeze și personalul din atelierele învecinate.

În ceea ce privește iluminarea clădirilor industriale, s-a discutat foarte mult în legătură cu alegerea iluminării artificiale sau naturale. Experiența pare să confirme că nu este posibil să luminezi toate încăperile cu lumină naturală și că în industriile unde lucrul este continuu, mai mult decît jumătate din orele de muncă se desfășoară la lumină artificială; de asemenea, iluminatul natural variază după oră și anotimp, ceea ce face să se recomande folosirea iluminării naturale numai în cazul în care este imposibil să nu fie utilizată. Iluminarea artificială trebuie deci să existe în toate cazurile, fiind indispensabilă.

Încălzirea și ventilarea trebuie să asigure la locul de muncă o temperatură, o ambianță higrometrică corespunzătoare cu igiena muncitorilor. Clădirile blindate, iluminate artificial, sînt mai ușor de condiționat, deoarece sînt mai puțin legate de climatul exterior.

Culoarea în industrie este un mijloc pe care arhitecții îl pot folosi nu numai pentru a contribui la asigurarea securității muncii, dar în special, pentru a crea o ambianță mai plăcută.

Instalațiile social-sanitare trebuie să asigure personalului din industrie confortul la locul de muncă prin vestiare, lavabouri și dușuri, post de prim ajutor, săli de odihnă, de restaurant, braserii, cantine, grădini, terenuri sportive etc.

Colaborarea arhitecților, care lucrează în industrie, cu urbanistii și peisagiștii trebuie să asigure ansamblurilor industriale o ambianță generală cît mai plăcută. În încheierea discuțiilor, arhitecții care au lucrat în grupa V, au propus U.I.A. să se elaboreze o Chartă a Arhitecturii Industriale.

★

Delegația romînă a participat la dezbaterile din grupa de lucru privind « Relațiile dintre oraș și industrie » (cu referatul prezentat de prof. arh. Ladislau Adler și lector arh. Constantin Enache) și a predat de asemenea scurte referate reprezentînd puncte de vedere asupra temelor abordate în Grupa II « Arhitectura și structura » (referatul « Structuri unificate din elemente de construcție tipizate » — prof. arh. L. Adler, arh. P. Mihalik); în grupa IV « Probleme ale construcțiilor industriale în țările în dezvoltare » (referatul « Construcții industriale proiectate de arhitecți și ingineri romîni pentru țările prietene » — prof. arh. L. Adler, arh. L. Kartzag) și în Grupa V « Condiții de lucru » (referatul « Confortul la locul de muncă » — prof. arh. L. Adler, arh. T. Georgescu).

Următoarele concluzii principale se desprind din participarea noastră la acest seminar:

— Realizările țării noastre în domeniul arhitecturii industriale sînt din ce în ce mai cunoscute și mai apreciate de celelalte țări, contribuind astfel pe această cale la creșterea prestigiului internațional de care se bucură țara noastră.

— Prezența și contribuția țării noastre la primul seminar internațional de la Varșovia, octombrie 1960 (referatul « Amplasarea și sistematizarea zonelor industriale în România » ilustrat prin zonele industriale Borzești-Onești, Săvinești-Roznov, Suceava, microregiunile Bicaz și Blaj — Copșa Mică — Mediaș — Sighișoara, prezentat de lector arh. C. Enache) și la Conferința Internațională de la Budapesta, noiembrie 1961 (referatul « Serierea tipizată de grinzi-arc și ferme, din panouri unificate prefabricate, asamblate prin precomprimare, pentru producția în fabrici de prefabricate », prezentat de prof. arh. L. Adler, și referatul « Aspecte ale sistematizării și arhitecturii uzinei hidroelectrice „V. I. Lenin” de la Bicaz, prezentat de lector arh. C. Enache) au sporit autoritatea țării noastre în ceea ce privește practica și teoria în domeniul arhitecturii industriale.

— Putem spune că, în acest domeniu, am ajuns în etapa în care participăm la astfel de întîlniri internaționale nu numai pentru a învăța din experiența altora, ci și pentru a aduce contribuții importante, alături de alte țări, la practica și teoria arhitecturii industriale.

Cu ocazia seminarului la care a participat președintele Uniunii Internaționale a Arhitecților, sir Robert Mathew, și secretarul general al U.I.A., arh. Pierre Vago, am avut schimburi interesante de păreri cu o seamă de arhitecți din multe țări ale lumii, renumiți în domeniul proiectării industriale.

De asemenea, am avut prilejul să fim primiți de către marele arhitect progresist brazilian Oscar Niemeyer și să ne confruntăm părerile cu ajutorul celor mai remarcabile și originale opere arhitecturale din Brazilia.

Delegația romînă a fost primită cu prietenie și considerație, iar faptul că șeful delegației noastre a fost primit ca membru corespondent al Academiei de Arte Frumoase a guvernului federal brazilian reprezintă o înaltă apreciere acordată țării noastre, o prețuire a politicii partidului și guvernului nostru.

Asociația Arhitecților din Brazilia ne-a asigurat vizitarea celor mai importante centre ale țării, oferindu-ne prilejul să vedem deosebitele opere arhitecturale, variate și inedite, din orașele Rio de Janeiro, São-Paulo, Belo Horizonte, Santos și în special noua capitală a țării — Brasília, realizare a măștrilor arhitecturii Oscar Niemeyer și Lucio Costa.

Seminarul de arhitectură industrială din Brazilia a confirmat pozițiile arhitecților și inginerilor noștri în sistematizarea zonelor industriale, în problema prefabricării construcțiilor industriale, a confortului la locul de muncă; ne-am convins astfel că lucrările noastre, îndrumate de partid, au atins un înalt nivel practic și teoretic.

În desfășurarea lucrărilor seminarului de arhitectură industrială au existat însă o serie de deficiențe care au fost criticate atît de președintele U.I.A., sir Robert Mathew, în ședința de închidere a seminarului, cît și de arh. J. P. Vouga într-un articol publicat în Buletinul U.I.A. Ședințele începeau cu întîrzieri de ordinul orelor; programul inițial nu a fost respectat; arhitecții brazilieni au lipsit la discuții; presa a ignorat aproape total lucrările seminarului; programul general a fost scurtat cu mai mult de o săptămînă.

Cu toate acestea, schimburile de păreri cu arhitecți din 27 de țări, de pe toate continentele, cît și cunoașterea nemijlocită a arhitecturii braziliene au fost deosebit de interesante și de utile pentru noi, deschizîndu-ne calea pentru lărgirea legăturilor reciproce pe tărîm arhitectural. Desigur, că cel de al treilea seminar de arhitectură industrială care va avea loc probabil în 1964 la Budapesta, va permite să arătăm « pe viu » activitatea noastră, a țărilor de democrație populară, în acest sector atît de important al arhitecturii.

locuințe |||||

ANSAMBLU DE LOCUINȚE ÎN PIAȚA GĂRII DE EST-BUCUREȘTI

Autori :

arhitecții D. Bacalu (șef de proiect),
G. Cristea, Gh. Nadrag, Sarina Cossa,
D. Botta, Maria Bărbulescu

Colaboratori:

sistematizare : arh. R. Belea ;

rezistență : inginerii N. Ardare, Oct. Verșescu

Institutul Proiect-București

Blocuri de locuințe din ansamblu

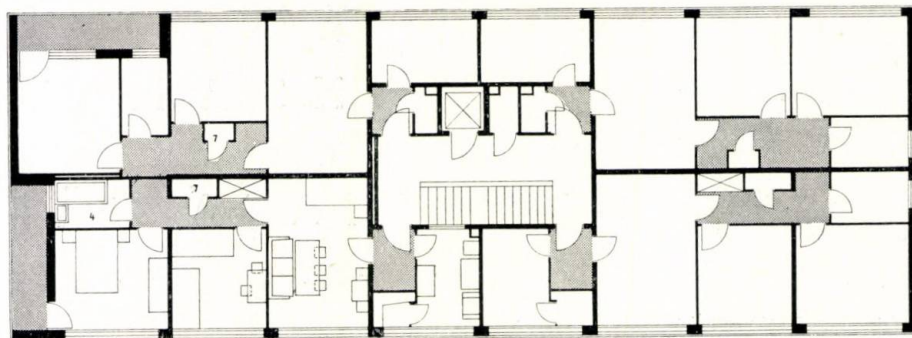

Prin realizarea a 1 050 de apartamente pe bd. Gh. Dimitrov și în piața Gării de Est, s-a urmărit reconstruirea acestei piețe cât și o legătură optimă cu șos. Mihai Bravu.

Piața propriu-zisă a fost concepută astfel încât să se creeze o supralărgire a circulației pe bd. Gh. Dimitrov și pe bd. Gării de Est care, pe viitor, va face egătura cu șos. Iancului. Fluența circulației se reflectă și în compunerea și modelarea volumelor noilor construcții.

Intrarea în piață dinspre bd. Gării este marcată prin trei clădiri cu p + 8 niveluri, legate printr-un grup de magazine numai parter. Pe latura opusă a pieței, în fața ștrandului Obor, s-a amplasat un bloc cu p + 4 niveluri, parterul fiind ocupat de un restaurant cu braserie și bufet-expres. Restaurantul va putea deservi și ștrandul Obor.

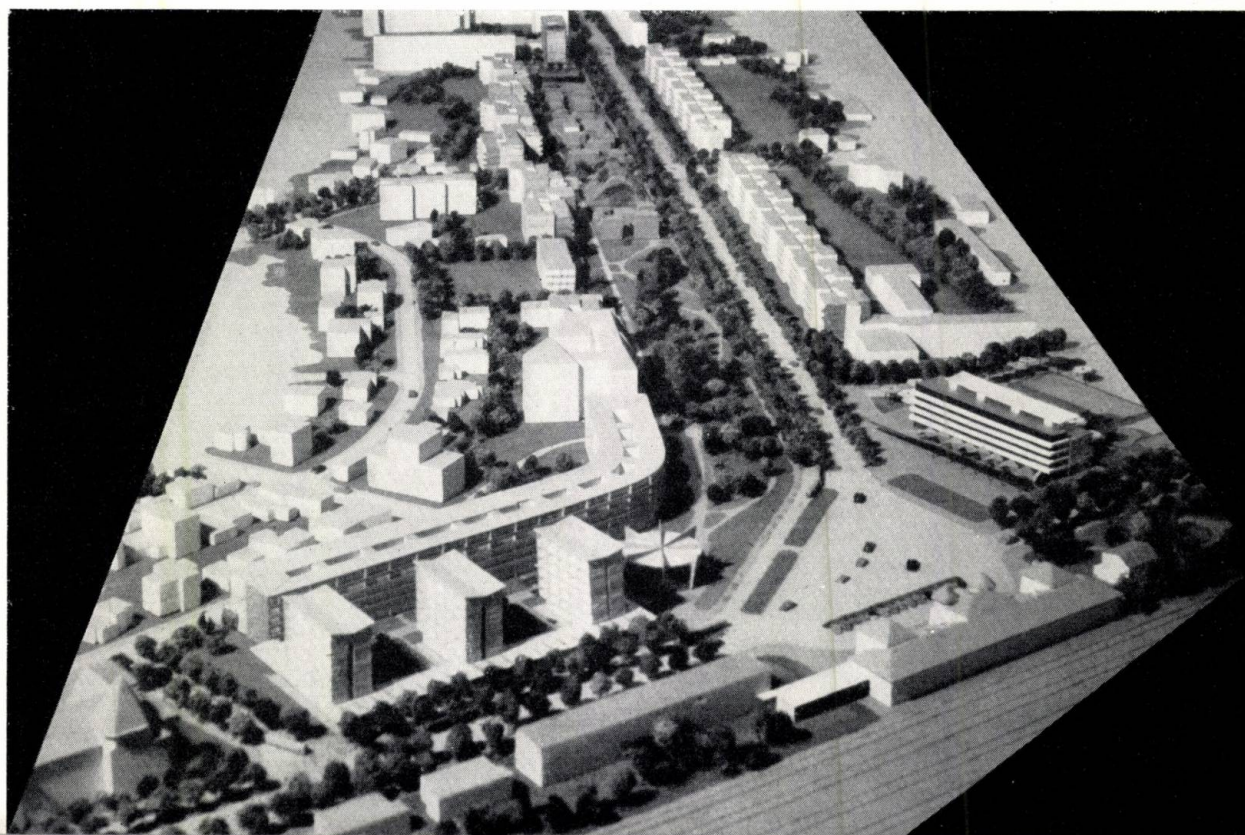
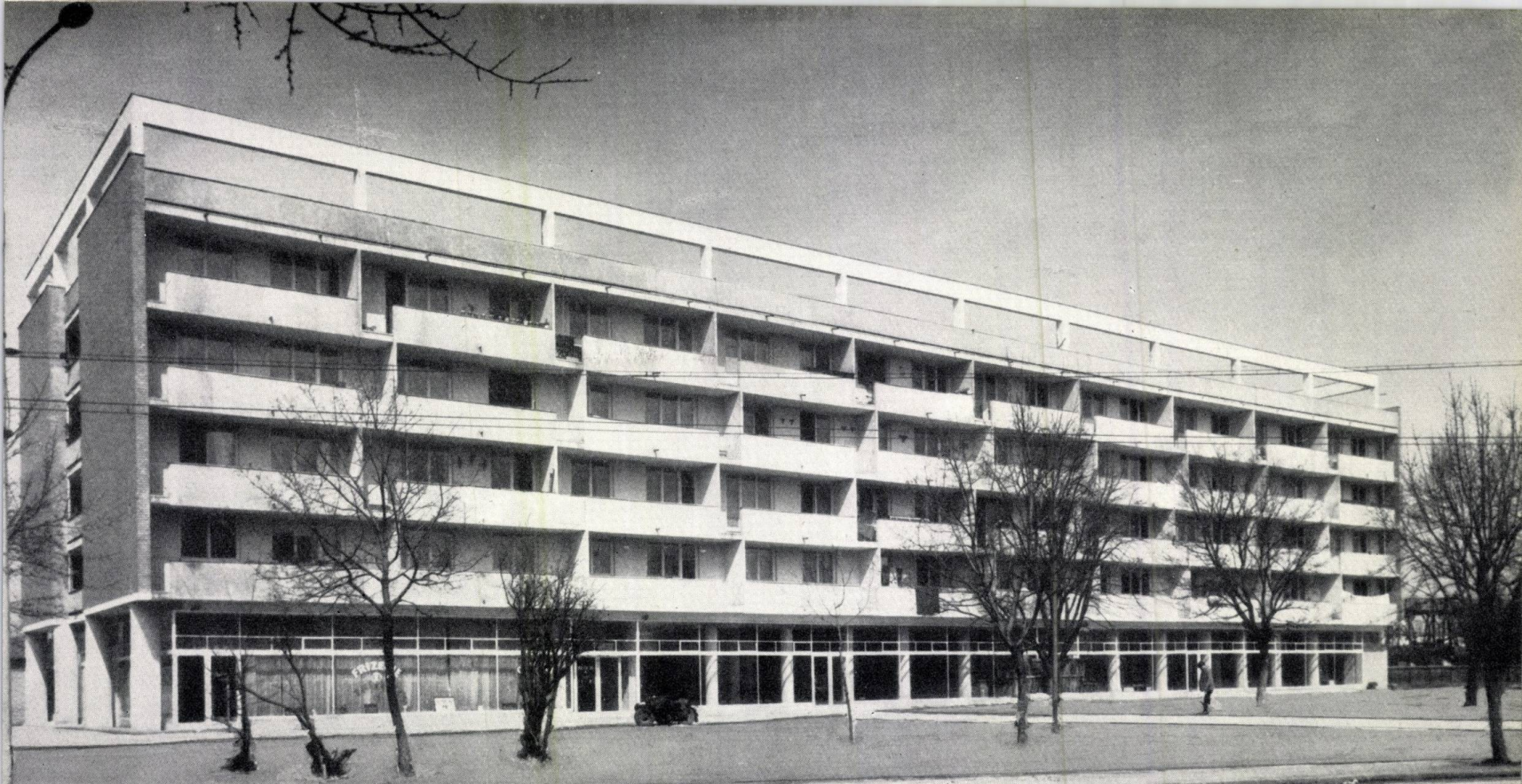
Bd. Dimitrov, între piața Gării de Est și șos. Mihai Bravu, a fost parțial mobilat pe ambele laturi cu clădiri p + 4 niveluri, actuala esplanadă urmînd a fi reamenajată.

I 3
2 4

- 1 — Plan nivel curent la clădirile cu p + 8 niveluri
- 2 — Blocuri de locuințe cu parter comercial — Piața Gării de Est
- 3 — Bloc de locuințe cu parter comercial
- 4 — Ansamblu de locuințe la Gara de Est — Machetă

Regimul de construcție predominant ($p + 4$ niveluri) a fost ales ținându-se seama de gabaritele bd. Gh. Dimitrov și de necesitatea de a se crea o legătură cu întinsul cartier de vile situat pe latura sudică a bulevardului.

Clădirile $p + 4$ niveluri au fost concepute pe baza unor secțiuni cu curți interioare, avînd cîte 4 apartamente de 2 camere la scară. Față de secțiunile curente, aceste secțiuni au permis realizarea pe frontul bulevardului a unui număr sporit de apartamente; de asemenea s-a obținut și o luminare și ventilație naturală a tuturor pieselor apartamentelor. Apartamentele de 2 camere din blocul amplasat în fața ștrandului, dispuse de asemenea în jurul unor curți interioare, au camerele decomandate.

Blocurile $p + 8$ niveluri au secțiuni ce grupează cîte 4 apartamente cu 3 camere în jurul unei scări interioare și numără în total 100 de apartamente.

Sistemul constructiv la clădirile $p + 4$ niveluri este realizat pe zidărie portantă, cu excepția blocului din fața ștrandului care este pe cadre de beton armat.

La clădirile $p + 8$ niveluri sistemul constructiv este realizat pe o structură de tip celular.

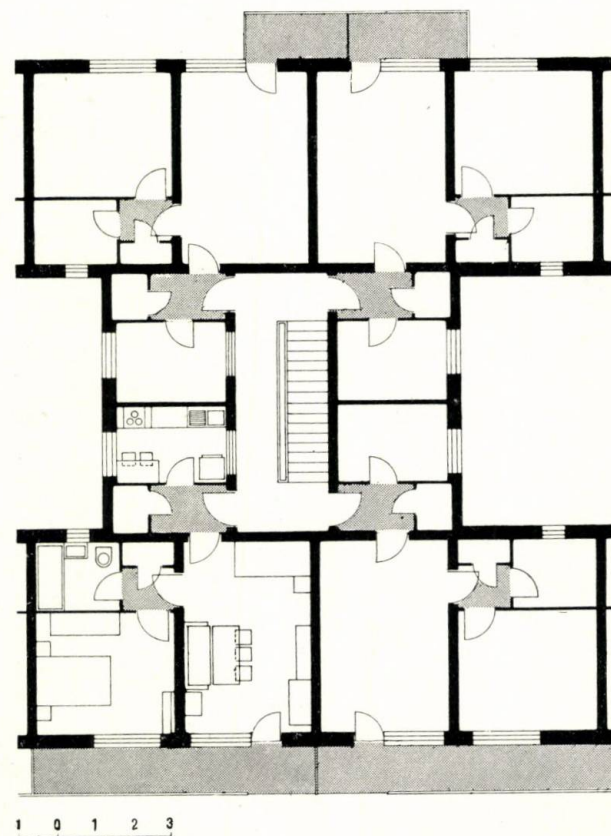
Ca finisaj exterior s-a folosit placajul de cărămidă, în culoare gălbuie, și vopsitorie cu vinacet.

Proiectul prevede și amenajarea spațiilor verzi înconjurătoare.

- 1 — Blocuri de locuințe din ansamblu — Bd. Dimitrov
- 2 — Blocuri de locuințe din ansamblu — Piața Gării de Est
- 3 — Plan nivel curent la clădirile cu $p + 4$ niveluri

I
2 3

Arh. T. EVOLCEANU

OBIECTIVELE PRINCIPALE ALE RECONSTRUCȚIEI ORAȘULUI IAȘI

Piața Unirii

Dintre orașele mari din țară, în plină dezvoltare, Iașul prezintă caracteristici interesante pentru urbanisti. Problema reconstrucției vechii capitale a Moldovei constituie unul din exemplele de complexitate deosebită a datelor, iar soluțiile propuse demonstrează limpede că o analiză atentă a acestor date în lumina realităților duce în final la o rezolvare rațională a problemei.

Unul din factorii principali care contribuie la complexitatea problemei este marele volum de construcții ce urmează a se realiza în cursul șesenalului în acest oraș. Se vor construi locuințe reprezentând cca. 324 000 m², care vor permite cazarea a cca. 40 000 locuitori, adică populația unui oraș apropiat ca mărime de Buzău, Pitești sau Reșița. În afară de acestea, se propune realizarea unor dotări social-culturale constând în cca. 190 săli de clasă, cinematografe cu un total de 2 700 de locuri, 11 dispensare și peste 10 000 m² spații comerciale.

Acest volum excepțional de locuințe și dotări a apărut necesar în urma dezvoltării masive a industriei. În zona industriilor republicane urmează să se amplaseze în timpul șesenalului și în perioada de perspectivă 24 de unități industriale, având un profil de producție foarte divers (mase plastice, mobilă, industrie alimentară, laminate de oțel etc.).

Orașul Iași fiind unul din centrele universitare importante din țară și cu o veche tradiție culturală s-a ivit necesitatea amplificării unităților existente de învățământ cu cca. 25 000 m². În afară de aceasta, pe un amplasament nou s-a proiectat construcția Institutului Politehnic, cu o suprafață de învățământ de cca. 130 000 m². Studențimea se va putea bucura de asemenea de încă aproximativ 5 000 de locuri în grupurile sociale studențești.

Orașul Iași fiind și un centru medical și clinic important se propune realizarea, pînă la sfîrșitul șesenalului, a unui spațiu de spitalizare cu o capacitate de cca. 900 paturi și a unei policlinici universitare de cca. 10 000 m².

Nu poate fi omisă în acțiunea de sistematizare una din caracteristicile cele mai interesante ale orașului: marea lui bogăție în monumente istorice și de arhitectură, precum și pitorescul deosebit rezultat din relieful terenului și din vegetația bogată aflată în oraș. De aci rezultă problema punerii în valoare a monumentelor și

I
2 | 3

1, 2 — Blocuri de locuințe în
Piața Unirii

3 — Detaliu de mozaic din
Piața Unirii

problema integrării armonioase a noilor clădiri în silueta orașului. Pe de altă parte, datorită creșterii valorii turistice a orașului, prin construcția noilor ansambluri și restaurarea monumentelor, apare problema înzestrării orașului cu suficient spațiu hotelier.

Din cele arătate se vădese clar dificultățile rezultate din volumul și complexitatea problemelor, atât din domeniul zonificării generale și al amplasamentelor de obiecte unicate, cât și din cel al căilor de comunicații și al lucrărilor edilitare, precum și din termenul scurt în care aceste probleme trebuie rezolvate.

Cele mai multe din soluțiile de detaliu ale acestor probleme au fost propuse de D.S.A.P.C.-lași în «Studiul tehnico-economic de reconstrucție a orașului Iași, etapa 1962—1965», elaborat la sfârșitul anului 1961, în urma indicațiilor date de conducerea de partid și de stat cu ocazia vizitei din septembrie 1961. Elaborarea studiului a fost îndrumată operativ de comisia guvernamentală înființată în urma acestei vizite. D.S.A.P.C.-lași a indentificat, a seriat și a corelat datele problemelor generale și de detaliu și a aplicat în spirit realist indicațiile generale cuprinse în

schita de sistematizare a oraşului, elaborată de ISCAS.

Pentru a se înţelege mai bine ideile principale care au stat la baza concepţiei de sistematizare a oraşului e bine să fie arătată evoluţia acestor idei de la prima schiţă a oraşului — întocmită în anul 1943 de arhitectul I. Bedeus şi inginerul Rădulescu — şi pînă la schiţa de sistematizare — elaborată în 1960 de ISCAS.

În lucrările elaborate pînă în 1954 dominau două idei principale, sau mai bine zis două «obsesii»:

- găsirea unei axe monumentale a oraşului, străbătînd, ca o coloană vertebrală, spinarea dealului Copoului;

- evitarea cu orice preţ a aşezării zonei de locuinţe în lunca Bahluiului, supusă inundaţiilor.

În acest sens s-au orientat, în anul 1954, şi proiectanţii de la ISPROR care au elaborat schiţa de sistematizare a oraşului, cînd au propus abandonarea cartierelor existente în lunca Bahluiului şi dezvoltarea oraşului exclusiv pe înălţimile de la nord de Bahlui, pe platourile Copoului, Tătăraşului şi Ciricului.

În această variantă a schiţei de sistematizare, axa monumentală a oraşului suferea o inflexiune către est, spre deosebire de cea din prima schiţă (Bedeus — Rădulescu) care mergea în linie dreaptă de la Podul Roşu pînă la Casa Sadoveanu situată în cartierul Copou.

În anul 1954, avizul C.S.C.A.S. asupra acestei schiţe a arătat lipsa de realism a unei asemenea concepţii, mai ales în ceea ce priveşte propunerea de a se abandona cartierele din şesul Bahluiului. Ca o consecinţă, C.S.C.A.S. a cerut întocmirea unui studiu pentru regularizarea râului Bahlui.

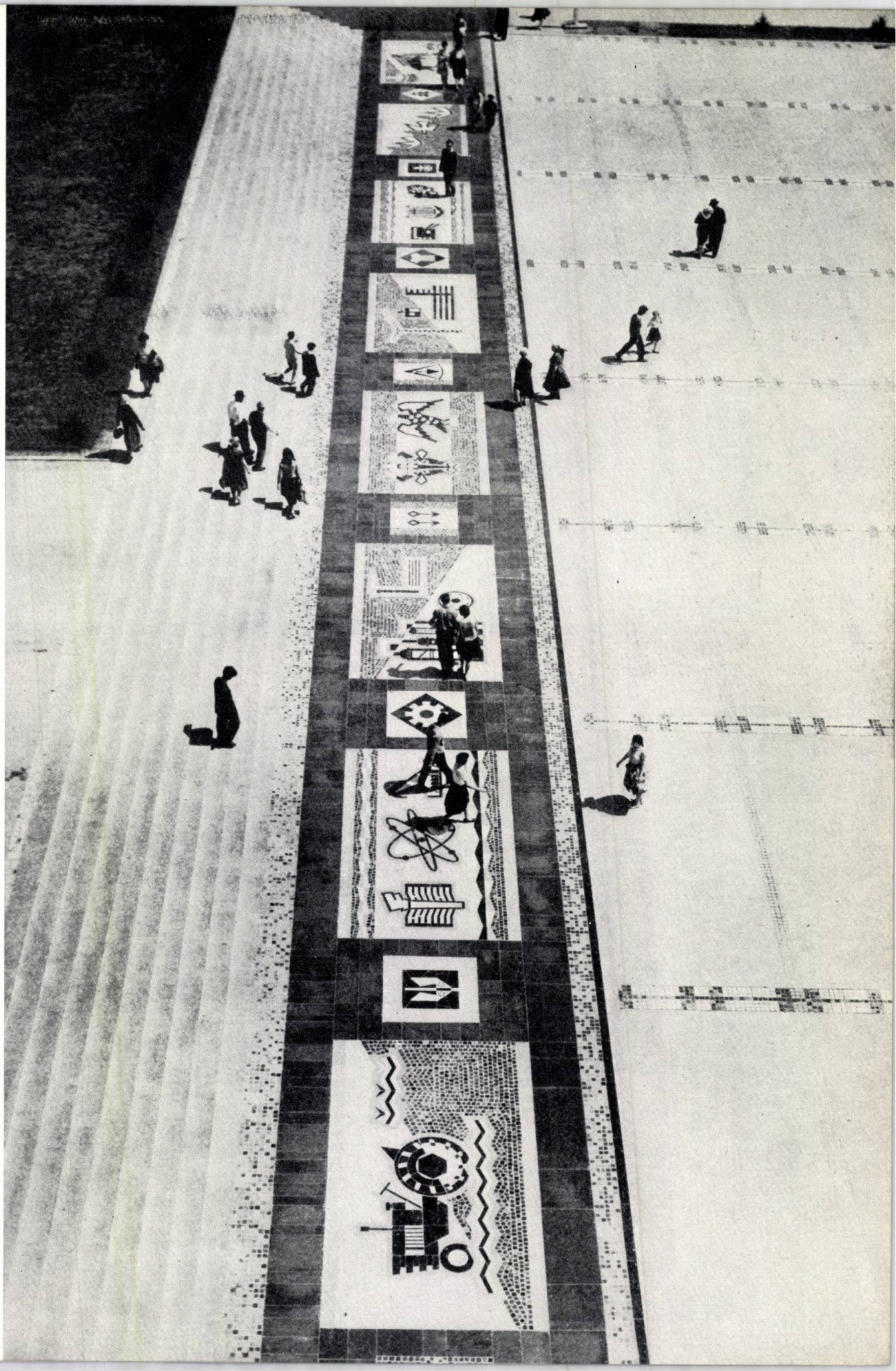
Problema calamităţilor aduse de Bahlui oraşului nu este nouă. În Regulamentul Organic al ţării Moldovei din anul 1831, în anexa privind înfiinţarea Eforiei orăşeneşti, se spuneau următoarele cu privire la cursul Bahluiului:

—Spre aceasta, neapărat de trebuinţă este a regularisi cursul Bahluiului şi a pîraielor: Calcaina şi Micolina (sic), a săca iazurile aflătoare pe aceste două pîraie ca cele dintîi pricini a revărsărilor şi a adăugirii mlaştinilor statornice; această ispravă se va dobîndi prin înălţarea malurilor pe la locurile unde ar fi prea josite, prin deschiderea neapăratelor canaluri şi prin cultivarea marelui şăs a Bahluiului carele şăs pentru apropierea sa de oraş poate fi lucrat spre folosul şi plăcerea lăcuiitorilor săi, fiind însă că banii casăi Eforiei nu sînt pentru acum de ajuns spre săvîrşirea acestei lucrări, gătirea lor va urma îndată ce starea casăi Eforiei va înfăţoşa îndemînitecul prilej pentru aceasta.

Studiul regularizării Bahluiului a fost început în 1958 de IPACH, iar în prezent el se aplică pe teren.

Deci abia acum, în timpurile noastre şi numai sub regimul nostru democratic s-a «înfăţoşat îndemînitecul prilej» prevăzut în legislaţia de acum 130 ani şi a fost înlăturată ameninţarea inundaţiei.

Bazaţi pe certitudinea regularizării Bahluiului, proiectanţii de la ICSOR (arh.

Ansamblul de locuințe din cartierul « 23 August » — Vedere generală și detaliul unui bloc

I. Bedeus și L. Schmidl) au elaborat în 1956 un studiu preliminar de sistematizare echivalent cu o schiță. În acest studiu s-a reanalizat problema luncii Bahluiului, propunându-se, încă cu oarecare timiditate, utilizarea șesului Bahluiului pentru o parte din zona de locuințe și din zona industrială.

O nouă schiță elaborată în 1960 de ISCAS a propus utilizarea la maximum a avantajelor orizontalității luncii Bahluiului, prin dezvoltarea pînă la limitele posibile a zonei de locuințe și a zonei industriale din această parte a orașului.

Prin soluționarea propusă s-a obținut una din cele mai favorabile așezări a locului de muncă față de locuințe, ținînd seama de posibilitățile de dezvoltare a industriei. La Iași, zona industrială este intercalată ca o pană între două noi zone de locuințe — cea din Socola și cea din Tătărași — ceea ce ușurează foarte mult legătura dintre zone.

Noua concepție care a stat la baza schiței din anul 1960, permite o utilizare rațională a terenului și păstrarea, în mare măsură, a caracterului pitoresc al orașului.

Această schiță a confirmat alegerea făcută pentru amplasarea primelor ansambluri importante în reconstrucția orașului: Piața Unirii și ansamblul « 23 August ».

Sistematizarea Pieței Unirii, una din piețele situate în centrul orașului, a făcut în anul 1959 obiectul unui concurs public de idei, organizat de Comitetul Executiv al Sfatului Popular Regional Iași și de Uniunea Arhitecților din R.P.R. Concursul s-a bucurat de o largă participare, proiectele prezentate servind la precizarea unor idei prețioase pentru proiectul de detaliu destinat să servească realizării investiției.

Astfel, a apărut ideea deschiderii pieței spre sud-vest, pentru a libera vederea spre dealurile Galatei și Cetățuiei. De asemenea, a apărut ideea de a se închide piața spre est pentru a izola clădirea veche a Sfatului Popular Orășenesc (monument istoric), precum și ideea de a se scoate circulația carosabilă de pe direcția nord-sud din piață.

Ideile cu privire la volumul și așezarea clădirilor unicat din piață, propuse de concurenți, nu au putut să fie utilizate, datorită faptului

că tema concursului nu a fost bazată pe un studiu amănunțit al necesităților de dotări cu caracter de unicat în cadrul schiței de sistematizare.

Astăzi, Piața Unirii din Iași este în curs de terminare și reprezintă un reușit ansamblu urban. Datorită necesității de a se construi un volum cât mai mare de locuințe pentru a echilibra suprafața locativă demolată, deschiderea pieței spre dealurile de la sud nu a putut fi realizată decât în parte.

Ansamblul de locuințe « 23 August » — început după un detaliu în care se prevedea un regim general de 5 niveluri (vezi articolul «Sistematizarea orașului Iași» de arh. B. Grünberg din revista «Arhitectura R.P.R.» nr. 4/1959) — a fost modificat în a doua etapă și majoritatea apartamentelor ansamblului se află în blocurile cu 10 niveluri așezate de-a lungul străzii 23 August, cea mai importantă arteră colectoare a orașului.

Edificarea în etape succesive a acestui ansamblu se resimte însă în aspectul general: blocurile înalte sînt mai îngrijite ca finisaj, iar culorile de pe fațade mai fericit alese și mai armonios combinate.

Pe schița din 1960 a ISCAS și pe avizele C.S.C.A.S. și C.S.P. se bazează și studiul tehnico-economic întocmit de D.S.A.P.C.-Iași pentru reconstrucția orașului, de care s-a vorbit mai înainte. Studiul reia unele probleme puse în schiță și precizează amplasamentele și capacitățile acestor amplasamente pentru așezarea locuințelor în etapa actuală de reconstrucție.

După cum am mai arătat, ideea abandonării cartierului de locuințe așezat în lunca Bahluiului, preconizată în schița din 1954 a ICSOR, a fost complet părăsită. În studiul D.S.A.P.C.-Iași se propune reconstrucția acestui cartier, situat pe malul drept al râului, la piciorul dealului pe care se ridică Palatul Cultural. În etapa actuală, în această parte a orașului se vor construi cca. 5 000 apartamente.

Un alt volum masiv de locuințe se propune pe platoul Tătărașilor, în dreptul zonei industriilor republicane. În fine, se propune îmbrăcarea cornișei de la baza dealului Copou — între Palatul Cultural și marginea platoului dinspre pîriul Calcina — cu clădiri noi, fie locuințe fie cămine studențești.

Studiul tehnico-economic întocmit de D.S.A.P.C.-Iași tratează în complexitatea legăturii lor toate compartimentele și toate problemele tehnice. Propunerile de sistematizare de detaliu și de etapizare sînt corelate cu propunerile pentru sistematizarea zonei industriale republicane (vezi articolul: «Principalele probleme ale sistematizării zonei industriale Iași», de arh. C. Enache din revista «Arhitectura R.P.R.» nr. 3/1962).

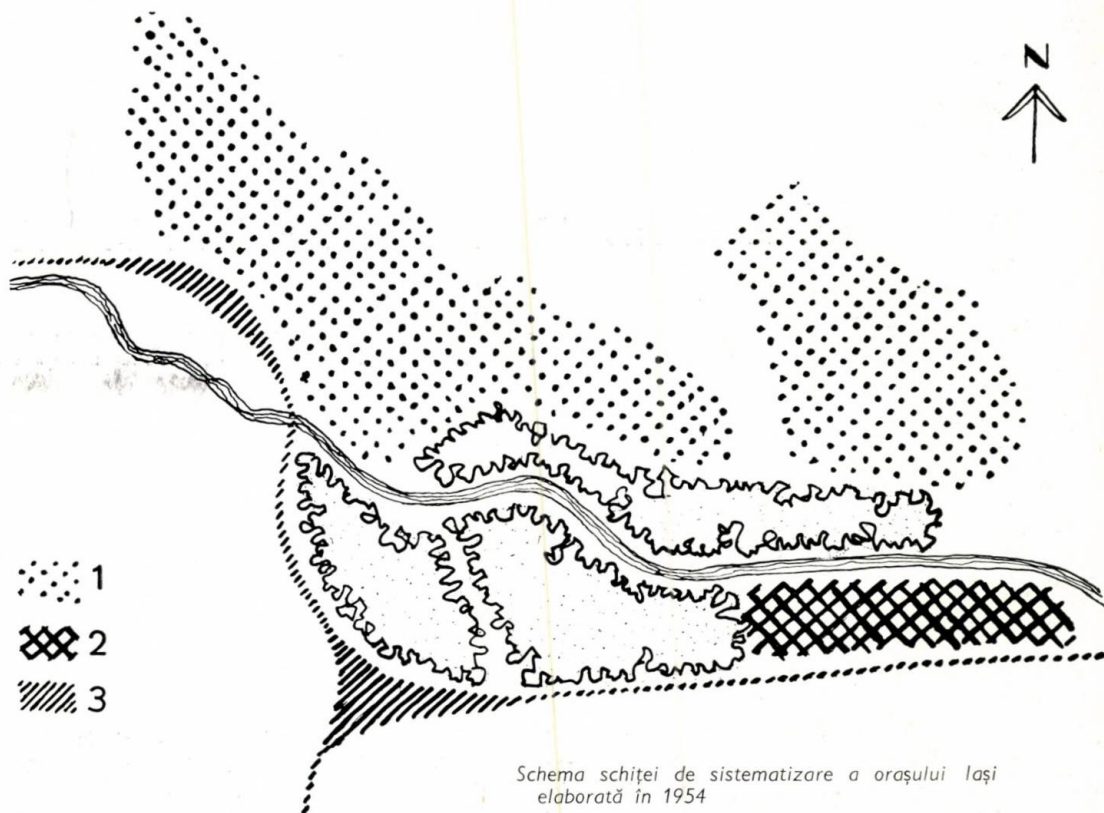
Studiul face și propuneri pentru soluționarea problemelor legate de dezvoltarea învățămîntului universitar, de dezvoltarea spațiului spitalicesc, precum și unele propuneri în legătură cu monumentele istorice ale orașului.

Între acestea, problemele Institutului Politehnic și ale monumentelor orașului sînt destul de importante pentru a-și găsi locul în relatări separate.

Cu toate calitățile arătate, studiul tehnico-economic are însă și părți tratate mai puțin sigur, cu propuneri discutabile. Astfel apare tratarea, oarecum compactă a cornișei dealului Copou, dinspre Bahlui (zona Anastasie Panu). Se mai poate spune, în fine, că în tendința de a clădi cît mai compact cartierul Socola de pe malul drept al Bahluiului, tendință explicabilă dat fiind volumul mare al demolărilor, s-a trecut cu vederea necesitatea creării unui centru de cartier mai amplu, care să compenseze greutatea pentru locuitori de a urca dealul la Copou spre a beneficia de dotările centrale ale orașului.

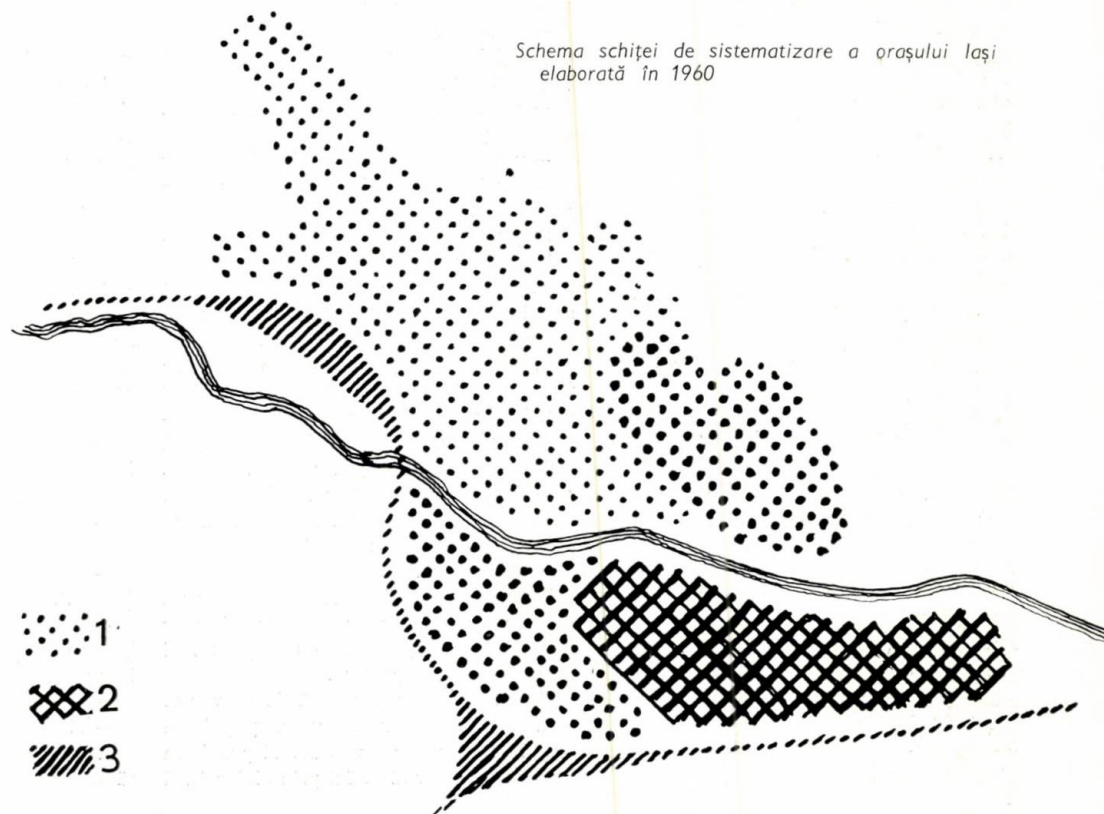
Trebuie arătat că ideea de a dezvolta un asemenea centru în piața Podului Roșu, apărută de curînd, nu va putea duce la un rezultat pe deplin corespunzător, deoarece clădirile noi din jurul acestui punct împiedică dezvoltarea lui, iar caracterul de nod de circulație important, rezultat din intersecția a patru magistrale ale orașului, va stînjeni o bună funcționare a dotărilor de toate categoriile. Trebuie arătat de asemenea că însăși situarea acestui punct este într-o oarecare măsură excentrică față de cartier.

Lipsurile arătate nu scad însă meritele D.S.A.P.C.-Iași în elaborarea și ducerea la bun sfîrșit, spre realizare, a studiului tehnico-economic de reconstrucție a orașului. Ele îndrituesc certitudinea că pînă la sfîrșitul șesenalului, atît aspectul orașului cît și modul de viață al locuitorilor lui vor fi total schimbate. Sprijinul dat de partid și guvern efortului perseverent al proiectanților și elanului constructorilor, dirijate cu competență de organele puterii locale, sînt o cheazășie a acestui rezultat.

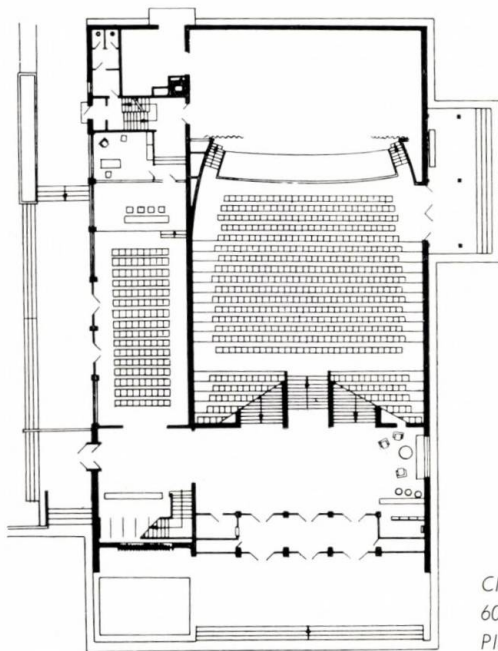
Schema schiței de sistematizare a orașului Iași elaborată în 1954

1. Locuințe
2. Industrie
3. Transporturi

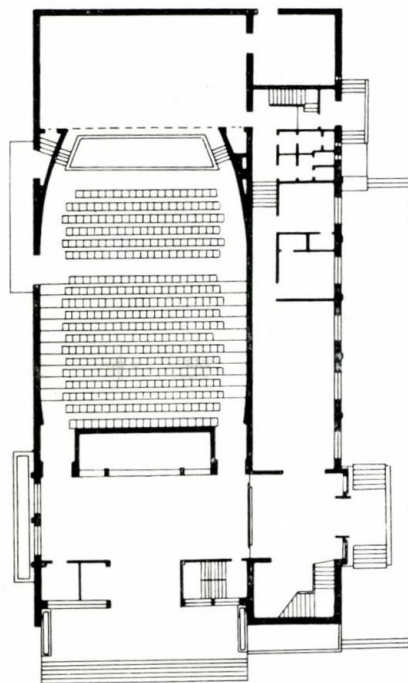

Schema schiței de sistematizare a orașului Iași elaborată în 1960

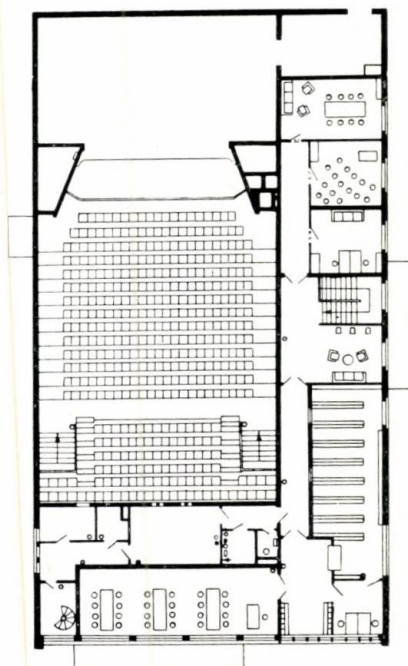
1. Locuințe
2. Industrie
3. Transporturi

Club sindical cu
600 locuri
Plan parter

Club sindical cu
400 locuri
Plan parter

Casă raională
de cultură cu
400 locuri
Plan etaj

mîntului și Culturii, împreună cu C.S.C.A.S., s-au reconsiderat problemele și s-a ajuns la o serie de tipuri, care au fost stabilite în funcție de capacitatea sălilor de spectacole la 400, 600 și 800 de locuri, stabilindu-se în același timp și programe precise pentru fiecare tip în parte.

Ca urmare, încă în cursul anului 1960, atelierul de proiectare pentru clădiri social-culturale din ISCAS a elaborat un studiu amplu pentru toate cele 3 tipuri de cluburi din care, în final, au rezultat (în 1961) proiecte de execuție-tip atât pentru cluburi sindicale cît și pentru case raionale de cultură cu 400 și 600 de locuri. În ceea ce privește capacitatea de 800 de locuri, inițial se considerase că ea ar genera construcții cu un volum prea mare pentru ca un proiect-tip să mai aibe vreo eficiență. Totuși, în anul 1962, ISCAS a întocmit un studiu cu caracter re folosibil care a servit apoi ca bază pentru proiecte de investiție la Tulcea, Bacău și Petroșeni.

Ca urmare avem astăzi o serie de investiții realizate pe teren sau în curs de execuție. Astfel au fost executate cluburi tip cu 600 de locuri în orașele Brăila, Oțelul Roșu, Piatra Neamț și Buhuși, iar alte 2 sînt în curs de execuție la Baia Borșa și Gura Barza; de asemenea, la Dărmănești s-a executat un club-tip cu 400 de locuri și la Mangalia a fost dat în folosință un club cu 450 de locuri.

Dintre cuburile cu 800 de locuri cel de la Tulcea este în stadiu de execuție avansată, iar la cel de la Petroșeni s-au început lucrările.

Asupra caselor raionale de cultură care se execută în țară după proiectele noastre

tip nu avem informații, deoarece ele se execută la comanda directă a sfaturilor populare fără a fi urmărite de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

★

Programele proiectelor de cluburi și case de cultură întocmite în această etapă sînt similare și au următoarele caracteristici:

1 — Spații pentru spectacole care cuprind: hol-foaier cu garderobă pentru public, sală pentru spectacole cu scenă cu caracter polivalent (pentru spectacole de dramă, muzicale, cinematografe, conferințe sau dans) și anexe reduse ale scenei, avînd un mic depozit de decoruri, garderobe pentru actori și un depozit de costume.

2 — Spații pentru club care cuprind: sală de ședințe (care poate servi și pentru expoziții periodice sau reuniuni cu dans) și cîteva camere de cercuri.

3 — Spații pentru bibliotecă care cuprind: săli de lectură și depozite pentru cărți.

Aceste programe prevăd posibilitatea funcționării independente a celor două activități — spectacole și club — dar în același timp prevăd și posibilitatea cuplării spațiilor lor importante pentru cazuri speciale, cum ar fi acela al reuniunilor tovarășești. De asemenea, aceste programe mai prevăd și realizarea unei legături a complexului scenei cu încăperile pentru cercuri, pentru ca acestea să poată fi folosite în cazul repetițiilor artistice.

Programul cluburilor cu 800 de locuri prevede, în plus, o serie de birouri destinate consiliilor sindicale — local și regional.

În ceea ce privește dotarea acestor cluburi, scenele sînt utilate mecanic și dispun de ecran lat pentru proiecțiile cinematografice. Acustica sălilor de spectacol este realizată pe bază de calcule adecvate, în funcție de folosirea polivalentă a sălilor. În general, pereții sălilor de spectacol sînt tratați acustic.

Vorbind despre seria de proiecte elaborate în această etapă putem spune că proiectarea a urmărit să soluționeze problemele de funcționalitate și confort puse de aceste teme, căutînd în același timp să se încadreze într-o economie strictă.

★

O dată cu construirea acestei serii de investiții, noi considerăm că s-a încheiat o etapă, realizîndu-se un lucru pozitiv față de posibilitățile din acel moment. Aceste construcții își vor avea desigur eficiența lor și vor contribui la ridicarea nivelului cultural al cetățenilor, ameliorînd în același timp și aspectul urban.

Astăzi însă începe o nouă etapă, programele fiind considerate depășite de însăși organele care dirijează și coordonează aceste investiții. Ca urmare, Consiliul Central al Sindicatelor a și început elaborarea unor noi programe.

În acest sens, în cadrul unei ședințe care a avut loc la C.C.S. și la care au participat, în afară de delegați ai acestui for, delegați ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai Comitetului de Stat al Planificării, ai C.S.C.A.S., oameni de artă și cultură precum și specialiști în scenografie și instalații, s-au discutat numeroase probleme legate de construcția

clădirilor pentru cluburi și case de cultură.

Considerăm că această ședință a fost foarte bine venită, contribuind, prin discuțiile purtate și propunerile făcute, la precizarea unor poziții față de viitor, deoarece sînt încă foarte multe lucruri de spus în ceea ce privește felul în care au fost concepute și realizate construcțiile de cluburi și case de cultură în această ultimă etapă.

O problemă esențială ni se pare cea a programelor acestor dotări. Ele par azi deficitare, punînd accentul principal pe activitatea de spectacol, în timp ce activitatea de club a fost privită prea restrîns. De asemenea, se resimte neglijarea sau chiar lipsa totală a unor funcțiuni de recreație și sport, precum și a unui spațiu destinat special reuniunilor cu dans, atât de solicitate de tineret, ele rămînînd a se desfășura în condiții improprie în holurile principale și în sala de conferințe, care este de altfel destinată și expozițiilor. Nu există un bufet-restaurant. Temele nu au prevăzut de asemenea nici o dotare sportivă (dușuri, vestiare), iar cele cîteva terenuri pentru sport, indicate prin planurile de situație ale proiectului-tip, nu pot fi realizate în practică, amplasamentele alese fiind prea reduse.

O altă problemă care ni se pare importantă este cea a partiturilor.

Soluția grupată, cu rezolvarea tuturor funcțiilor într-un volum unic, este similară pentru toate proiectele, de toate capacitățile. Ea pare rigidă și prezintă multe inconveniente de ordin funcțional și constructiv: există spații mai slab luminate; încăperile părții de club au

înălțime exagerată, impusă de cea a sălii de spectacole; soluția constructivă este nerațională, prin interdependența a două structuri foarte deosebite.

Credem că adoptarea unor partiiuri cu corpuri distincte, subliniind funcțiunile, ar fi fost de dorit și regretăm că propunerile noastre repetate, făcute prin diferite faze de proiectare, nu au fost luate în considerare de forurile de avizare. De altfel, considerăm că nici concursul pentru cămine culturale și cluburi, ținut în anul 1960, nu a dat rezultatul dorit, deoarece nu au fost premiate decât proiectele bazate pe același tip de partiu.

Printre alte probleme care pot fi discutate mai este și cea a amplasării cluburilor. Printr-o greșită înțelegere a caracterului lor, ele sînt uneori amplasate în capul de perspectivă axial al localității sau ca obiect principal în piețele publice. De asemenea, de multe ori li se afectează terenuri prea restrînse, care exclud posibilitatea extinderii activității în aer liber.

În ceea ce privește folosirea artelor plastice în cluburi, putem spune că experiența noastră nu este încurajatoare și că există încă o lipsă în organizarea colaborării dintre forurile care dirijează artele plastice și cele de arhitectură. Un exemplu edificator este clubul proiectat pentru Mangalia, unde s-a rezervat aproape întreaga suprafață a fațadei pentru decorație. Lucrarea a fost repartizată unor artiști de valoare (J. Perahim și St. Constantinescu). Ea a fost însă aprobată fără ca proiectanții să fie consultați pentru a-și putea spune cuvîntul asupra concordanței ei cu arhitectura.

Alte defecțiuni se produc și la executarea lucrărilor, din cauza intervenției în proiectare a organelor locale sau a constructorului. Așa s-a întîmplat la cluburile cu 600 de locuri, executate la Piatra Neamț și Buhuși, unde au apărut o serie de decorații stilistice cu totul nepotrivite, la tavane sau la stîlpi.

Desigur că ar mai fi încă unele lipsuri de semnalat dar — după cum spuneam — astăzi ne găsim în pragul unei etape noi și ceea ce este important este să putem discerne cum trebuie să fie construite viitoarele cluburi și case de cultură în țara noastră pentru ca ele să corespundă cît mai bine scopului lor. Este important ca rezolvînd prezentul să avem ochii ațîntiți și în viitor.

Socotim că pentru aceasta este necesar un efort comun de colaborare între toți factorii care răspund de aceste lucrări, proiectarea și organul ei de îndrumare trebuind să aibe un rol preponderent.

Ne-am permite, așa dar, să facem unele propuneri:

1. În primul rînd să fie studiată problema gradului de deservire a populației cu astfel de dotări, căutînd a se determina

procentele în mod științific. Aceasta întrucît, pînă în prezent, construcțiile s-au executat pe baza unor aprecieri ale beneficiarilor, necoordonate pe plan urbanistic.

2. Apoi ni se pare hotărîtor să se stabilească *noi teme*, în care diferitele funcțiuni și ponderea lor să fie reconsiderate față de necesitățile reale.

Pentru aceasta, credem că proiectarea este cea calificată să elaboreze studii și propuneri de soluții realiste și actuale. Ele vor trebui să permită o mai mare elasticitate în producerea spectacolelor.

În cadrul unei economii just înțelese, ar fi poate necesar să se prevadă și spații mărite pentru desfășurarea activităților de club și de recreație. Ar putea fi prevăzută, de asemenea, o oarecare elasticitate și în amenajarea acestor spații.

3. Un alt pas important ar trebui făcut în privința partiurilor. Așa cum s-a arătat, un partiu mai liber ar putea să ducă la numeroase avantaje de ordin funcțional și constructiv. În această privință un rol important revine organelor de avizare, care pot îndruma proiectarea în vederea unei afirmări a spiritului de creație care să ducă la o producție mai puțin uniformă în domeniul arhitecturii, la înlăturarea pericolului monotoniei și al repetării aceluiasi tip de construcție în toate orașele țării.

4. Nu putem să ne gîndim la viitor fără să ținem seama de problema prefabricării, atît de actuală astăzi în sectorul construcțiilor. Domeniul proiectării de clădiri social-culturale va trebui să aibe în vedere acest lucru, luînd măsuri pentru adoptarea unor travee tip, stabilirea tipurilor de prefabricate etc.

5. Problema lărgirii sortimentului de materiale este de asemenea de actualitate. Soluțiile noi de arhitectură reclamă materiale noi și adecvate. Va fi deci necesară o lărgire a sortimentului, prin producerea de materiale noi în domeniul izolațiilor fonice și tratării acustice, de plăci ușoare pentru tavane suspendate, fierărie specială pentru tîmplărie, materiale de finisaj de calitate ș.a.m.d.

6. De asemenea, pentru a se putea realiza o proiectare-tip în pas cu vremea, ar fi necesar să se revizuiască încă o serie de normative și instrucțiuni privitoare la elaborarea proiectelor-tip, care astăzi sînt depășite.

★

lată deci, pe scurt, problemele care ne par a prezenta o importanță deosebită și care stau acum în fața celor ce răspund de construcțiile de cluburi și case de cultură.

De rezolvarea lor și de modul în care proiectarea va ști să-și îndeplinească sarcinile, depinde în bună parte reușita viitoarelor lucrări.

Arh. AURELIA TEODORESCU

CONSIDERAȚIUNI

Dotările social-culturale, constituind astăzi una dintre cele mai importante rețele, au ca scop să asigure desfășurarea activității culturale sub toate aspectele ei complexe. Rețeaua culturală trebuie să ofere atît posibilitatea satisfacerii cerințelor mereu crescînde ale oamenilor muncii în ceea ce privește acumularea de noi cunoștințe, cît și pe aceea a dezvoltării aptitudinilor artistice în diverse domenii.

Bibliotecile publice, cinematografele, sălile de conferințe și concerte, teatrele, sălile de expoziție, muzeele, casele de cultură și cluburile sindicale sînt unități culturale în care oamenii muncii își pot ridica neconținut nivelul de cultură și pot participa la activitatea artistică de amatori.

Stabilirea tipurilor de unități, a celei mai potrivite capacități și a celei mai raționale repartizări a fiecărei unități, reprezintă una din sarcinile pe care trebuie să le rezolve astăzi proiectantul unui centru urban.

La soluționarea cît mai corespunzătoare a acestei probleme trebuie să se țină seama de dezvoltarea viitoare a orașului, de caracterul lui, precum și de dezvoltarea proprie a fiecărei activități în parte.

Noile principii de sistematizare a centrelor urbane pun noi probleme în rezolvarea rețelilor de dotări culturale, care trebuie soluționate corelat cu noua structură a orașelor.

În legătură cu organizarea funcțională, capacitatea și repartizarea teritorială a unităților culturale, există o serie de aspecte care mai necesită a fi analizate, în vederea stabilirii unor principii cît mai judicioase de rezolvare.

Așa cum sînt astăzi concepute ca organizare funcțională, casele de cultură și cluburile sindicale au programe identice, deosebirile fiind neesențiale în ceea ce privește funcțiunile importante. Pentru evitarea unei dublări de activitate, s-a căzut de acord cu Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Consiliul Central al Sindicatelor ca în orașele capitale de raion sau similare ca mărime și importanță cu acestea, asemenea unități culturale să fie unități centrale; în orașele cu un caracter industrial puternic, unde sindicatele sînt mai dezvoltate, urmează să se realizeze cluburi sindicale finanțate de C.C.S., iar în celelalte localități să se realizeze case de cultură raionale, îndrumate de C.S.C.A.

Din punct de vedere organizatoric, casele de cultură țin de sfaturile populare, iar cluburile sindicale de consiliile locale sindicale; pentru cea mai mare parte a activităților ce se desfășoară în aceste unități, dependența de organe diferite nu are importanță, în afară de aceea care privește organizarea bibliotecii. Biblioteca, ca unitate culturală care face parte din rețeaua culturală urbană, capătă soluționări diferite în funcție de mărimea și importanța orașului și anume:

— în orașele capitală de raion sau de mărime și importanță similară, se organizează o bibliotecă centrală care asigură — conform normelor în vigoare — fondul de cărți necesar populației orașului, precum și acela necesar îndrumării căminelor culturale din cuprinsul raionului;

— în funcție de întinderea teritorială a orașului, pot funcționa și biblioteci de cartier ca unități auxiliare, dependente de biblioteca centrală; ele au ca funcție importantă în special aceea de a împrumuta cărți la domiciliu;

ASUPRA REȚELEI CULTURALE ÎN MEDIUL URBAN

— în orașele mari — capitală de regiune sau similare ca importanță — cele două trepte de organizare a funcționării bibliotecii pot fi amplificate, în sensul că de o bibliotecă centrală pot ține direct biblioteci de cartier de care vor depinde bibliotecile de micraion.

În orașele capitală de raion sau similare, biblioteca centrală este indicat să fie amplasată în casa de cultură raională. Din punct de vedere organizatoric, această organizare nu este actualmente posibilă în cazul existenței unui club sindical ca unitate culturală, biblioteca fiind obligată în acest caz să existe ca unitate separată, independentă de clubul sindical, care poate îndeplini toate celelalte funcțiuni ale casei de cultură.

În orașele capitală de regiune nu există ca formă organizatorică casa de cultură, funcțiunile incluse în casa de cultură raională fiind asigurate în această categorie de orașe prin sectoarele de activitate specializată, care, dat fiind amploarea fiecăruia dintre ele, se justifică a exista ca unități independente.

Astfel, biblioteca se organizează ca bibliotecă regională centrală, spectacolele se desfășoară în săli de spectacole specializate (teatru de dramă și comedie, operă și operetă, concerte etc.), activitatea copiilor și elevilor se asigură în case de pionieri, iar activitatea artistică de amatori în cluburile sindicale ale diferitelor întreprinderi.

În vederea unei coordonări organizatorice care să poată asigura rezolvări similare în toate cazurile, rămîne să se analizeze — pentru aceste dotări — posibilitatea asigurării funcționării bibliotecii raionale în cadrul clubului sindical și în cazul localităților în care nu există casă de cultură.

Un alt aspect al problemelor culturale care nu au fost încă în totul precizate, este acela al stabilirii capacității și temei. Pentru casele de cultură, bibliotecile centrale și cinematografe, normativele de proiectare (reactualizate în momentul de față) stabilesc criterii pentru determinarea capacității și temelor minime necesare a se asigura pentru diferitele tipuri, lăsînd libertatea completării acestora și cu noi funcțiuni, caracteristice specificului localității respective.

Astfel, de pildă, pentru casele de cultură și cluburile sindicale, capacitatea sălii de spectacole — care determină tipul de unitate — trebuie să fie :

400 locuri pentru localități cu 10—15 000 locuitori

600 locuri pentru localități cu 15—30 000 locuitori

800 locuri pentru localități cu 30—60 000 locuitori

1 000 locuri pentru localități cu peste 60 000 locuitori.

Capacitatea bibliotecilor, ca fond de cărți necesar, se determină considerînd un număr de 1—2 cărți pentru un locuitor. Normativul reactualizat precizează tipurile și capacitatea actualelor biblioteci regionale și raionale; el nu cuprinde însă și problema bibliotecilor de cartier și de micraion, ca unități auxiliare bibliotecii centrale. În cadrul proiectelor de sistematizare care se studiază actualmente în Capitală, sau în provincie, ca de pildă la Galați, Iași etc., au fost prevăzute ca amplasamente asemenea dotări, fără ca tema sau capacitatea lor să fi fost determinate pe baza unor norme, neexistînd în acest domeniu vreo îndrumare din partea C.S.C.A. sau C.S.C.A.S.

Cinematograful joacă un rol important în rețeaua culturală. Pentru determinarea capacității sale, normele actuale indică între 40—60⁰/₀₀ din totalul populației, considerîndu-se în genral în medie cca. 50⁰/₀₀ locuri totale în sălile de cinematograf (inclusiv cele din casele de cultură sau din cluburile sindicale ale căror săli de spectacole funcționează o parte din timp și ca săli de cinematograf).

Ținînd seama însă de dezvoltarea pe care o va lua în viitor televiziunea, este necesară o revedere a modului de determinare a capacității cinematografelor, pentru a se stabili criterii mai judicioase de dezvoltare în perspectivă a acestor dotări, tendința actuală fiind în toată lumea de diminuare a coeficientului de stabilire a capacității.

Pentru celelalte unități culturale, ca teatre, săli de concerte, săli de expoziții, muzee — în general, dotări caracteristice centrului localității respective, și avînd caracter de unicat — nu se pun probleme deosebite de încadrare în rețea. Determinarea capacității și amplasamentul respectiv se fac de la caz la caz, în funcție de specificul localității, pe baza unei analize a funcțiunii, amplasării și a confortului care trebuie asigurat în etapa respectivă.

În ceea ce privește problema repartizării teritoriale în cadrul localităților respective, ea este legată de mărimea orașului și de situația dotărilor existente, dificultățile de rezolvare fiind direct proporționale cu acestea.

Corelarea capacității tuturor acestor dotări cu populația deservită și cu raza de deservire respectivă trebuie făcută avînd în vedere criteriile de justificare funcțională a unei asemenea unități, criterii în baza cărora trebuie să se precizeze un minimum admisibil de capacitate, corespunzător unui minim de populație deservită, pentru a se prevedea unități raionale din punct de vedere funcțional și economic.

Astfel, în orașele mai mici, capitale de raion sau similare acestora, amplasarea caselor de cultură sau a clubului sindical și a bibliotecii, unități centrale unicate, se face în centrul localității.

În orașele mari, organizate în micraioane și cartiere, în cazurile în care se impune realizarea mai multor cluburi sindicale, acestea se amplasează astfel încît să poată deservi zone mai largi din oraș, amplasarea lor fiind rațională în centrul unor cartiere.

În condiții similare este indicat a se amplasa și bibliotecile de cartier și cinematografele, a căror repartizare pe întreaga localitate trebuie să fie astfel soluționată încît — folosindu-se tipurile cu capacitățile cele mai indicate care rezultă din calculul determinării capacității — să se asigure o deservire cît mai corespunzătoare pentru zona respectivă.

Asigurarea din toate punctele de vedere a unei rețele culturale cît mai raionale trebuie să stea în atenția proiectanților care urmează să rezolve problemele de sistematizare a centrelor urbane, încă de la primele faze de elaborare a acestor lucrări. Colaborarea pe parcurs cu unitățile de resort ale C.S.C.A. din cadrul sfaturilor populare și cu însăși C.S.C.A. chiar de la primele faze, reprezintă una din premisele importante care vor contribui la o soluționare cît mai judicioasă a acestei probleme.

CRITERII PENTRU STABILIREA UNOR INDICI ÎN SISTEMATIZAREA MICRORAIOANELOR

Redacția supune discuției cititorilor opiniile expuse de autor în cadrul articolului de față.

Acțiunea nemaiîntlnită de reconstrucție a vechilor orașe și de construcție a unor orașe noi în țara noastră a pus în fața urbanistilor probleme din ce în ce mai complexe. Studiile de sistematizare și compoziția urbanistică au evoluat continuu spre soluții noi, care să contribuie la asigurarea unei vieți din ce în ce mai confortabile populației urbane.

Desigur că atât în țara noastră cât și pe plan mondial nu se pot încă trage concluzii definitive asupra consecințelor pe care le va avea adoptarea soluțiilor moderne de sistematizare în cartiere și microraioane pentru viața populației urbane. Realizările sînt de dată prea recentă iar anchete și studii sociale lipsesc, ceea ce face ca deocamdată rezultatele să se aprecieze pe bază de date incomplete.

Totuși, pe baza experienței căpătate pînă acum în țara noastră, se pot stabili o serie de criterii de principiu care să ducă la stabilirea unor indici valabili pentru construcțiile ce le vom realiza în anii imediat următori, ținînd seama de cifrele prevăzute în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R.

În cele de mai jos vom încerca să reamintim unele criterii pentru stabilirea densității microraioanelor, analizînd relațiile matematice dintre diverșii indici și parametri care stau la baza soluțiilor de sistematizare, cît și unele consecințe economice.

Pentru aceasta ne vom baza pe o serie de studii personale efectuate în cadrul Institutului Proiect București și I.S.C.A.S. Trebuie să menționez că dacă relațiile matematice sînt certe, unele concluzii și aprecieri reprezintă păreri personale ale cîtorva specialiști ce au lucrat la întocmirea acestor studii și nu pot fi considerate decît ca atare.

1. — Indici generali și criterii de stabilire a densităților pentru microraioane

Elaborarea detaliilor de sistematizare a unui microraion nou se bazează, pe de o parte, pe o serie de indici de directivă generală — valabili pe oraș, regiune sau chiar pe țară pentru un anumit stadiu de dezvoltare — indici care nu sînt influențați de situațiile locale ale microraionului și, pe de altă parte, pe unii parametri variabili în funcție de aceste situații locale, de mărimea și specificul orașului, cartierului etc., parametri care trebuie stabiliți încă de la întocmirea schiței și a temei de sistematizare.

Considerăm deci că se poate și este necesar ca pentru o anumită perioadă să se stabilească o serie de indici generali, și anume:

— indici de calcul al dotărilor social-culturale, de învățămînt, sanitare, de deservire, comerciale, sportive etc. atît în unități de folosință cît și în suprafețe de teren aferente, raportați la metri pătrați locuibili;

— indici de calcul al suprafeței aferente parcajelor și garajelor pe microraion, raportați tot la metri pătrați locuibili;

— indici de calcul al suprafeței spațiilor publice de microraion plantate (nu și a spațiilor plantate dintre blocurile de locuințe, jocurile de copii etc. care intră în terenul aferent locuințelor), raportați tot la metri pătrați locuibili; deși mărimea spațiilor verzi de microraion ar putea fi variabilă în funcție de poziția microraionului în cartier — adiacent sau la oarecare distanță de mari spații verzi (parcul de cartier etc.) — totuși, considerăm că este bine ca în toate microraioanele să se realizeze aceeași suprafață relativă pentru spațiul de microraion plantat, deoarece acesta reprezintă și o rezervă pentru dotări de viitor necesare unor cerințe necunoscute azi;

— procentele de ocupare a terenului aferent locuințelor în funcție de regimul mediu de înălțime; observăm că deși se obișnuiește să se indice procentele de ocupare a terenului sub forma unor limite maxime admise, din punct de vedere economic, nu există nici o justificare pentru adoptarea unor procente mai mici decît aceste limite maxime; ca urmare, considerăm că pentru o anumită perioadă economică și în cadrul sistemelor constructive existente, se pot preciza procente fixe de ocupare a terenului — bineînțeles pentru fiecare regim mediu de înălțime în parte.

În ceea ce privește parametrii variabili în funcție de situația locală — parametri care la rîndul lor nu pot varia însă decît în interiorul unor limite ce trebuie stabilite — considerăm că aceștia se limitează la următorii:

— Suprafața și forma microraionului. Nu mai este cazul să se insiste asupra faptului că acestea depind cu totul de situațiile locale. Totuși, pentru a se înscrie în noțiunea de microraion, este necesar să se stabilească limitele în care poate varia suprafața, iar pentru formă, adîncimea minimă a terenului sau raportul maxim admisibil între latura lungă și cea scurtă a dreptunghiului circumscriș.

— Densitatea brută în microraion. Deoarece indicele suprafeței locuibile pe locuitor este în continuă creștere, singurul element constant este suprafața locuibilă ce se realizează, așa încît densitatea — ca și toți ceilalți indici — va trebui să se refere la suprafața locuibilă. Bineînțeles, că în stabilirea indicilor respectivi se va ține seama de scăderea densității de locuitori în timp, pe măsura creșterii indicelui de confort în ceea ce privește suprafața locuibilă.

Densitatea în microraion, exprimată în metri pătrați locuibili pe hectar, trebuie să se înscrie în anumite limite de maxim și minim, dar alegerea ei în cadrul acestor limite este funcție de situația locală.

La stabilirea limitelor de înscriere a densității trebuie să ne dăm seama de o serie de criterii de viață urbană și deși, după cum am amintit, nu există încă anchete

sociale concludente, se pot totuși aproxima limitele respective.

În ceea ce ne privește nu considerăm justă ideea că dacă s-ar elimina criteriul economic — care poate fi o problemă de conjunctură — cu cît densitatea este mai mică, cu atît este mai bine. Există o anumită limită inferioară pentru densitate, limită care dacă nu este respectată poate duce la soluții care să nu mai asigure o viață socială de mediu urban.

După cum vom încerca să ilustrăm, din punct de vedere economic — dacă nu se ține seama de valoarea lucrărilor de echipare a teritoriului orășenesc — costul investițiilor pe microraion rămîne practic neschimbat în limite largi de variație a densității, dacă soluțiile date se înscriu pe o anumită curbă de variație a procentului de ocupare a terenului în funcție de regimul mediu de înălțime. Pe de altă parte, costul lucrărilor de echipare orășenească crește mult o dată cu creșterea măririi orașului, ducînd în cazul orașelor mari la scăderea sensibilă a costului investițiilor totale și a cheltuielilor de exploatare orășenească, o dată cu creșterea densității. Rezultă deci că în același timp cu creșterea măririi orașului este necesar să se adopte densități mai mari, bineînțeles în limitele stabilite. De altfel, la criteriile care conduc la această concluzie trebuie adăugat și faptul că simultan cu creșterea densității se scurtează și distanțele de transport de la locuințe la locul de muncă sau recreație și deci timpul pierdut. Desigur că în orașele mici și de mărime mijlocie diferențele acestea sînt fără importanță, dar în orașele mari ele pot avea influențe hotărîtoare.

Pe baza acestor considerente se pot stabili unele criterii generale. Alegerea densității microraionului este însă în funcție și de o serie întreagă de situații locale care pot avea influențe atît asupra rezolvărilor urbanistice cît și asupra economicității soluțiilor.

Dăm cîteva exemple:

— caracterul orașului sau cartierului poate determina un anumit regim de înălțime și o anumită arhitectură, cu influențe sensibile asupra densității;

— poziția în oraș sau în cartier a microraionului respectiv duce de asemenea la soluții diferite; un microraion adiacent unui mare spațiu verde care asigură o microclimă și un loc de recreație a populației în imediata apropiere, poate avea o densitate mai mare decît un microraion din mijlocul unui cartier construit; în alegerea soluțiilor trebuie să se țină seama și de protecția față de vînturile dominante, respectiv de viscolul iernilor noastre;

— relieful terenului poate fi determinant în realizarea unei anumite densități;

— din punct de vedere economic, situația locală a costului unor lucrări edilitare, natura terenului de fundații și deci costul acestora, gradul de seismicitate etc. pot fi determinante în alegerea soluțiilor și în ceea ce privește densitatea ce trebuie adoptată.

II. — Relații între indicii și parametrii de bază și modul de determinare a unor caracteristici care rezultă din aceste relații

După cum am arătat mai sus, considerăm necesar să se stabilească pentru o anumită perioadă o serie de indici generali și, înainte de începerea studiilor de compoziție în sistematizarea microraiunului, să se studieze toate condițiile locale, determinându-se densitatea ce urmează a se realiza.

Dacă în determinarea indicilor și parametrilor arătați intervin o serie de date sociale etc. și unele studii sau aprecieri care pot avea și influențe subiective (ceea ce nu împiedică însă să se adopte hotărâri stabile pe o anumită perioadă), o dată determinați acești indici, din ei rezultă în mod matematic o serie de alte elemente în funcție de unele relații — care pot fi traduse tot în diagrame matematice — dintre indicii și parametrii de bază.

Pentru a putea stabili unele relații este necesar să se adopte notații și definiții unitare. În acest studiu voi utiliza următoarele notații :

A_{br} = suprafața brută a microraiunului (măsurată în ha)

A_{net} = suprafața de teren aferentă locuințelor în microraiun, dedusă din suprafața brută din care s-au scăzut suprafețele dotărilor, spațiilor plantate publice, circulației etc. (măsurate în ha)

Σ_i = suma indicilor de calcul al suprafeței de teren necesare dotărilor etc. (se exprimă în m.p. de teren pe m.p. locuibili)

A_{loc} = suprafața locuibilă totală ce se realizează în microraiunul respectiv (unitate de măsură, m.p. locuibili)

A_c = suprafața construită la sol a locuințelor ce se realizează în microraiunul respectiv (unitate de măsură, m.p. construcții)

Δ_{br} = densitatea brută de microraiun este raportul dintre suprafața locuibilă (exprimată în m.p. locuibili) și suprafața brută a microraiunului (exprimată în ha)

$$\Delta_{br} = \frac{A_{loc}}{A_{br}} \left(\frac{\text{m.p. locuibili}}{\text{ha}} \right) \quad (1)$$

Δ_{net} = densitatea netă este raportul dintre suprafața locuibilă și suprafața aferentă locuințelor

$$\Delta_{net} = \frac{A_{loc}}{A_{net}} \left(\frac{\text{m.p. locuibili}}{\text{ha}} \right) \quad (2)$$

P = procentul din suprafața aferentă locuințelor ocupată de construcția locuințelor la sol

$$P = 100 \frac{A_c}{10\,000 A_{net}} = \frac{A_c}{100 A_{net}} (\%) \quad (3)$$

N = numărul mediu de caturi al construcțiilor de locuințe. Media se raportează la procentele de suprafață locuibilă realizată în construcții cu diverse regimuri de înălțime.

$$N = \frac{100}{\sum \frac{P_n}{n_n}} \quad (4)$$

n_n = numărul de caturi al fiecărei construcții

P_n = procentul de suprafață locuibilă realizat în clădiri cu n_n caturi în microraiunul respectiv.

Relația (4) se deduce în modul următor din definiția arătată :

Suprafața construită la sol a construcțiilor de locuințe trebuie să fie egală cu suprafața construită desfășurată (A_d) împărțită prin numărul de caturi mediu (N) sau cu suma suprafețelor construite desfășurate în fiecare regim împărțită prin numărul de caturi al fiecărui regim

$$A_c = \frac{A_d}{N} = \sum \frac{A_{dn}}{n_n} \quad (5)$$

Notind cu k_3 raportul dintre suprafața totală locuibilă și cea construită totală rezultă :

$$k_3 = \frac{A_{loc}}{A_d} \text{ deci } A_d = \frac{A_{loc}}{k_3}$$

Relația (5) devine :

$$A_c = \sum \frac{A_{loc n}}{n_n k_{3n}}$$

Dar

$$A_{loc n} = \frac{P_n}{100} A_{loc}$$

și admițind pentru simplificare pe k_3 constant, dat fiind că în general acesta variază în limite foarte mici, rezultă

$$A_c = \frac{A_{loc}}{100 k_3} \sum \frac{P_n}{n_n} \quad (6)$$

Din (5) și (6)

$$A_c = \frac{A_{loc}}{k_3} \cdot \frac{1}{N} = \frac{A_{loc}}{100 k_3} \sum \frac{P_n}{n_n} \quad (7)$$

rezultă :

$$\frac{1}{N} = \frac{1}{100} \sum \frac{P_n}{n_n}$$

deci

$$N = \frac{100}{\sum \frac{P_n}{n_n}}$$

Deoarece adesea regimul mediu de înălțime se deduce făcându-se media aritmetică a înălțimilor vom da mai jos un exemplu numeric pentru a ilustra ordinul de mărime al erorii.

Dacă admitem că într-un microraiun se realizează următoarele procente în construcții cu număr de caturi diferite :

$p_1 = 40\%$ în clădiri p + 4	$n_1 = 5$ (caturi)
$p_2 = 20\%$ în clădiri p + 7	$n_2 = 8$ (caturi)
$p_3 = 40\%$ în clădiri p + 9	$n_3 = 9$ (caturi)

Dacă se face media aritmetică rezultă un regim mediu de înălțime de

$$0,4 \times 5 + 0,2 \times 8 + 0,4 \times 10 = 7,6 \text{ caturi}$$

Aplicind formula (4) rezultă regimul real mediu de înălțime :

$$N = \frac{100}{\frac{40}{5} + \frac{20}{8} + \frac{40}{10}} = \frac{100}{14,5} = 6,9 \text{ caturi.}$$

★

Între cantitățile arătate mai sus se pot stabili următoarele relații :

a) Suprafața aferentă locuințelor în funcție de suprafața și densitatea brută

$$A_{net} = A_{br} - \frac{A_{loc} \Sigma_i}{10\,000} = A_{br} \left(1 - \frac{\Delta_{br} \Sigma_i}{10\,000} \right)$$

$$\frac{A_{net}}{A_{br}} = 1 - \frac{\Delta_{br} \Sigma_i}{10\,000} \quad (8)$$

Cum am arătat că indicii « i » de calcul al dotărilor trebuie să fie unitari pentru toate cazurile și constanți pe o anumită perioadă, Σ_i este o constantă, așa încît se poate stabili diagrama de variație a suprafeței aferente locuințelor în funcție de cea brută de microraiun.

Suma indicilor aplicați azi în mod uzual fiind de cca. 1,3, rezultă diagrama din fig. 1. Bineînțeles că o dată cu stabilirea definitivă a indicilor (i) se poate stabili și diagrama definitivă.

b) Raportul dintre densitatea netă și cea brută

$$\Delta_{net} = \frac{A_{loc}}{A_{net}}$$

Din (8) și (1)

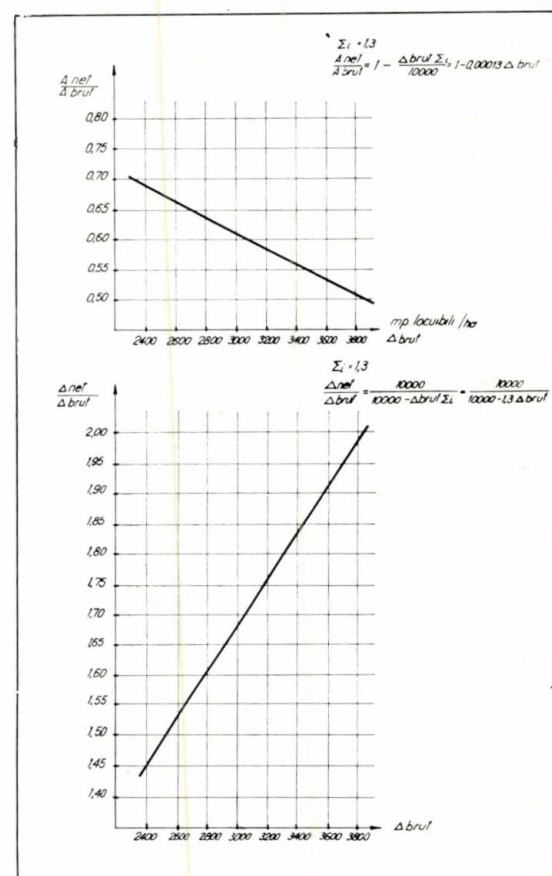
$$\Delta_{net} = \frac{A_{loc}}{A_{br} \left(1 - \frac{\Delta_{br} \Sigma_i}{10\,000} \right)} = \frac{\Delta_{br}}{1 - \frac{\Delta_{br} \Sigma_i}{10\,000}}$$

Sau raportul dintre Δ_{net} și Δ_{br} este :

$$\frac{\Delta_{net}}{\Delta_{br}} = \frac{10\,000}{10\,000 - \Delta_{br} \Sigma_i} \quad (9)$$

Admițind $\Sigma_i = 1,3$, rezultă diagrama din fig. 2.

Fig. 1 și 2

c) Relația dintre densitate, procent de ocupare la teren și regim mediu de înălțime.

Din relația (3) :

$$P = \frac{A_c}{100 A_{net}} \text{ sau } A_c = 100 A_{net} P$$

înlocuind în (7) :

$$100 A_{net} P = \frac{A_{loc}}{k_3} \cdot \frac{1}{N}$$

sau deoarece

$$\frac{A_{loc}}{A_{net}} = \Delta_{net} \text{ rezultă}$$

$$100 P = \frac{\Delta_{net}}{k_3} \cdot \frac{1}{N}$$

de unde :

$$N = \frac{\Delta_{net}}{100 k_3 P} \text{ sau } NP = \frac{\Delta_{net}}{100 k_3}$$

(10)

sau

$$P = \frac{\Delta_{net}}{100 k_3 N}$$

sau

$$\Delta_{net} = 100 k_3 PN$$

Fig. 3

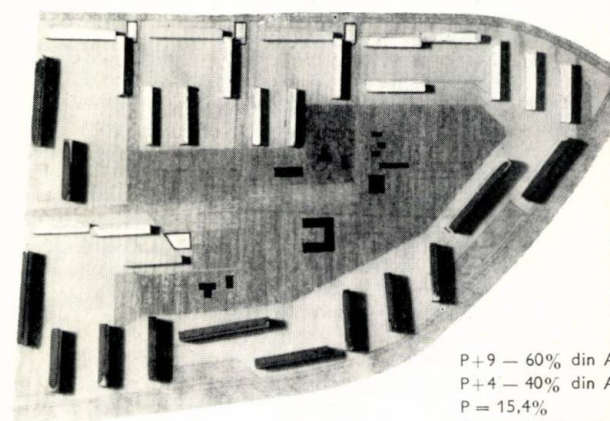
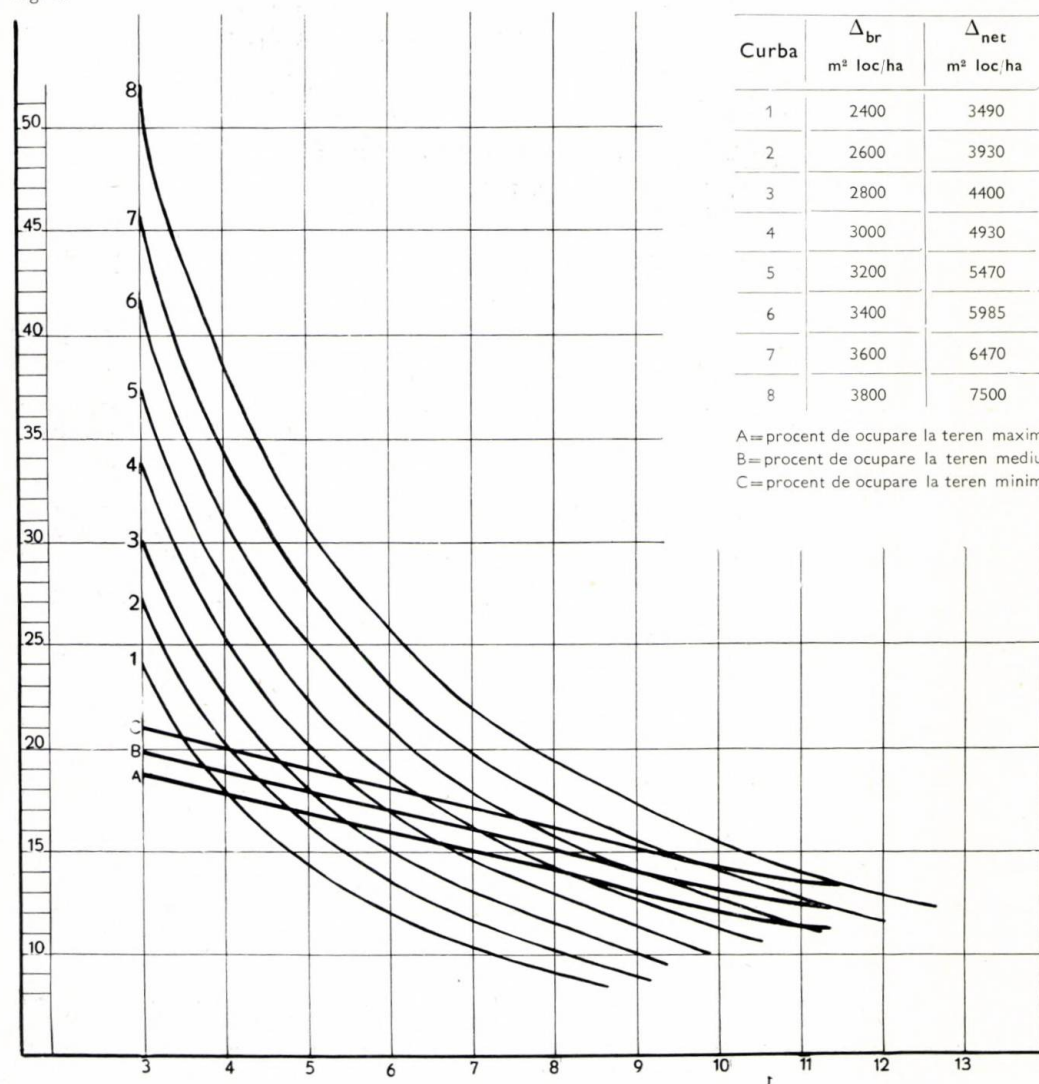

Fig. 4

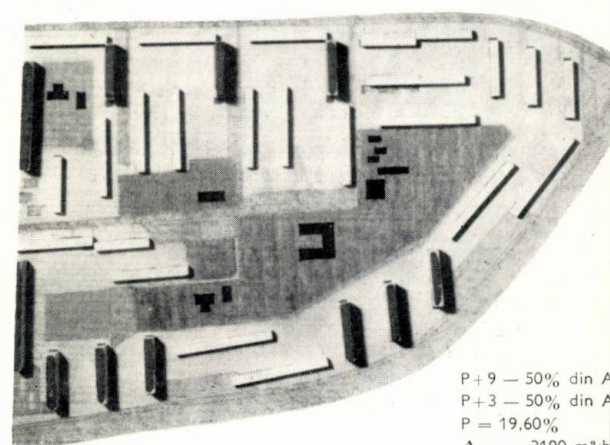

Fig. 7

Deoarece am arătat mai sus considerentele pe baza cărora trebuie stabilită densitatea brută — de unde rezultă densitatea netă (9) — și deoarece procentul de ocupare la teren este un indice general care trebuie stabilit ca directivă pentru fiecare regim de înălțime mediu în parte, rezultă că regimul mediu de înălțime nu poate fi ales arbitrar ci el se deduce din valorile alese pentru densitate și procent de ocupare la teren.

În fig. 3 s-a reprezentat grafic funcția (10) și s-au figurat curbe propuse (singurele care pot fi susceptibile de interpretări, ele nefiind deduse matematic) pentru valorile procentelor de ocupare a terenului în funcție de regimul mediu de înălțime. Dacă se admit definitiv aceste curbe, rezultă clar de pe diagramă regimul mediu de înălțime pentru fiecare densitate.

Pentru a putea aprecia care este procentul maxim de ocupare la teren, în cadrul Institutului Proiect București s-au elaborat pe baza aceluiași microraiou și cu o densitate brută constantă de 3 200 m² locuibili la hectar (respectiv o densitate netă de 5 480 m² locuibili la hectar) o serie de studii cu diferite regimuri de înălțime. În figurile 4, 5, 6, 7, 8 și 9 se dau fotografiile machetelor respective și procentele de ocupare care au rezultat. Am considerat că soluția acceptabilă — care asigură o degajare suficientă a terenului între locuințe — este cea din fig. 6, la care regimul mediu este de 6,25 caturi și procentul de ocupare de :

$$P = \frac{\Delta_{net}}{100 k_3 N} = \frac{5480}{100 \times 0,48 \times 6,25} = 18,26\%$$

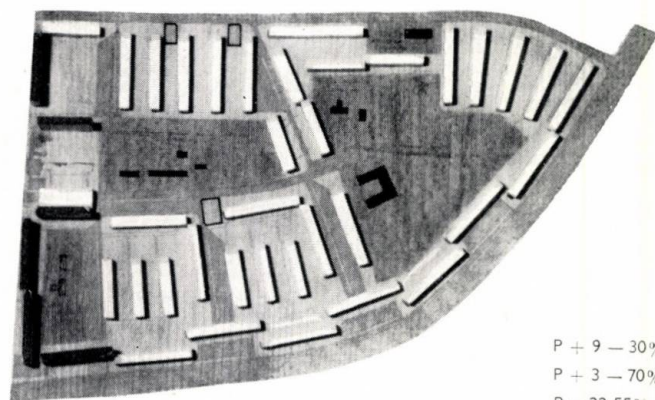

Fig. 5

$P + 9 = 30\%$ din A_{loc}
 $P + 3 = 70\%$ din A_{loc}
 $P = 22,55\%$
 $\Delta_{br} = 3200 \text{ m}^2/\text{ha}$
 $\Delta_{net} = 5480 \text{ m}^2/\text{ha}$

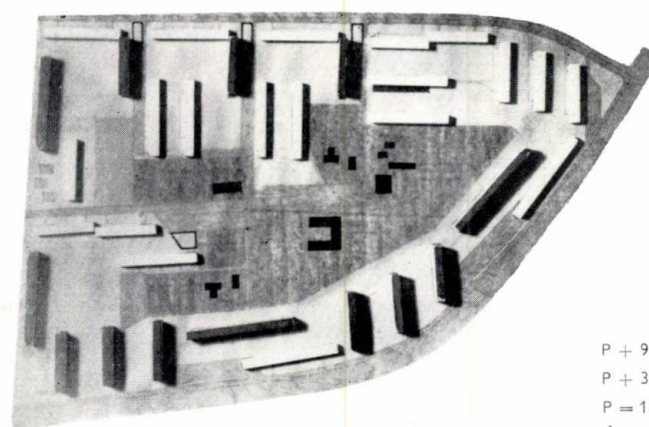

Fig. 6

$P + 9 = 60\%$ din A_{loc}
 $P + 3 = 40\%$ din A_{loc}
 $P = 18,26\%$
 $\Delta_{br} = 3200 \text{ m}^2/\text{ha}$
 $\Delta_{net} = 5480 \text{ m}^2/\text{ha}$

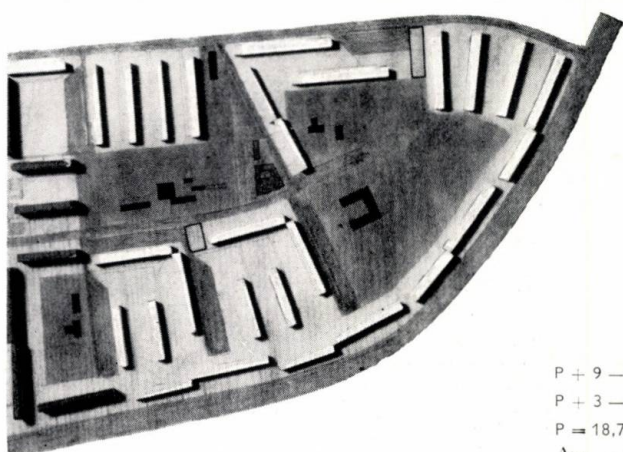

Fig. 8

$P + 9 = 30\%$ din A_{loc}
 $P + 3 = 70\%$ din A_{loc}
 $P = 18,73\%$
 $\Delta_{br} = 3190 \text{ m}^2/\text{ha}$
 $\Delta_{net} = 5460 \text{ m}^2/\text{ha}$

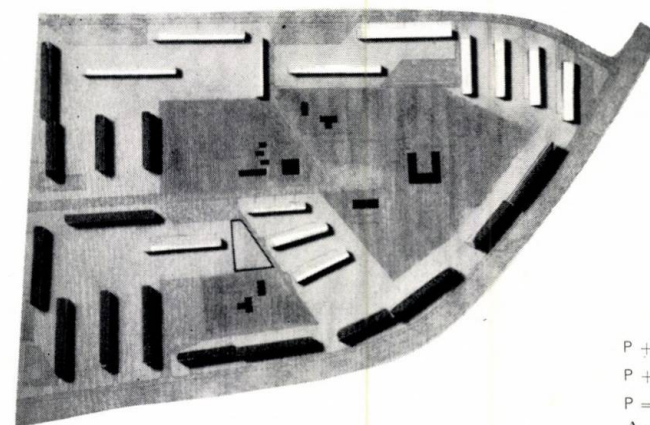

Fig. 9

$P + 9 = 70\%$ din A_{loc}
 $P + 3 = 30\%$ din A_{loc}
 $P = 14,57\%$
 $\Delta_{br} = 3200 \text{ m}^2/\text{ha}$
 $\Delta_{net} = 5480 \text{ m}^2/\text{ha}$

Aceste studii și unele aprecieri din soluții cunoscute au stat la baza propunerii din diagrama din fig. 3 pentru valoarea lui P în funcție de regimul de înălțime mediu.

III. — Considerațiuni asupra valorilor de investiție din microraión în funcție de densitățile admise

După cum am arătat mai sus, în afara suprafeței și formei microraiónului, singurul parametru care depinde de situația locală este cel al densității de care depind apoi și celelalte elemente, inclusiv regimul de înălțime. Deoarece în alegerea densității unul din criteriile de bază trebuie să fie cel economic, vom da mai jos câteva evaluări ale variației valorilor de investiție în microraión în funcție de densitatea aleasă. Tabloul acestor valori s-a întocmit luându-se în considerație regimul mediu de înălțime rezultat din diagrama din fig. 3 pe baza curbei propuse pentru variația procentului de ocupare la teren. Bineînțeles că dacă se admit procente de ocupare la teren mai mari, regimul de înălțime scăzând, valorile se schimbă.

Din tabloul valoric alăturat rezultă că în mod practic se poate considera că în condiții egale de teren, valoarea lucrărilor de microraión rămâne aproximativ egală în limite destul de largi de variație a densității. Dacă se ia însă în considerație valoarea

COST COMPLEX PE APARTAMENT MEDIU

Lei/m² supr. loc.

Dens. br. micr.	2 600	2 800	3 000	3 200	3 400
Nr. mediu niv.	4,3	5,0	5,9	7,0	9,0
Cost locuințe	1 530	1 581	1 595	1 620	1 658
Cost amenajări teritoriu locuințe	74	67	61	57	54
Cost dotări microraión	304	304	304	304	304
Cost lucrări edilitare microraión . .	215	200	145	140	136
Total parțial Cost lucrări echipare teritoriu orașenesc	1 052	1 008	965	930	880
Total parțial	3 175	3 160	3 070	3 051	3 034
Indice de comparație% . .	100,0	99,5	97,0	96,2	95,6
Cost demolări	123	114	106	100	94
Total general	3 298	3 274	3 176	3 151	3 128
Indice de comparație%	100,0	98,8	96,0	95,5	94,7

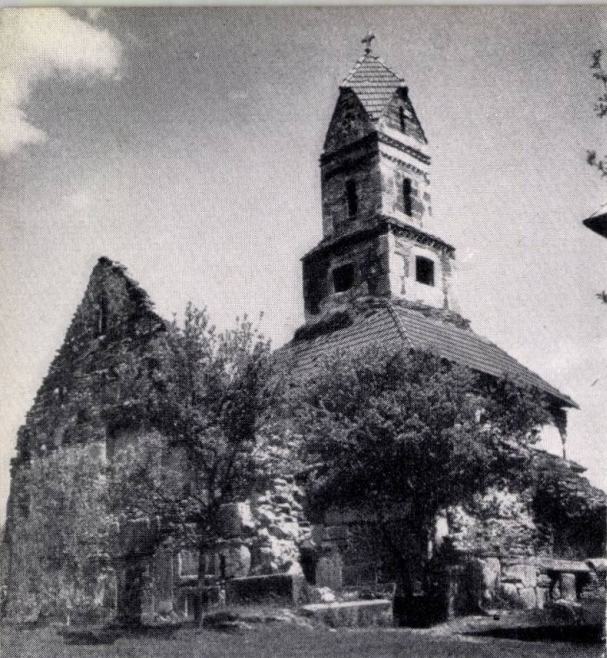
lucrărilor de echipare orașenească (circulație orașenească, rețele edilitare generale etc.) valoarea investițiilor scade o dată cu creșterea densității.

Trebuie însă să observăm că în valorile de mai sus s-au luat în considerație valori aproximative pentru lucrările de echipare orașenească în orașe cu peste un milion de locuitori. Ponderele acestor valori pentru orașele mici este însă mult mai mică iar variația lor în funcție de densitate este de asemenea mult mai mică decât în cazul orașelor mari.

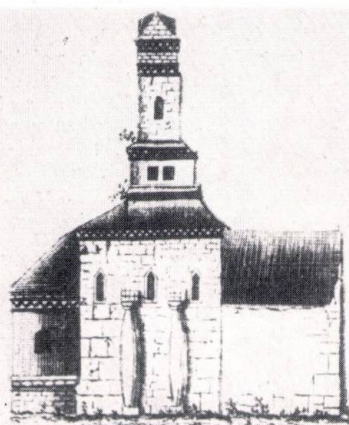
În concluzie, considerăm că din punct de vedere economic în cazul orașelor mari este necesar să se adopte densități cât mai mari — cu consecința respectivă de regim mediu de înălțime mare; în cazul orașelor mici, valorile de investiție rămânând aproximativ egale în limite largi ale valorii densităților, în alegerea acestora criteriul economic nu mai intervine în mod practic (bineînțeles în condiții de teren normale).

Trebuie să precizăm că relațiile și indicii arătați mai sus pot ajuta, pe de o parte, la stabilirea bilanțului teritorial, ușurând în acest fel procesul de creație a compoziției urbanistice și, pe de altă parte, reprezintă unele criterii pentru alegerea unei soluții dintre mai multe variante de egală valoare compozițională.

În nici un caz, acești indici nu trebuie interpretați ca o restrângere a posibilităților de realizare a unor ansambluri armonioase din toate punctele de vedere.

1 — Biserica de la Densuș înainte de restaurare
2 — Biserica de la Densuș — Stampă din anul 1767
3 — Biserica S-ta Maria Orlea
4 — Biserica de la Densuș — Plan
5 — Biserica de la Strei
6 — Biserica de la Densuș — Relevu
7 — Biserica de la Densuș înainte de restaurare

Dieses ist das Vordertheil oder die Südseite von einem Marstempel bey dem Dorf Densfus im Hadzeckerthal; welcher noch ganz zu sehen ist. Den 22. Julius 1767.

MONUMENTUL DE LA DENSUȘ

Biserica din Densuș constituie prin planul și prin particularitățile sale, dintre care unele sînt adevărate curiozități, un unicat în raport cu arhitectura medievală de pe întreg teritoriul țării noastre.

Partea cea mai veche a monumentului se compune dintr-o încăpere aproape pătrată (naosul), o absidă semicirculară orientată spre răsărit și o turlă înaltă, combinată cu elementele unui turn, sprijinită pe patru pile masive, formînd un careu înscris în pătratul naosului. Mai tîrziu s-a adăugat pe latura de sud a altarului și naosului, respectiv diaconiconul și chiliile, iar într-o ultimă etapă de construcție — tinda.

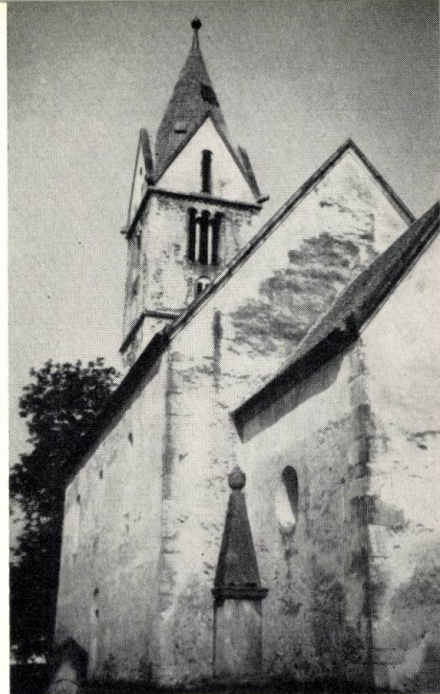
Plastica pitorească și oarecum stranie a monumentului, pe care lucrările de restaurare executate în 1962 nu au modificat-o, a atras încă de acum două secole privirea călătorilor și interesul istoricilor.

Primele știri despre monument provin dintr-o publicație a baronului Hohenhausen (1717), care consideră că la origine biserica a fost un templu roman al zeului Marte. Gerardo afirma că biserica a fost inițial un monument funerar ridicat în cinstea generalului roman Longinus, iar Carol Gros și Ackner (1847) apreciau zidirea acesteia mult ulterioară stăpînirii romane în Dacia.

N. Iorga și Gh. Balș au datat construirea monumentului în secolul al XIV-lea. În fine, prof. V. Vătășianu fixează diferitele etape de construire a monumentului astfel : biserica în ultimul sfert al secolului al XIII-lea, diaconiconul curînd după zidirea acesteia, adăosul dinspre sud în secolul al XIV-lea, iar tinda nu mai devreme de secolul al XV-lea.

Indiferent de părerea acestora asupra originii și datării monumentului, din recenta comunicare a arh. Eugen Chefneux*) rezultă că cercetările efectuate de D.M.I. pe monument și teren, cu toate că nu au scos încă la iveală documente care să mărturisească direct în ce epocă a fost clădită biserica, au făcut posibilă stabilirea celor trei etape de construcție și, mai important, au asigurat elaborarea unui proiect de restaurare pe baze științifice.

*) Arh. Eug. Chefneux — « Cercetări și observații asupra bisericii din Densuș ».

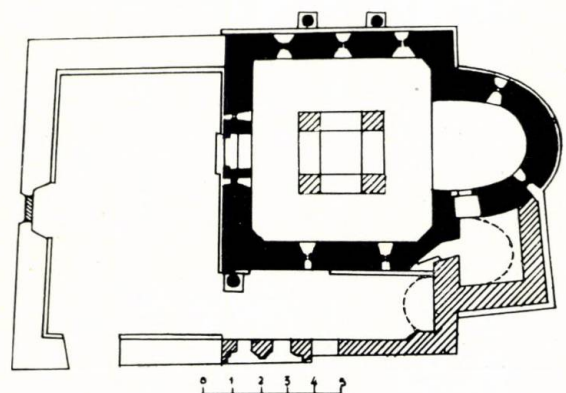

Din prima etapă de construcție, anterioară secolului al XIII-lea, se păstrează numai fundațiile, soclul și zidăria în piatră de talie ale naosului și absidei altarului.

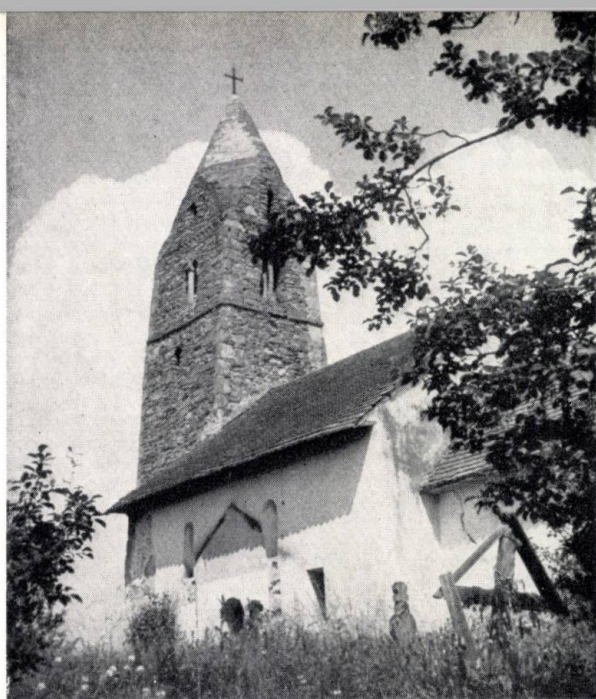
Zidăria din piatră brută a altarului și a părții superioare a pereților navei, bolțile, turla, învelitorile din lespezi de piatră, tainița, diaconiconul și anexa de pe latura sud au fost executate în același timp sau la intervale scurte. Existența tainiței, formele arhitecturale și structura acestor părți justifică datarea lor după invazia tătarilor din 1241, adică în a doua jumătate a secolului al XIII-lea.

Autorul comunicării crede că meșterul angajat la aceste lucrări a fost un localnic care și-a făcut ucenicia la zidirea bisericii din Strei, deoarece multe detalii precum și sistemul de acoperire a turlei sînt asemănătoare.

Acesta ar fi reconstituit deci partea superioară a monumentului, inspirîndu-se din arhitectura romană,

ETAPA I
ETAPA II
ETAPA III

5

dar realizând o legătură organică între partea inferioară, veche, și cea superioară, nouă, atât din punct de vedere structural cât și al compoziției volumelor.

Etapa a treia de construcție cuprinde tinda și este ulterioară anului 1445. Această afirmație se bazează pe o inscripție în frescă, descoperită pe altarul votiv situat la partea de jos a pilei din stînga intrării în biserică, care poartă data de 1445 și se referă la hram. Dar cum hramul se așază totdeauna la exterior rezultă că la acea dată tinda nu era construită.

★

Concluziile și considerațiile rezultate din comunicare sînt deosebit de interesante.

Cercetările metodice efectuate la Densuș au urmărit, în primul rînd, restaurarea monumentului pe baze științifice, restaurare care a afectat în general numai primele două etape. Nu au fost restaurate decît acele părți distruse pentru care s-au putut aduna toate datele certe necesare.

În al doilea rînd, cercetările au contribuit la stabilirea evoluției istorice a monumentului, cu etapele lui de construire. Pentru ultimele două etape datarea este, așa cum s-a arătat, certă : etapa a doua, în a doua jumătate a secolului XIII, iar a treia, după 1450.

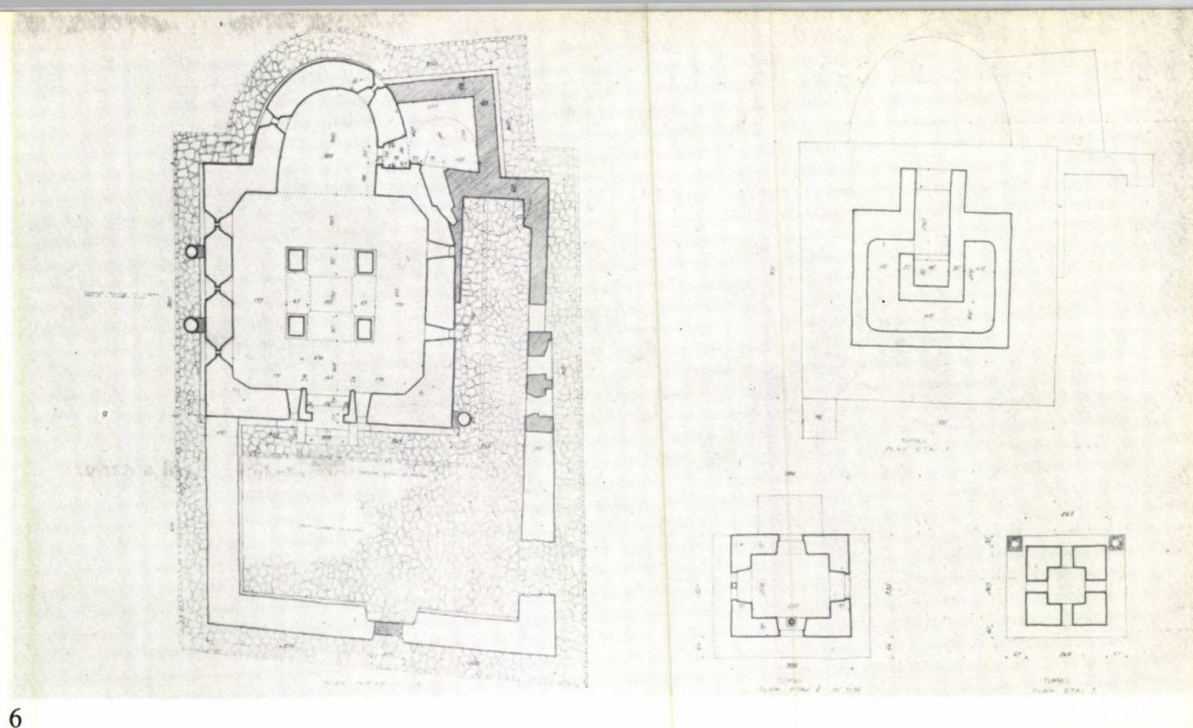
Referitor la etapa întâia, adică prima biserică, autorul comunicării o crede anterioară apariției arhitecturii romanice, emițînd ipoteza că aparține primului mileniu (menționează chiar secolul IV e.n.), fiind astfel cea mai veche biserică cunoscută pe teritoriul vechii Dacii.

În ceea ce privește originile primei biserici de la Densuș, se arată că aspectul ei, ca plan și structură, este foarte apropiat de cel al construcțiilor paleocreștine, cu care se încearcă cîteva comparații (cu biserica creștină din Sucidava, cu biserica din Dinogeția și, mai ales, cu oratoriul din Cotovușe-Serbia).

Cercetările în continuare ale specialiștilor vor putea infirma sau confirma, în total sau în parte, aceste ipoteze atât de îndrăznețe și interesante pentru perioada istorică a formării poporului român.

I. Focșeneanu

7

6

60

Elektrofar

PRODUCE

- tuburi fluorescente de 20, 40 și 65 W în toate culorile uzuale (alb, alb lumina zilei, alb de lux și alb cald de lux)

- lămpi fluorescente cu vapori de mercur de înaltă presiune de 80, 125, 250 și 400 W, precum și balasturile necesare

- startere și balasturi pentru tuburile fluorescente

- reclame și firme luminoase în culori variate

- lămpi de semnalizare cu neon

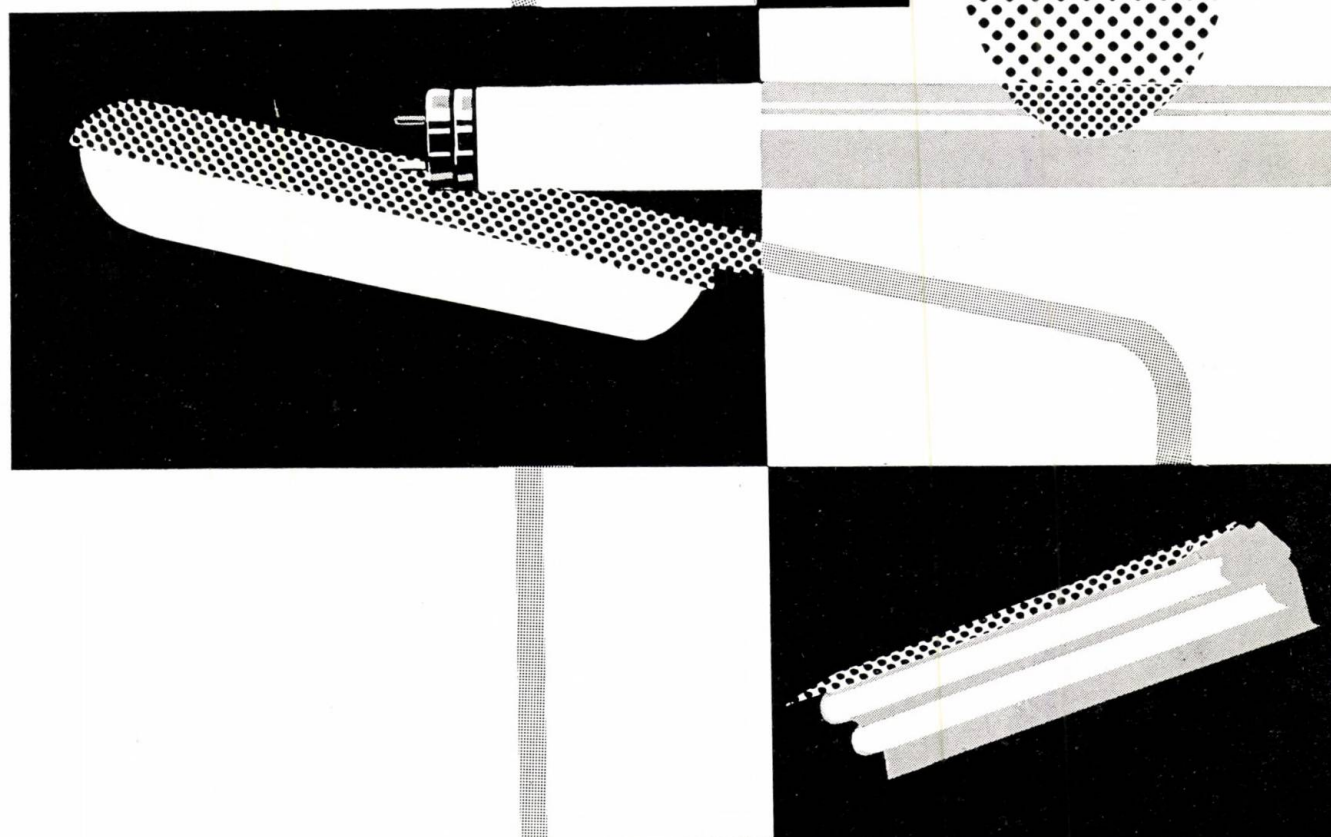
- lămpi de heliograf

- corpuri de iluminat fluorescent pentru interior și exterior

- corpuri de iluminat fluorescent ornamentale și corpuri etanșe

- întreruptoare cu mercur

- încercătoare de tensiune tip șurubelniță

R

ECLAME SI FIRME LUMINOASE

I. I. S. ELECTROFAR FABRICĂ DE LĂMPI FLUORESCENTE ȘI ARTICOLE ELECTROVID

BUCUREȘTI—STR. PARÎNGULUI Nr. 76—RAION GRIVIȚA ROȘIE • TELEFON: centrală 17.51.00 • Serviciul vânzări 17.34.89 • Secția neon 18.66.14

40538

Lei 15

ПРИСУЖДЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРЕМИЙ ЗА 1962 ГОД ЗА ПРОИЗВЕДЕНИЯ АРХИТЕКТУРЫ — В статье дан анализ трёх наиболее ценных творений архитектурного и градостроительного искусства, которым недавно была присуждена Государственная премия, являющаяся наивысшей возможной наградой в РНР за творческие произведения. Государственной премии были удостоены: предназначенная для отдыха трудящихся застройка ансамблевого и комплексного характера на курортных местах Эйфория и Мамай, ансамблевая застройка, образующая общегородской центр г. Галаца, и оборудованный в Дворце РНР новый зал универсального назначения.

ПРЕМИИ ЗА 1962 ГОД, УЧРЕЖДЕННЫЕ СОЮЗОМ АРХИТЕКТОРОВ РНР
Арх. Т. Еволчану — ПРИСУЖДЕНИЕ ПРЕМИЙ ЗА 1962 ГОД, УЧРЕЖДЕННЫХ СОЮЗОМ АРХИТЕКТОРОВ РНР. Приводится список произведений архитектурного и градостроительного искусства, отмеченных похвальными отзывами или удостоенных премиями за 1962 год, учрежденными Союзом Архитекторов РНР. Рассматриваются несколько проектов, которым были присуждены премии.

Арх. С. Нишу — МНОГОКВАРТИРНЫЕ ЖИЛЫЕ ДОМА ПО БУЛЬВАРУ РЕСПУБЛИКИ В г. ПЛОЕШТИ. Содержащие 1450 квартир многоэтажные жилые дома первой очереди строительства микрорайона площадью 37 га, с доведением количества квартир до 3257 в следующие очереди. Застройка смешанная — 5-и 9-этажная.

Арх. В. Аджеит — ТОЧЕЧНЫЕ 12-ЭТАЖНЫЕ ЖИЛЫЕ ДОМА В ПАРКЕ «ФЛО-РЯСКА» В г. БУХАРЕСТЕ. Территория занята жилым массивом на берегу озера «Флорьяска» — 25 га с примыканием к нему парка площадью 9 га. Расчитанные на 1500 жильцов, образующие массив шесть 12-этажных жилых домов «точечного» типа (294 квартиры о 3-х и 4-х комнатах) размещены вдоль улицы, устроенной на возвышенной гряде, чем обеспечивается хорошая видимость в сторону озера.

Принятым конструктивным решением зданий предусматривалось сооружение стен в скользящей опалубке, что обеспечило наряду с экономичностью, также значительное повышение производительности труда и сокращение сроков строительства.

Арх. Н. Флореску — ПЛАНИРОВКА И ЗАСТРОЙКА ЮГО-ЗАПАДНОЙ ЗОНЫ ГОРОДА ОНЕШТИ (ОЧЕРЕДЬ 1960—1962 г.). Решением застройки, намеченной к осуществлению в эту очередь учитывались как требования, установленные проектом планировки города, так и необходимость вести строительство в условиях наличия зданий, образующих квартал, выстроенный на этой территории в 1959—1960 годах.

Помимо многоквартирных жилых домов завершены строительством школьное здание с 16-ю классными помещениями и кинотеатр на 455 мест. Выделены участки для строительства детских, спортивных залов, диспансеров и других учреждений культурно-бытового обслуживания.

Архитекторы Маргарита Дымбояну и А. Шербеску — ИНФРАМИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ АКАДЕМИИ НАУК РНР. — Институт размещен вблизи Бухарестской инфекционной больницы №2 и соединен с ней аллеей. Территория института — 1,70 га. На этом же участке кольцевой городской дороги (именуемой проспектом имени Михаила Храброго) помимо института и больницы размещены ещё содержащие 529 квартир 7 многоэтажных жилых домов, причем все эти здания образуют единый архитектурный ансамбль.

Закрепленные за институтом функции сосредоточены в трёх отдельно стоящих корпусах: в 2-этажном корпусе «А» (с подвалом) размещены амфитеатр и библиотека с подсобными помещениями; в 2-этажном корпусе «Б» (с подвалом) находятся помещения для научного руководства и административные помещения и, наконец, в 3-этажном корпусе «В» (с полуподвальным помещением под всем зданием) находятся исследовательские лаборатории с соответствующими обслуживающими помещениями.

Арх. Мирела Николау — ТИПОВЫЕ СТОЛОВЫЕ НА 600 И НА 400 ПОСАДОЧНЫХ МЕСТ. Выстроенные уже в нескольких городах страны столовые рассматриваемых двух типов (столовые первого типа с технологией обслуживания 600 обедающих в три смены, а второго типа — 400 обедающих в две смены) обеспечивают большую экономичность и вполне отвечают предъявляемым к ним функциональным требованиям.

Входящие в состав столовых помещения размещены на трёх уровнях.
Арх. Е. Труца — СТОЛОВАЯ НА КУРОРТЕ СОВАТА. Решением столовой предусмотрено наивысший уровень благоустройства и комфортабельности, с учётом того, что Совата является курортным местом международного значения. Двухэтажное здание столовой размещено в центре курортного места, обрамляется роскошно развившимися зелеными насаждениями. Принятой в столовой технологией обеспечивается обслуживание 1200 обедающих в три смены.

Арх. Р. Козма — СРЕДНЕЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ УЧИЛИЩЕ №2 В г. БУХАРЕСТЕ. Здание для такого рода школы с совмещением преподаванием музыки и общеобразовательных предметов было выстроено впервые в нашей стране.

Здание состоит из двух частей различной этажности: служащие функциям общим для обоих видов преподавания помещения для лиц руководящего персонала и административных работников, а также парадные двери, служащий коммуникационным центром здания холл и предназначенные для передвижения учащихся и педагогического персонала главные лестницы сгруппированы в центральной части здания, к которой примыкают с одной стороны трёхэтажное крыло с классными помещениями для общеобразовательной школы, а с другой — двухэтажное крыло, в котором сосредоточены функции музыкального преподавания. Здесь находятся: 45 классных помещений, зал для репетиций, зал для представлений (с правом доступа для посторонних лиц), гардеробная и подсобные помещения, необходимые для обеспечения функций и процессов, протекающих в зале для представлений.

Архитекторы Г. Биро и М. Дамиан — ЗАЛ СТУДИИ ТЕАТРАЛЬНОГО ИНСТИТУТА В г. ТЫРГУ-МУРЕШ. Объединяет функции зрительного зала и классного помещения; рассчитан на 200 посадочных мест; оснащен всеми устройствами необходимыми для обеспечения протекающих в нём функций.

* * *

АКАДЕМИКУ АРХИТЕКТУРУ ПЕТРУ АНТОНЕСКУ ИСПОЛНИЛОСЬ 90 ЛЕТ

По случаю девяностого года со дня рождения выдающегося представителя румынской архитектуры академика архитектора Петра Антонеску состоялось чествование его Академией РНР, Союзом Архитекторов РНР и Архитектурным институтом имени Иона Минку на торжественном собрании проведенном 19 июня т. г. в актовом зале Академии РНР.

ПРОМЫШЛЕННОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Проф. арх. Л. Адлер, доцент арх. К. Енаке — О ПРОВЕДЕННОМ В БРАЗИЛИИ В 1962 ГОДУ МЕЖДУНАРОДНОМ СЕМИНАРИИ ПО ВОПРОСАМ АРХИТЕКТУРЫ ПРОМЫШЛЕННЫХ ЗДАНИЙ. Краткое обозрение работ семинария и происходивших на нём обсуждений зачитанных докладов. С большей полнотой освещаются работы группы, на которой прорабатывались вопросы взаимоотношений между городом и промышленностью с учётом того, что Румынская делегация выступила в этой группе с докладом об основных направлениях и работах по составлению проектов планировки пяти промышленных районов РНР.

ЖИЛИЩНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Арх. Д. Бакалу и другие — ЗАСТРОЙКА ПЛОЩАДИ ВОСТОЧНОГО ВОКЗАЛА В г. БУХАРЕСТЕ. У места примыкания Вокзального бульвара к площади выстроены три 9-этажных здания, отмечающих в пространственном построении присутствие вокзала; здания эти облюбованы при помощи одноэтажных соединительных вставок, в которых размещены предприятия торговли. На противоположной стороне площади размещён ресторан, с оборудованными при нём пивной и закусочной. Обе стороны бульвара имени Г. Димитрова между площадью Восточного вокзала и проспектом имени Михаила Храброго застроены частично 5-этажными домами, а существующую эспланаду намечено переустроить.

ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВО

Арх. Т. Еволчану — ОСНОВНЫЕ ЦЕЛИ РЕКОНСТРУКЦИИ ГОРОДА ЯССЫ. Реконструкция г. Яссы, крупного университетского и больничного центра, является типичным примером необходимости комплексного подхода к решению отличающихся сложностью задач, возникающих при реконструкции городов. В данном случае одним из факторов, обуславливающих эту сложность, является большой объём строительства, намеченного к выполнению в течение шестилетки, как: школьных зданий с доходящим до 190 количеством классных помещений, кинотеатров (всего 2700 мест), однадцати диспансеров, одного больничного корпуса (приблизительно на 900 коек), университетской поликлиники площадью около 10000 кв м и зданий для торговых предприятий площадью также около 10000 м².

Автор описывает подробно путь пройденный в период от 1943 года, когда было положено начало делу планировки, до 1960 года — года завершения разработки проекта планировки города Яссы Центральным научно-исследовательским и проектным институтом по строительству, архитектуре и районной планировке.

В заключение приводится критическое рассмотрение этого архитектурно-планировочного документа.

ДИСКУССИИ

Арх. Р. Иконому — ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ КЛУБОВ ПРОФСОЮЗНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ И ДОМОВ КУЛЬТУРЫ. Автор рассматривает ряд факторов, научно определяющих собой дальнейшее развитие городских общественных зданий сети культурно-бытового обслуживания, после чего даёт краткое обозрение достижений, которых удалось добиться в этой области за прошлые годы. В частности автор останавливается на вопросах строительства клубов профсоюзных организаций и домов культуры, даёт анализ программы их работы, которая, по его мнению, должна быть пересмотрена, с нацеливанием её на удовлетворение всё растущих культурных потребностей населения, и предлагает ряд новых данных в связи с строительством этого вида общественных зданий.

Арх. Аурелия Теодореску — О СЕТЯХ УЧРЕЖДЕНИЙ КУЛЬТУРНО-БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ ГОРОДОВ. Целью культурно-бытового обслуживания должно являться по возможности более полное удовлетворение непрерывно растущих культурных потребностей трудящихся. Распределение в плане города различных учреждений культурно-бытового обслуживания (библиотек, кинотеатров, концертных и лекционных залов, театров, выставочных залов, музеев, клубов профсоюзных организаций, домов культуры) и определение типов этих учреждений является одной из задач, стоящих перед лицом проектировщика — градостроителя, при разрешении которой ему необходимо учитывать как намечаемые на расчетный период развитие и характер города, так и развитие каждого из видов учреждений в отдельности (в разрезе емкости и количества объектов).

Инж. А. Лупеску — КРИТЕРИИ ДЛЯ УСТАНОВЛЕНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПЛАНИРОВКИ И ЗАСТРОЙКИ МИКРОРАЙОНОВ. Происходящее в РНР в широких масштабах строительство городов поставило перед лицом градостроителей новые и комплексные задачи, касающиеся планировки и композиционной связи частей города между собой.

Автор подробно останавливается на критериях, служащих для определения плотности заселения микрорайонов, причём базируется на анализе математических соотношений между различными показателями и параметрами, закладываемыми в основу планировочных решений, а также на экономических вопросах планировки и застройки микрорайонов.

ПАМЯТНИКИ АРХИТЕКТУРЫ

ХРОНИКА

LES PRIX D'ÉTAT DE LA R.P.R. ACCORDÉS EN ARCHITECTURE POUR L'ANNÉE 1962 —

L'article analyse les trois valeureux ouvrages d'architecture et d'urbanisme qui ont récemment reçu la plus haute distinction accordée en R.P.R. à des œuvres de création : le Prix d'État. Il s'agit des ensembles de loisirs et de repos d'Eforie et de Mamaia, de l'ensemble urbanistique du centre de Galatz et de la nouvelle salle polyvalente du Palais de la R.P.R., à Bucarest.

LES PRIX DE L'UNION DES ARCHITECTES DE LA R.P.R. — 1962

T. Evolveanu, architecte — LES PRIX DE L'UNION DES ARCHITECTES DE LA R.P.R. ATTRIBUÉS POUR L'ANNÉE 1962 — L'article présente les ouvrages d'architecture et d'urbanisme auxquels l'Union des Architectes de la R.P.R. a attribué des prix et des mentions en 1962. Quelques-unes de ces œuvres sont présentées dans la revue.

S. Nițu, architecte — IMMEUBLES D'HABITATIONS BOULEVARD DE LA RÉPUBLIQUE À PLOIESTI — Cette tranche de 1450 appartements forme la 1ère étape de la construction d'une unité de voisinage qui couvre 37 ha et qui comprendra 3257 appartements au total.

Le régime de construction est : rez-de-chaussée + 4 et rez-de-chaussée + 8 niveaux.
V. Agent, architecte — BLOCS-TOURS À 12 NIVEAUX DANS LE PARC FLOREASCA À BUCAREST — Situé au bord du Lac Floreasca, l'ensemble s'étend sur 25 ha. Pour que la vue s'ouvre sur le lac, on a exécuté une chaussée de corniche au long de laquelle ont été disposés 6 immeubles — tours à 12 niveaux, d'une capacité de 1500 personnes (294 appartements de 3 et 4 pièces).

On a utilisé, pour le système constructif, des coffrages glissants, ce qui a permis, outre la réduction du prix de revient, une importante augmentation de la productivité du travail ainsi qu'une exécution rapide.

N. Floresco, architecte — AMÉNAGEMENT DE LA ZONE SUD-OUEST DE LA VILLE D'ONEȘTI — Étape 1960-1962 — La solution de l'ensemble a été déterminée par les conditions créées par l'esquisse d'aménagement de la ville, ainsi que par le quartier d'habitations construit en 1959-1960.

Outre les immeubles d'habitations, on a réalisé une école possédant 16 salles de classe et un cinéma de 455 places. On a réservé des emplacements destinés à des crèches, à des salles de gymnastique, à des dispensaires et autres équipements.

Margareta Dimboianu, arch., Al. Șerbesco, arch. — L'INSTITUT D'INFRAMICRO-BIOLOGIE DE L'ACADÉMIE DE LA R.P.R. — Implanté à Bucarest, à proximité de l'Hôpital No. 2 de maladies contagieuses, auquel il est relié par une allée, l'Institut dispose d'un terrain de 1,70 ha et forme avec l'Hôpital et un groupe de 7 blocs (529 appartements), un ensemble situé au long de l'anneau de la chaussée Mihai Bravu.

Les fonctions sont réparties en 3 corps : le corps C comprend les laboratoires de recherches et leurs annexes au demi-sol, rez-de-chaussée et étage ; le corps B groupe les pièces de la direction scientifique et les services administratifs, au sous-sol, rez-de-chaussée et étage ; le corps A groupe au sous-sol, rez-de-chaussée et étage, l'amphithéâtre, la bibliothèque et ses annexes.

Mirella Nicolau, architecte — CANTINE — TYPE DE 600/3-400/2 PLACES — Construit dans plusieurs villes du pays, ce type de cantine à 600 places en trois séries ou à 400 places en deux séries convient parce qu'il est très économique et qu'il correspond à sa destination au point de vue fonctionnel. Les pièces sont réparties sur 3 niveaux.

E. Truță, architecte — CANTINE À SOVATA — Possédant un degré maximum de confort adéquat à une station internationale, la nouvelle cantine de Sovata — implantée au cœur de la ville et entourée d'une riche végétation — a une capacité de 1200 places en 3 séries et est construite sur deux niveaux.

R. Cosma, architecte — L'ÉCOLE MOYENNE No. 2 DE MUSIQUE À BUCAREST — C'est pour la première fois que l'on construit chez nous une école ayant un semblable programme (une école moyenne de culture générale avec, en outre, l'enseignement de la musique).

Les fonctions communes, à savoir : administration, chancellerie, entrée principale, hall de la salle des spectacles, ont été groupées dans le noyau central où se trouvent aussi les deux escaliers principaux. Le corps de l'école de culture générale s'étale sur 3 niveaux et s'articule dans le noyau central avec le corps de l'école de musique qui occupe 2 niveaux. Ce dernier comporte 45 pièces destinées à l'étude, une salle de répétitions, un studio d'enregistrement, une salle de spectacles (accessible au public), des vestiaires et les annexes propres à une salle de production.

G. Biro, arch., M. Damian, arch. — LA SALLE « STUDIO » DE L'INSTITUT THÉÂTRAL DE TIRGU-MUREȘ — Le Studio remplit la double fonction de salle de cours et de salle de spectacles ; sa capacité est de 200 places et il est équipé de toutes les fonctions nécessaires à un semblable programme.

* * *

L'ANNIVERSAIRE DE L'ACADEMICIEN ARCHITECTE PETRE ANTONESCO

A l'occasion de son 90e anniversaire, l'illustre représentant de l'architecture roumaine, l'académicien architecte Petre Antonesco a été fêté par l'Académie de la R.P.R., l'Union des Architectes de la R.P.R. et l'Institut d'Architecture « Ion Minco », lors d'une cérémonie solennelle qui a eu lieu le 19 juin dernier à l'amphithéâtre de l'Académie de la R.P.R.

CONSTRUCTIONS INDUSTRIELLES

Prof. arch. L. Adler, chargé de cours, C. Enache, arch. — LE IIe SÉMINAIRE INTERNATIONAL D'ARCHITECTURE INDUSTRIELLE — BRASILIA 1962 — On expose brièvement les travaux de ce séminaire et les débats qui ont eu lieu en marge des rapports qui y furent présentés. On insiste davantage sur les travaux du groupe concernant les problèmes des « RELATIONS DE LA VILLE ET DE L'INDUSTRIE », groupe auquel participait la délégation roumaine qui y présenta un rapport sur la conception et les réalisations obtenues dans l'aménagement de cinq zones industrielles de la R.P.R.

HABITATIONS

D. Bacalu, architecte et autres — ENSEMBLE D'HABITATIONS PLACE DE LA GARE DE L'EST À BUCAREST — L'entrée dans la place en venant du Boulevard de la Gare est marquée par trois immeubles à rez-de-chaussée + 8 niveaux qui sont reliés entre eux au rez-de-chaussée par un groupe de magasins. Sur le côté opposé de la place, on a implanté un immeuble avec rez-de-chaussée + 4 niveaux, dont le rez-de-chaussée est occupé par un restaurant et sa brasserie et par un café. La portion du Boulevard Gh. Dimitrov, situé entre la Place de la Gare de l'Est et la chaussée Mihai Bravu, a été partiellement couverte sur ses deux côtés par des immeubles à rez-de-chaussée + 4 niveaux, l'esplanade actuelle devant être aménagée à nouveau.

URBANISME

T. Evolveanu, architecte — PRINCIPAUX OBJECTIFS POUR LA RECONSTRUCTION DE LA VILLE DE JASSY — Le problème de reconstruire cette ville — centre universitaire et médical d'importance — constitue un exemple frappant de la complexité des données. L'un des facteurs de cette complexité est le volume élevé de constructions qui doivent être réalisées au cours du sexennat : 190 salles de classe environ, des cinémas de 2700 places, 11 dispensaires, l'emplacement réservé à l'hospitalisation de près de 900 patients, une polyclinique universitaire de 10.000 m environ et plus de 10.000 m affectés aux commerces.

L'auteur de l'article traite longuement de l'évolution suivie par les conceptions d'aménagement, depuis le premier projet datant de 1943 et jusqu'à celui qui fut élaboré par ISCAS en 1960. Cette dernière étude est commentée par l'auteur dans un esprit critique.

DÉBATS

Th. Iconomu, architecte — QUELQUES PROBLÈMES ACTUELS DE L'ÉLABORATION DES PROJETS DE CLUBS SYNDICAUX ET DE MAISONS DE LA CULTURE — L'auteur de l'article énumère toute une série de paramètres qui déterminent scientifiquement le développement du réseau de constructions socio-culturelles des villes, puis il passe rapidement en revue les réalisations obtenues dans ce domaine au cours des dernières années. L'auteur insiste surtout sur la construction des clubs syndicaux et des maisons de la culture, en analysant leurs programmes qui demanderaient à être révisés pour se conformer aux besoins culturels toujours croissants. Il propose une série de nouvelles données touchant la construction de ces édifices socio-culturels.

Aurelia Teodoresco, architecte — CONSIDÉRATIONS SUR LE RÉSEAU CULTUREL DANS LE MILIEU URBAIN — Les équipements socio-culturels doivent permettre de satisfaire les exigences croissantes des travailleurs en matière de culture. La répartition des unités sur le territoire urbain (bibliothèques publiques, cinématographes, salles de conférences et de concerts, salles de théâtre, expositions, musées, maisons de la culture, clubs syndicaux) et l'établissement de ces types d'unités, forment une tâche à résoudre pour l'auteur du projet d'un centre urbain qui doit tenir compte de l'essor futur de la ville, de son caractère particulier ainsi que du développement de chacune de ces activités.

A. Lupesco, ingénieur — CRITÈRES POUR DÉTERMINER CERTAINS INDICES DANS L'AMÉNAGEMENT DES UNITÉS DE VOISINAGE — La vaste action de construire des villes en R.P.R. a posé aux urbanistes des problèmes aussi nouveaux que complexes au sujet de l'aménagement et de la composition urbanistique. L'auteur de l'article s'étend longuement sur certains critères qui déterminent la densité des unités de voisinage, en analysant les relations mathématiques des différents indices et paramètres sur lesquels reposent les solutions de l'aménagement ainsi que plusieurs conséquences d'ordre économique qui en découlent.

MONUMENTS HISTORIQUES

CHRONIQUE